

Procesuālie termiņi

Ja esat iesaistīts civiltiesiskā strīdā un uzskatāt, ka Jums varētu būt jātiesājas, Jums jāņem vērā, ka prasības celšanai ir noteikts termiņš.

Visās mūsdienu tiesību sistēmās, tostarp 28 dalībvalstīs, ir noteikts laika ierobežojums civilprasību celšanai. Noilguma tiesiskais regulējums ir ļoti atšķirīgs atkarībā no tā, cik garš ir noilguma termiņš, kad sākas noilguma termiņa tecējums un kāda darbība vai apstākļi to aptur. Prasības noilguma termiņu nosaka pēc prasījumam piemērojamā tiesiskā regulējuma.

Lai iegūtu sīkāku informāciju par konkrētu valsti, noklikšķiniet uz tās karodziņa.

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā. Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.

Lapa atjaunināta: 18/01/2019

Procesuālie termiņi - Bulgārija

SATURS

- 1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?
- 2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.
- 3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?
- 4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?
- 5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?
- 6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai dienu, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?
- 7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?
- 8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?
- 11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?
- 12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?
- 13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?
- 14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

- 15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?
- 16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepilnībā izpildītiem?

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

A) Tiesībām uz subjektīvu materiālo tiesību tiesisko aizsardzību piemēro noilguma un nokavējuma termiņu, kas noteikts ar likumu.

Noilguma termiņš ir subjektīvo tiesību subjekta bezdarbības periods, kuram beidzoties, persona zaudē iespēju pieprasīt attiecīgo tiesību aizsardzību. Iestājoties noilgumam, tiek zaudētas ne tikai materiālās tiesības, bet arī saistītās tiesības celt prasību un tiesības uz izpildi. Noilgumu nepiemēro oficiāli, bet gan tikai pēc parādnieka iebilduma, kas izteikts kompetentajā tiesā vai tiesas izpildītājam.

Noteikumi par noilguma termiņa ilgumu, pārtraukšanu un apturēšanu ir izklāstīti Likumā par saistību tiesībām un līgumiem (LSTL). Visām prasībām tiek piemērots vispārējs piecu gadu noilguma termiņš bez īpašiem laika ierobežojumiem (LSTL 110. pants).

Trīs gadu noilguma termiņš tiek piemērots trīs prasību grupām (LSTL 111. pants):

- prasībām saistībā ar atalgojumu, kurām nav paredzēts cits noilguma termiņš;
- prasībām saistībā ar atlīdzību un kompensāciju līguma neizpildes gadījumā;
- prasībām saistībā ar nomas maksu, procentu maksājumiem un citiem periodiskiem maksājumiem.

Trīs gadu noilguma termiņš tiek piemērots arī tiesībām pieprasīt atzīt par nederīgiem līgumus, kas noslēgti kļūdas dēļ vai krāpšanas vai draudu ietekmē, kā arī līgumus, kurus noslēgušas rīcībnespējīgas personas vai to pārstāvji, neizpildot nepieciešamās prasības.

Viena gada noilguma termiņš tiek piemērots tiesībām pieprasīt atzīt par nederīgiem līgumus, kas noslēgti ārkārtējas vajadzības vai acīmredzami nelabvēlīgu apstākļu dēļ (LSTL 33. pants).

Sešu mēnešu noilguma termiņš ir paredzēts prasībām saistībā ar pārdotas kustamās mantas trūkumiem vai zemu izgatavošanas kvalitāti ražošanas līgumā, izņemot celtniecības darbus, uz kuriem attiecas vispārējs piecu gadu noilguma termiņš (LSTL 265. pants).

Noilguma termiņu sāk skaitīt no dienas, kurā radušās tiesības celt prasību, kas ir atkarīgs no attiecīgo materiālo tiesību būtības. Tas var būt brīdis, kad saskaņā ar līgumsaistībām ir jāveic maksājums, vai brīdis, kad izdarīta neatļautā darbība, vai brīdis, kad ir apzināts neatļautās darbības veicējs, vai brīdis, kad ir nodota manta, par kuru ir celta prasība saistībā ar trūkumiem utt.

Noilguma termiņu nevar saīsināt vai pagarināt ar pušu piekrišanu.

Noilguma termiņu var pārtraukt un apturēt.

Noilguma termiņš tiek pārtraukts LSTL 115. pantā izklāstītajos gadījumos:

- lietās starp bērniem un vecākiem, ja vecāki izmanto savas vecāku tiesības;
- lietās starp aizgādībā un aizbildnībā esošām personām un aizgādņiem vai aizbildņiem aizgādības un aizbildnības laikā;
- lietās starp laulātajiem;
- tādu personu prasībām, kuru īpašums saskaņā ar likumu vai tiesas rīkojumu ir nodots pārvaldībā, ja šādas prasības vērstas pret pārvaldītāju pārvaldības laikā;
- prasībām saistībā ar juridisku personu atlīdzību pret to vadītājiem, kamēr attiecīgie vadītāji pilda savus pienākumus;
- nepilngadīgu bērnu vai rīcībnespējīgu personu prasībām uz laiku, kad attiecīgajai personai nav juridiskā pārstāvja vai aizbildņa, un sešus mēnešus pēc šādas personas iecelšanas vai pēc rīcībnespējas beigām;

- uz laiku, kamēr notiek prasības izskatīšana tiesā.

Šādos gadījumos pusei uz noteiktu laiku ar likumu tiek liegta iespēja izmantot tiesības celt prasību tiesā. Noilguma termiņš, kas ir pagājis līdz tā apturēšanai, paliek spēkā un turpina ritēt, kad ir pabeigta darbība, kuras dēļ tas ticis apturēts.

Noilguma termiņš tiek apturēts šādos gadījumos:

- ja parādnieks atzīst prasību;
- prasības vai iebilduma gadījumā vai līdz ar samierināšanas pieprasīšanu; tomēr, ja prasība vai iebildums netiek apmierināts, tiek uzskatīts, ka noilguma termiņš nav ticis pārtraukts;
- izvirzot prasību maksātnespējas procesā;
- veicot izpildes darbības.

Šādos gadījumos periods, kas pagājis no brīža, kad radušās tiesības celt prasību, līdz noilguma termiņa apturēšanas brīdim, zaudē juridisko spēku, un noilguma termiņu sāk skaitīt no jauna. Ja noilguma ritējums ir apturēts prasības vai iebilduma rezultātā, likumā ir paredzēts vēl viens būtisks noteikums: jaunais noilguma termiņš, kas sākas pēc iepriekšējās apturēšanas, vienmēr ir pieci gadi.

Absolūtais (nokavējuma) termiņš ir termiņš, kuram beidzoties, spēku zaudē arī pašas materiālās tiesības. Šo termiņu sāk skaitīt no brīža, kad stājas spēkā subjektīvās tiesības, nevis tiesības celt prasību.

Atšķirībā no noilguma termiņa, absolūto termiņu nevar pārtraukt vai apturēt.

To oficiāli piemēro tiesa vai tiesu izpildītājs, ja parādnieks pret to neiebilst.

Šādi termiņi ietver: trīs mēnešu periodu, kurā ķīlas devējs vai hipotēkas devējs var iebilst, ja atbildības apdrošināšanas maksājums tiek veikts objekta īpašniekam, nevis devējam; divu mēnešu periodu, kurā līdzīpašnieks var celt prasību par līdzīpašumā esoša priekšmeta pārdošanu, ja cits līdzīpašnieks ir pārdevis attiecīgās personas daļu trešajai personai; viena gada periodu, kura laikā var celt prasību ziedojuma atcelšanai u. c.

B) Termiņi, kuros pusēm un tiesai tiesvedībā saistībā ar prasījumiem un izpildes procesā ir jāveic noteiktas procesuālās darbības, ir noteikti Civilprocesa kodeksā (CPK). Laika ierobežojumi procesuālo darbību veikšanai maksātnespējas procesā ir noteikti Komerclikumā (KL).

Attiecībā uz pusēm termiņa neievērošana nozīmē, ka tiek zaudētas tiesības veikt attiecīgo procesuālo darbību. Ja termiņu neievēro tiesa, tas nav uzskatāms par traucēkli veikt procesuālo darbību vēlāk, jo to var izdarīt vienmēr.

Termiņus, kuros pusēm jāveic procesuālās darbības, iedala termiņos, kurus nosaka ar likumu, un termiņos, kurus nosaka tiesas.

Termiņi, kurus nosaka ar likumu (likumā noteiktie termiņi):

- termiņš prasības pieteikuma trūkumu novēršanai (viens nedēļa pēc paziņošanas attiecīgajai pusei — CPK 129. panta 2. punkts);
- termiņš atbildēšanai uz atbildētāja paskaidrojumu, pierādījumu konkretizēšanai, prasības pieteikumā iekļauto pierādījumu ticamības apstrīdēšanai, pretprasības izvirzīšanai, atbildētāja ierosinātai trešo personu izsaukšanai un prasību celšanai pret tām un iebildumu izvirzīšanai pret tiesas noteikto procedūru lietas izskatīšanai. To sāk skaitīt no dienas, kad atbildētājs saņem prasības pieteikuma kopiju, un tas ir viens mēnesis vai divas nedēļas atkarībā no tā, vai tiesvedība notiek saskaņā ar vispārējo procedūru vai īpašo prasību procedūru (CPK 131., 133., 367. pants);
- termiņš, kurā prasītājs var pieprasīt papildu paskaidrojumus komerciālu strīdu tiesvedībā — divas nedēļas no atbildētāja paskaidrojumu saņemšanas (CPK 372. pants);
- termiņš, kurā var atbildēt uz atbildētāja papildu paskaidrojumiem komerciālu strīdu tiesvedībā — divas nedēļas no papildu paskaidrojumu saņemšanas (CPK 373. pants);
- termiņš, kurā pārsūdzēt tiesas pasludinātos spriedumus — divas nedēļas no dienas, kad spriedums izsniegts pusei (CPK 259. pants);
- termiņš, kurā atbildēt uz pretējās puses pārsūdzību un iesniegt pretpārsūdzību — divas nedēļas no pārsūdzības kopijas saņemšanas (CPK 263. pants);
- termiņš, kurā iesniegt kasācijas sūdzību pret tiesas izdotiem spriedumiem — viens mēnesis no dienas, kad spriedums izsniegts pusei (CPK 283. pants);

- termiņš, kurā pārsūdzēt tiesas izdotus spriedumus — viena nedēļa no sprieduma paziņošanas pusei, un, ja tas ir paziņots tiesas sēdē, kuru puse apmeklējusi, to skaita no tiesas sēdes datuma (CPK 275. pants);
- termiņš, kurā iesniegt pieteikumu izpildāma lēmuma atcelšanai — trīs mēneši no brīža, kad radies iemesls tā atcelšanai (CPK 305. pants);
- termiņš, kurā puse var pieprasīt tiesneša atļaišanu — pirmā tiesas sēde pēc tam, kad radies atļaišanas iemesls, vai pēc tam, kad ir iegūta informācija par to (CPK 23. pants);
- termiņš, kurā puse var iesniegt iebildumu par ekskluzīvas jurisdikcijas neesību — līdz tiesvedības pabeigšanai otrajā instancē (CPK 119. pants);
- termiņš, kurā puse var iesniegt iebildumu par vietējās jurisdikcijas neesamību pēc nekustamā īpašuma atrašanās vietas — līdz tiek pabeigta tiesas izmeklēšana pirmajā instancē (CPK 119. pants); visos pārējos vietējās jurisdikcijas noteikumu pārkāpšanas gadījumos iebildumu var iesniegt tikai atbildētājs termiņā, kurā jāsniedz atbilde uz pieteikumu (CPK 119. pants);
- termiņš, kurā prasītājs var atsaukt prasības pieteikumu bez atbildētāja piekrišanas — līdz pirmās tiesas sēdes beigām (CPK 232. pants);
- termiņš, kurā puse var iesniegt pieteikumu, lai kļūtu par vēl vienu atbildētāju konkrētā lietā — pirmajā prasītāja uzklaustīšanā un termiņā, kurā atbildētājam paredzēts atbildēt uz prasības pieteikumu (CPK 212. pants);
- termiņš dokumenta ticamības apstrīdēšanai — ne vēlāk kā atbildē uz celto prasību, kurā tas ir iekļauts, un, ja tas iekļauts prasības pieteikumā, atbildētājam tas ir jāapstrīd ar rakstisku atbildi (CPK 193. pants);
- termiņš, kurā iesniegt iebildumu pret maksājuma rīkojumu — divas nedēļas no dienas, kad rīkojums izsniegts pusei (CPK 414. pants);
- termiņš, kurā pārsūdzēt atteikumu izdot maksājuma rīkojumu — viena nedēļa no dienas, kad tas paziņots lēmuma apstrīdētājam (CPK 413. pants);
- termiņš, kurā pārsūdzēt rīkojumu izdot izpildrakstu — divas nedēļas no dienas, kad rīkojums izdots lēmuma apstrīdētājam, un no dienas, kad parādniekam izdots pieprasījums par labprātīgu izpildi (CPK 407. pants);
- termiņš, kurā parādniekam labprātīgi jāizpilda rīkojums izpildes procesa ietvaros — divas nedēļas no dienas, kad tiesu izpildītājs izsniedzis pieprasījumu (CPK 428. pants);
- termiņš, kurā pārsūdzēt tiesu izpildītāja darbības — viena nedēļa no dienas, kad attiecīgā darbība izdarīta, ja puse ir bijusi klāt darbības izdarīšanas brīdī vai izsaukta ierastajā kārtībā, citos gadījumos no paziņošanas dienas (CPK 436. pants);
- termiņš prasības celšanai maksātnespējas procesā — attiecīgi viens mēnesis un trīs mēneši no dienas, kad komercreģistrā ir reģistrēts lēmums par maksātnespējas procesa uzsākšanu (KL 685. un 688. pants);
- termiņš atveseļošanas plāna īstenošanai — viens mēnesis no dienas, kad komercreģistrā ir reģistrēts tiesas spriedums par pieņemto prasījumu saraksta apstiprināšanu (KL 696. pants);
- termiņš, kurā izteikt iebildumus pret pieņemto prasījumu sarakstu — septiņas dienas no saraksta iekļaušanas Komercreģistrā (KL 690. pants);
- termiņš, kurā iesniegt iebildumus pret iedales kontu, ko sagatavojis maksātnespējas administrators — 14 dienas no konta reģistrēšanas Komercreģistrā (KL 727. pants);
- citi.

Termiņi, kurus nosaka tiesa:

- termiņš pierādījumu vākšanai (CPK 157. pants);
- termiņš izmaksu segšanai par pierādījumu vākšanu (liecinieku izsaukšanu, ekspertu atlīdzības samaksu u. c.) (CPK 160. pants);
- termiņš puses veiktas procesuālās darbības nepilnību novēršanai (CPK 101. pants);
- citi.

Termiņus arī iedala divās grupās atkarībā no tā, vai tiesa tos var pagarināt vai tas nav iespējams.

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Svētku dienas ir:

- 1. janvāris — Jaungada diena;
- 3. marts — Atbrīvošanas diena — valsts svētki;
- 1. maijs — Darba svētki;
- 6. maijs — Sv. Georga diena, Drosmes un Bulgārijas armijas diena;
- 24. maijs — Bulgārijas izglītības un kultūras un slāvu literatūras diena;
- 6. septembris — Apvienošanās diena;
- 22. septembris — Neatkarības diena;
- 1. novembris — Valsts līderu diena — brīvdiena visām izglītības iestādēm;
- 24. decembris — Ziemassvētku vakars, 25. un 26. decembris — Ziemassvētki;

Lielā piektdiena, Klusā sestdiena un Lieldienas — divas dienas (svētdiena un pirmdiena), kuru datumi tiek noteikti attiecīgajā gadā.

Ministru padome vienu reizi var noteikt arī citas svētku dienas, atzīmējamās dienas noteiktām profesijām, kā arī pārceltās brīvdienas konkrētā gadā.

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Vispārīgi noteikumi attiecībā uz termiņiem, kuros pusēm un tiesai tiesvedībā saistībā ar prasījumiem un izpildes procesā ir jāveic noteiktas procesuālās darbības, ir izklāstīti 2007. gada Civilprocesa kodeksā (CPK). Detalizēta informācija par vispārīgiem noteikumiem, kas izklāstīti Civilprocesa kodeksa VII daļā "Termiņi un termiņu atjaunošana", ir iekļauta atbildēs uz 4., 5. un 6. jautājumu.

Vispārīgi noteikumi par noilguma termiņiem ir izklāstīti Likuma par saistību tiesībām un līgumiem 110. un turpmākajos pantos. Detalizēta informācija par tiem ir sniegta atbildē uz 1. jautājumu.

Vispārīgi noteikumi par termiņiem, kuros jāizpilda pienākumi, kas izriet no līgumsaistībām, ir izklāstīti Likuma par saistību tiesībām un līgumiem 69.–72. pantā.

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Sākumpunkts, no kura parasti sāk skaitīt termiņu noteiktas procesuālās darbības veikšanai, parasti ir datums, kurā puse ir informēta, ka tai jāveic darbība, vai datums, kurā puse saņēmusi atbilstošu paziņojumu par tiesas darbību, par kuru var iesniegt sūdzību.

- Termiņu, kurā jānovērš nepilnības prasības pieteikumā, sāk skaitīt no dienas, kurā pusei ir paziņoti tiesas norādījumi.
- Termiņu, kurā atbildētājam ir jāsniedz rakstiska atbilde uz prasības pieteikumu, sāk skaitīt no dienas, kad ir saņemta prasības pieteikuma un tā pierādījumu kopija, un, nosūtot kopijas atbildētājam, tiesai ir jānorāda termiņš, kurā jāsniedz atbilde, un jānorāda, kādas būs sekas, ja tas netiks izdarīts.
- Termiņu, kurā var pārsūdzēt spriedumu, sāk skaitīt no dienas, kad tas izsniegts pusei.
- Termiņu, kurā var pārsūdzēt spriedumu, kas pasludināts lietā, kas izskatīta saīsinātajā procedūrā (Civilprocesa kodeksa III daļa, 25. nodaļa), sāk skaitīt no dienas, kurā tiesa paziņo, ka tā izziņos spriedumu.
- Termiņu, kurā pārsūdzēt spriedumu, sāk skaitīt no dienas, kad tas ir paziņots pusei, un, ja tas ir paziņots tiesas sēdē, kuru puse apmeklējusi, tas tiek skaitīts no attiecīgās tiesas sēdes datuma.
- Tiesu izpildītāja darbības var apstrīdēt vienas nedēļas laikā no dienas, kad attiecīgā darbība izdarīta, ja puse ir bijusi klāt darbības izdarīšanas brīdī vai izsaukta ierastajā kārtībā, citos gadījumos no paziņošanas dienas.
- Termiņus maksātnespējas procesā sāk skaitīt no dienas, kad maksātnespējas administrators atklāj attiecīgo darbību (piemēram, sagatavo kreditoru sarakstu ar pieņemtajām prasībām), vai dienas, kad tiesa ir izdarījusi ierakstu Komercreģistrā.

Ir arī termiņi, kurus sāk skaitīt no brīža, kad tiek uzsākta tiesvedība saistībā ar prasībām, jo likumā ir noteikts tikai to izpildes gala termiņš.

Piemēram:

- prasītājs var mainīt savas prasības pamatojumu vai lūgumrakstu vai atsaukt prasību bez atbildētāja piekrišanas līdz attiecīgās lietas pirmās tiesas sēdes beigām;

- katrs tiesībpārņēmējs sadalīšanas tiesvedībā līdz pirmajai tiesas sēdei, iesniedzot rakstisku pieteikumu, var pieprasīt iekļaut sadalīšanas procesā papildu īpašumu u. c.

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Termiņu sāk skaitīt no brīža, kad paziņojums ir izsniegts pusei. Laiku, kad tiek uzskatīts, ka paziņojums ir atbilstoši izsniegts pusei, nosaka atšķirīgi, ņemot vērā paziņošanas veidu. Civilprocesa kodeksa VI daļā "Paziņojumi un pavēstes" ir izklāstīti noteikumi par to, kā izsniegt pusēm paziņojumus un pavēstes, kā arī par laiku, kad tiek uzskatīts, ka paziņojumi ir atbilstoši izsniegti.

Ja paziņojums tiek izsniegts personiski adresātam vai tā pārstāvim, vai citai personai, kura dzīvo vai strādā attiecīgajā adresē, pavēstē ir jānorāda datums, kurā persona ir saņēmusi paziņojumu, neatkarīgi no tā, vai to piegādā tiesas pārstāvis vai pasta darbinieks. No tā brīža tiek skaitīts termiņš attiecīgās procesuālās darbības veikšanai.

Paziņojumus var nosūtīt arī uz puses norādīto e-pasta adresi. Šādi paziņojumi tiek uzskatīti par nosūtītiem, kad tie ir reģistrēti īpašajā informācijas sistēmā.

Juridisku priekšnosacījumu gadījumā (piemēram, ja puse ir nomainījusi lietā norādīto adresi, nepaziņojot par to tiesai) tiesa var noteikt, ka paziņošana notiek, pievienojot paziņojumu lietā, un tādā gadījumā termiņu skaita no pievienošanas datuma.

Ja atbildētāju nav iespējams atrast tā pastāvīgās dzīvesvietas adresē un nav izdevies atrast nevienu citu personu, kas var saņemt paziņojumu, izdevējam ir jāpiestiprina pie durvīm vai pie pastkastītes paziņojums par to, ka dokumenti ir pieejami tiesas birojā un tos iespējams saņemt divu nedēļu laikā no paziņošanas dienas. Tādā gadījumā, ja atbildētājs nav ieradies tos saņemt, tiek uzskatīts, ka paziņojums un saistītie dokumenti ir saņemti dienā, kad ir pagājis termiņš to saņemšanai.

6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Termiņu izsaka gados, nedēļās un dienās. Ja termiņu izsaka dienās, tas tiek skaitīts no dienas, kas seko dienai, kurā periods ir sācies, un tas beidzas pēdējās dienas beigās. Piemēram, ja pusei ir uzdots novērst prasības nepilnības septiņu dienu laikā un paziņojums ir izsniegts 1. jūnijā, tas ir datums, no kura termiņu sāk skaitīt, taču skaitīšana sākas no nākamās kalendārās dienas, 2. jūnija, un termiņš beidzas 8. jūnijā.

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Termiņus izsaka kalendārajās dienās.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Termiņš, ko izsaka nedēļās, beidzas pēdējās nedēļas attiecīgajā dienā. Piemēram, ja pusei ir uzdots novērst prasības pieteikuma nepilnības vienas nedēļas laikā un attiecīgais paziņojums ir izsniegts piektdienā, tas ir datums, no kura termiņu sāk skaitīt, un tas beidzas nākamās nedēļas piektdienā.

Termiņš, ko izsaka mēnešos, beidzas pēdējā mēneša attiecīgajā datumā, bet, ja attiecīgajā mēnesī tāda datuma nav, termiņš beidzas attiecīgā mēneša pēdējā datumā.

Termiņš, ko izsaka gados, beidzas pēdējā gada attiecīgajā datumā, bet, ja attiecīgajā gadā tāda datuma nav, termiņš beidzas tā pēdējā datumā.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Sk. atbildi uz 8. jautājumu.

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Ja termiņa pēdējā diena ir brīvdiena, termiņš vienmēr beidzas pirmajā dienā pēc brīvdienas.

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Tiesa nevar pagarināt tikai tos termiņus, kuros var pārsūdzēt spriedumus un rīkojumus un iesniegt pieprasījumus izpildāma sprieduma atcelšanai, kā arī termiņu, kurā var iesniegt iebildumu pret maksājuma rīkojumu.

Visus pārējos likumā paredzētos un tiesas noteiktos termiņus tiesa var pagarināt pēc attiecīgās puses pieprasījuma, kas iesniegts pirms termiņa beigām, ja tam ir pamatots iemesls (CPL 63. pants). Jaunais termiņš nedrīkst būt īsāks par sākotnējo. Pagarināto termiņu skaita no dienas, kad ir beidzies sākotnējais termiņš.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Civilprocesa kodeksā ir izklāstīti vispārīgi nosacījumi attiecībā uz spriedumu un rīkojumu pārsūdzēšanu visās civillietās un komercietās, paredzot:

- divu nedēļu termiņu tiesas pasludinātu spriedumu pārsūdzēšanai, kas tiek skaitīts no dienas, kad spriedums ir izsniegts pusei;
- viena mēneša termiņu kasācijas sūdzības iesniegšanai attiecībā uz tiesas pasludinātu spriedumu, kas tiek skaitīts no dienas, kad spriedums ir izsniegts pusei;
- vienas nedēļas termiņu, kurā pārsūdzēt tiesas pasludinātu spriedumu, kas tiek skaitīts no dienas, kad tas ir paziņots pusei, un, ja tas ir paziņots tiesas sēdē, kuru puse apmeklējusi, tas tiek skaitīts no attiecīgās tiesas sēdes datuma.

Šo vispārīgo noteikumu izņēmumi ir noteikti tikai ar likumu un balstīti uz attiecīgās tiesvedības īpašajiem elementiem. Šādus izņēmumus piemēro:

- lēmumiem sākt maksātnespējas procesu, kurus var pārsūdzēt septiņu dienu laikā no to reģistrēšanas Komercreģistrā;
- lēmumiem, ar kuriem tiek noraidīts pieteikums maksātnespējas procesa uzsākšanai, kurus var pārsūdzēt septiņu dienu laikā no paziņošanas dienas saskaņā ar Civilprocesa kodeksā noteikto procedūru;
- lēmumu sadalīšanas tiesvedībā, ko tiesa pasludina attiecībā uz kontu līdzīpašniekiem, lēmumu nodot nedalāmu nekustamo īpašumu publiskai pārdošanai, lēmumu nodot nedalāmu nekustamo īpašumu vienam no līdzīpašniekiem un lēmumu atklāt gala sadalījuma protokolu var pārsūdzēt ar kopīgu sūdzību termiņā, kas paredzēts pēdējā lēmuma pārsūdzēšanai;
- nesaistītu lēmumu nevar pārsūdzēt, taču viena mēneša laikā pēc tā izsniegšanas puse, pret kuru tas ir vērst, var pieprasīt apelācijas tiesai atcelt lēmumu, ja tā nevar piedalīties lietas izskatīšanā;
- lēmumu, ar kuru tiek atļauta laulības šķiršana pēc abpusējas piekrišanas, nevar pārsūdzēt;
- citos pārsūdzības gadījumos, kas skaidri paredzēti tiesību aktos.

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Nav tāda noteikuma, kas paredz, ka tiesa var saīsināt tās noteiktos vai likumā paredzētos termiņus. Tiesa var tikai pagarināt termiņus pēc pušu pieprasījuma. Tiesa nevar pagarināt tikai tos termiņus, kuros var pārsūdzēt spriedumus un rīkojumus un iesniegt pieprasījumus izpildāma sprieduma atcelšanai, kā arī termiņu, kurā var iesniegt iebildumu pret maksājuma rīkojumu.

Tomēr nav nekādu ierobežojumu tam, lai tiesa pēc savas iniciatīvas vai kādas puses pieprasījuma nevarētu mainīt tiesas sēdes datumu, pārceļot to uz agrāku vai vēlāku datumu, ja tam ir svarīgs pamatots iemesls. Taču šādos gadījumos tiesai ir jāinformē puses par jauno datumu, un paziņojums ir jāizsniedz ne vēlāk kā vienu nedēļu pirms paredzētā tiesas sēdes datuma.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Civilprocesa kodeksa procesuālie noteikumi, tostarp saistībā ar termiņa pagarināšanu, attiecas uz visiem tiesvedības dalībniekiem neatkarīgi no to dzīvesvietas.

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Saskaņā ar vispārpieņemto kārtību tiesa neņem vērā procesuālās darbības, kas veiktas pēc termiņa beigām. Turklāt CPK ir īpaši paredzēti šādi noteikumi: ja laikus netiek novērsti prasības pieteikuma trūkumi, tas tiek atdots iesniedzējam; ja pārsūdzība, pieprasījums atcelt izpildes rīkojumu vai iebildums pret to ir iesniegts pēc termiņa beigām, tie tiek atdoti kā nokavēti; ja puse laikus neiesniedz tās rīcībā esošos pierādījumus, tie netiek pieņemti attiecīgās lietas izskatīšanai, ja vien kavējumam nav īpašs neparedzēts iemesls.

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Ja puse nav ievērojusi likumā paredzēto vai tiesas noteikto termiņu, tiesa var pieprasīt tā atjaunošanu, ja puse pierāda, ka tā neievērošana ir saistīta ar īpašiem neparedzētiem apstākļiem, kurus nav bijis iespējams pārvarēt. Atjaunošana nav atļauta, ja ir bijis iespējams piešķirt termiņa pagarinājumu procesuālās darbības veikšanai.

Pieprasījums termiņa atjaunošanai ir jāiesniedz vienas nedēļas laikā pēc paziņojuma par tā neievērošanu, norādot visus apstākļus, kas to pamato, un pieprasījuma pamatotības pierādījumus. Pieprasījums ir jāiesniedz tiesā, kurā paredzēts veikt procesuālo darbību. Kopā ar termiņa atjaunošanas pieprasījumu tiek iesniegti arī dokumenti, attiecībā uz kuriem pieprasīta termiņa atjaunošana, un, ja termiņš ir noteikts izdevumu segšanai, tiesa nosaka jaunu termiņu to segšanai.

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 28/09/2018

Procesuālie termiņi - Čehija

SATURS

- 1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?
- 2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.
- 3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?
- 4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?
- 5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?
- 6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai dienu, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?
- 7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?
- 8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?
- 11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?
- 12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?
- 13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?
- 14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?
- 15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?
- 16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Prasti civilprocesā piemērojamie termiņi ir procesuāli vai materiāli.

Ir divu veidu procesuālie termiņi: piemērojami ar likumu un tiesas noteikti.

Ar likumu piemērojamie termiņi ir noteikti likumā. Ar likumu noteikta procesuālā termiņa neievērošana vienmēr rada noteikta veida procesuālas sekas (piemēram, tiek zaudēta iespēja veiksmīgi izpildīt noteiktu uzdevumu, tiek piemērots disciplinārais naudas sods). Nespēja ievērot ar likumu noteiktu termiņu var tikt attaisnota (sk. 58. pantu Likumā Nr. 99/1963, Civilprocesa kodeksā (*zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů*) ar grozījumiem), ja puse vai tās juridiskais pārstāvis ir to

nokavējis pamatota iemesla dēļ, tādējādi nespējot veikt darbību, kuru tam ir tiesības veikt. Pieteikums ir jāiesniedz 15 dienu laikā no dienas, kurā konkrētais faktors vairs nav šķērslis, un nokavētā darbība ir jāveic tajā pašā laikā. Tiesa pēc puses pieprasījuma var apstiprināt pieteikuma apturošo efektu, lai attaisnotu termiņa kavējumu.

Ja termiņš darbības veikšanai nav noteikts tieši ar likumu, to nosaka tiesnešu sastāva priekšsēdētājs (vai tiesnesis, kurš izskata lietu viens pats). Tiesnešu sastāva priekšsēdētājs (vai tiesnesis, kurš izskata lietu viens pats) var noteikt termiņu ne tikai gadījumos, kas paredzēti likumā, bet arī tad, ja ir nepieciešams nodrošināt efektīvu tiesvedības norisi un pabeigšanu. Tiesa var pagarināt tiesas noteikto termiņu, ņemot vērā apstākļus (sk. 55. pantu Likumā Nr. 99/1963, Civilprocesa kodeksā, ar grozījumiem). Termiņa nokavējuma attaisnošana nav pieļaujama.

Procesuālie termiņi nav termiņi, kurus nosaka tiesai, piemēram, lēmuma izdošanai; šie termiņi ir administratīvie termiņi.

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Čehijas neatkarības atjaunošanas diena, Jaungada diena: 1. janvāris

Otrās Lieldienas: datums mainās, bet parasti brīvdiena ir marta beigās vai aprīļa sākumā

Darba svētki: 1. maijs

Uzvaras diena: 8. maijs

Slāvu misionāru Kirila un Metodija diena: 5. jūlijs

Jana Husa upurēšanas diena: 6. jūlijs

Čehijas valstiskuma diena: 28. septembris

Neatkarīgas Čehoslovākijas valsts dibināšanas diena: 28. oktobris

Brīvības un demokrātijas cīņu diena: 17. novembris

Ziemassvētku vakars: 24. decembris

Pirmie Ziemassvētki: 25. decembris

Otrie Ziemassvētki: 26. decembris

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Noteikumi termiņu aprēķināšanas metodei ir izklāstīti 55.–58. pantā Likumā Nr. 99/1963, Civilprocesa kodeksā, ar grozījumiem.

Dienās izteikts termiņš sākas nākamajā dienā pēc notikuma, kas nosaka tā sākumu.

Pusmēnesis nozīmē 15 dienas.

Nedēļās, mēnešos vai gados izteikta termiņa beigas ir dienā, kuras apzīmējums vai datums atbilst dienai, kurā iestājies notikums, no kura termiņš tiek skaitīts. Ja pēdējā mēnesī šāda datuma nav, termiņa beigas ir attiecīgā mēneša pēdējā diena.

Ja termiņa pēdējā diena ir sestdiena, svētdiena, svētku diena vai brīvdiena, par termiņa pēdējo dienu uzskata nākamo darbdienu.

Stundās izteikti termiņi beidzas tad, kad ir beigusies stunda, kuras apzīmējums atbilst stundai, kurā iestājies notikums, kas nosaka termiņa sākumu.

Procesuālais termiņš ir uzskatīts par ievērotu, ja darbība ir veikta tiesā vai pieteikums ir iesniegts iestādē, kurai tas ir jāpiegādā, t. i., visbiežāk pasta pakalpojumu sniedzējam, termiņa pēdējā dienā.

Ja tiesvedība tiek pārtraukta, tiek pārtraukta arī procesuālā termiņa skaitīšana (Civilprocesa kodeksa 111. panta 1. punkts). Ja tiesvedība tiek atsākta, termiņa skaitīšana tiek sākota no jauna.

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Diena, kurā ir iestājies notikums, kas nosaka termiņa sākumu, netiek iekļauta termiņa aprēķinā. Šis noteikums neattiecas uz termiņiem, kas tiek izteikti stundās. Tas nozīmē, ka parasti termiņš tiek aprēķināts no nākamās dienas pēc notikuma, kas nosaka termiņa sākumu (sk. 57. panta 1. punktu Likumā Nr. 99/1963, Civilprocesa kodeksā, ar grozījumiem).

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Nē.

6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Diena, kurā ir iestājies notikums, kas nosaka termiņa sākumu, netiek iekļauta termiņa aprēķinā. Šis noteikums neattiecas uz termiņiem, kas tiek izteikti stundās (sk. 57. panta 1. punktu Likumā Nr. 99/1963, Civilprocesa kodeksā, ar grozījumiem).

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Termiņu izsaka kalendārajās dienās.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Nedēļās izteikti termiņi Civilprocesa kodeksā (Likumā Nr. 99/1963, ar grozījumiem) parādās ļoti reti (piemēram, 260. panta 3. punktā, 295. panta 1. punktā un 295. panta 2. punktā). Biežāk tie parādās kā tiesu noteikti termiņi tiesu praksē.

Mēnešos izteikti termiņi Civilprocesa kodeksā parādās kā viens mēnesis (piemēram, 82. panta 3. punktā, 336.m panta 2. punktā un 338.za panta 2. punktā), divi mēneši (piemēram, 240. panta 1. punktā un 247. panta 1. punktā), trīs mēneši (piemēram, 111. panta 3. punktā, 233. panta 1. punktā un 234. panta 1. punktā) un seši mēneši (piemēram, 77.a panta 2. punktā un 260. g panta 3. punktā).

Gados izteikti termiņi Civilprocesa kodeksā parādās divos veidos: kā viena gada termiņš (piemēram, 111. panta 3. punktā) un trīs gadu termiņš (piemēram, 99. panta 3. punktā, 233. panta 2. punktā un 234. panta 2. punktā).

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Nedēļās, mēnešos vai gados izteikti termiņi beidzas tās dienas beigās, kuras apzīmējums atbilst dienai, kurā iestājies notikums, kas nosaka termiņa sākumu; ja mēnesī šādas dienas nav, par pēdējo tiek uzskatīta attiecīgā mēneša pēdējā diena (sk. 57. panta 2. punktu Likumā Nr. 99/1963, Civilprocesa kodeksā, ar grozījumiem).

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Jā (sk. 57. panta 2. punktu Likumā Nr. 99/1963, Civilprocesa kodeksā, ar grozījumiem).

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Likumā noteiktos procesuālos termiņus nevar mainīt ar tiesas lēmumu.

Tiesas noteiktu procesuālo termiņu var pagarināt tiesa, ņemot vērā apstākļus.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Puse var apstrīdēt rajona tiesas (*okresní soud*) vai reģionālās tiesas (*krajský soud*) lēmumu, kas pieņemts ar spriedumu tiesvedībā pirmajā instancē, ja vien tas nav izslēgts ar likumu (sk. 201. pantu Likumā Nr. 99/1963, Civilprocesa kodeksā, ar grozījumiem). Pārsūdzība ir jāiesniedz 15 dienu laikā no rakstiska lēmuma izdošanas tiesā, kuras lēmums tiek apstrīdēts. Pārsūdzības iesniegšanas termiņā netiek ņemta vērā diena, kurā lēmums ir izsniegts attiecīgajai pusei. Lai šis procesuālais termiņš tiktu uzskatīts par ievērotu, pietiek ar to, ka pārsūdzība tiek nodota iestādei, kurai tas ir jānodod (piemēram, pasta pakalpojumu sniedzējam, ieslodzījuma vietai ieslodzītu vai apcietinātu personu gadījumā, iestādei, kas atbildīga par tajā ievietotas personas institucionālu vai aizsargājošu audzināšanu utt.), vai tiesai termiņa pēdējā dienā.

Ja ir izdots korigējošs nolēmums attiecībā uz lēmuma pareizību, termiņš tiek skaitīts no korigējošā nolēmuma izdošanas datuma (sk. Civilprocesa kodeksa 204. panta 1. punktu).

Pārsūdzība, kas iesniegta pēc 15 dienu termiņa beigām tikai tāpēc, ka pārsūdzības iesniedzējs ir ievērojis nepareizus tiesas sniegtus norādījumus attiecībā uz pārsūdzību, tiek uzskatīta par iesniegtu laikā. Ja lēmumā nav iekļauti norādījumi par pārsūdzību, pārsūdzības iesniegšanas termiņu vai tiesu, kurā tā jāiesniedz, vai ja tajā ir iekļauti nepareizi norādījumi, kuros teikts, ka pārsūdzība nav iespējama, pārsūdzību var iesniegt trīs mēnešu laikā pēc lēmuma izsniegšanas.

Ja lietā ir izdots maksājuma rīkojums, rīkojumu var atcelt, ja atbildētājs iesniedz rīkojumu izdevušajā tiesā iebilduma paziņojumu 15 dienu laikā pēc rīkojuma izsniegšanas (sk. Civilprocesa kodeksa 172. panta 1. punktu). Maksājuma rīkojums tiek atlikts, aizpildot iebilduma paziņojumu, un tiesa nosaka tiesas sēdi. Pārsūdzību var iesniegt tikai pret paziņojumu attiecībā uz procedūru izmaksām, taču ar to netiek atlikts maksājuma rīkojums.

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksu (Likumu Nr. 99/1963, ar grozījumiem) ir iespējams atlikt tiesas sēdi svarīgu iemeslu dēļ, ja lietu nevar izskatīt vienā tiesas sēdē (Civilprocesa kodeksa 119. pants). Svarīgs atlikšanas iemesls var būt, piemēram, fakts, ka viena no tiesvedībā iesaistītajām pusēm nav paziņojusi tiesai par neierašanos un tiesas sēde nevar notikt bez attiecīgās puses klātbūtnes (sk. Civilprocesa kodeksa 101. panta 3. punktu), vai tas, ka kādai no pusēm nav bijis pietiekami daudz laika sagatavoties tiesas sēdei, jo tiesas pavēste nav piegādāta pietiekami laicīgi, vai citu svarīgu iemeslu dēļ.

Puse var lūgt tiesu atlikt tiesas sēdi. Tiesa lemj par iepriekš iesniegtu lūgumu atlikt tiesas sēdi, pamatojoties uz sniegtā iemesla nopietnību. Ja tiesa neapmierina puses lūgumu, pusei ir jāierodas tiesas sēdē.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Čehijas Republikas likumos netiek īpaši regulēta šāda situācija.

Ja tiesvedība ietver starptautisku elementu un tās ietvaros dokuments ir jāzsniedz personai ārvalstīs, tiek piemēroti tiesas valsts procesuālie noteikumi, t. i., tās tiesas procesuālie noteikumi, kuras jurisdikcijā ietilpst lieta.

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Jebkāda veida procesuālā termiņa neievērošanai ir procesuālas sekas.

Ja Civilprocesa kodeksā (Likumā Nr. 99/1963, ar grozījumiem) ir paredzēts noteikts termiņš darbības veikšanai (piemēram, pārsūdzības vai ārkārtas pārsūdzības iesniegšanai), termiņa neievērošana nozīmē, ka tiek zaudēta iespēja veikt darbību. Nokavēto termiņu var attaisnot, ja puse vai tās pārstāvis ir to nokavējis pamatota iemesla dēļ (piemēram, pēkšņa slimība, ievainojums u. c.) un tādēļ nav spējis veikt darbību, kuru tam ir tiesības veikt (sk. Civilprocesa kodeksa 58. pantu), ja vien konkrēta termiņa nokavējuma attaisnošana nav izslēgta ar Civilprocesa kodeksu (piemēram, saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 235. panta 1. punktu termiņa nokavējuma attaisnošana nav pieļaujama attiecībā uz pieteikumiem tiesvedības atsākšanai un apvienošanu). Ja termiņš ir noteikts noteikta pienākuma izpildei, termiņa neievērošana nozīmē, ka tiek piemērotas noteiktas sankcijas (piemēram, disciplinārais naudas sods).

Katrs tiesas procesuālā termiņa neievērošanas gadījums saskaņā ar likumu ir saistīts ar noteiktām sekām. Tiesas termiņu var pagarināt tiesnešu sastāva priekšsēdētājs (vai tiesnesis, kurš izskata lietu viens pats). Tiesas termiņa nokavējuma attaisnošana nav pieļaujama.

Maksājuma rīkojumam, pret kuru nav iesniegts iebilduma paziņojums, ir galīga un izpildāma sprieduma spēks (sk. Civilprocesa kodeksa 174. panta 1. punktu).

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Tiesas sēdes neapmeklēšanai ir citādas sekas nekā termiņa nokavēšanai. Ja atbilstīgi izsaukta puse neierodas tiesas sēdē un nav laikus lūgusi atlikt tiesas sēdi svarīgu iemeslu dēļ, tiesa var izskatīt lietu un lemt bez attiecīgās puses klātbūtnes (sk. 101. panta 3. punktu Likumā Nr. 99/1963, Civilprocesa kodeksā, ar grozījumiem), un, ja ir izpildīti Civilprocesa kodeksa 153.b pantā izklāstītie nosacījumi, tā var pieņemt spriedumu bez atbildētāja klātbūtnes.

Ja atbildētājs pamatotu iemeslu dēļ neierodas uz pirmo tiesas sēdi, kuras ietvaros ir pieņemts spriedums bez atbildētāja klātbūtnes, tiesa pēc atbildētāja pieprasījuma atliek lēmumu un uzdot organizēt tiesas sēdi attiecīgajā lietā. Puse var iesniegt šādu pieteikumu līdz datumam, kurā bez atbildētāja klātbūtnes pieņemtais spriedums stājas spēkā (sk. Civilprocesa kodeksa 153. b panta 4. punktu).

Bez atbildētāja klātbūtnes pieņemta sprieduma gadījumā ir iespējama arī pārsūdzība attiecībā uz lietas būtību. Ja atbildētājs papildus pieteikuma iesniegšanai par pirmās instances tiesas sprieduma atlikšanu ir arī apstrīdējis spriedumu un pieteikums atlikt spriedumu ir apstiprināts ar izpildāmu lēmumu, pārsūdzība netiek ņemta vērā (sk. Civilprocesa kodeksa 153.b panta 5. punktu).

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 28/09/2018

SATURS

- 1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?
- 2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.
- 3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?
- 4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?
- 5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?
- 6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai dienu, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?
- 7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?
- 8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?
- 11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?
- 12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?
- 13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?
- 14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?
- 15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?
- 16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Termiņi ir periodi, kuros ir jāveic darbība vai kuriem jāpaiet, pirms tiek iztiesāta lieta vai pirms tiek veikta darbība. Termiņi ir ieviesti, lai nodrošinātu ātru tiesas spriešanu un garantētu tiesības tikt uzklautam. Procesuālie termiņi ir termiņi, kuru ievērošanai vai neievērošanai ir procesuālas sekas. Tos iedala divās galvenajās kategorijās: 1) noteiktais periods DARBĪBAS veikšanai ir termiņš, kurā ir jāveic procesuāla darbība, piemēram, ar likumu noteikts termiņš pārsūdzības iesniegšanai (sk. CPK 318. panta 1. punktu), un 2) SAGATAVOŠANĀS termiņš ir termiņš, kuram beidzoties, ir jāveic procesuāla darbība. Šie termiņi, piemēram, termiņš atbildētāja izsaukšanai (sk. CPK 228. pantu), parasti ir par labu atbildētājiem, jo tiem ir dots laiks sagatavoties. Šis dalījums ir svarīgs, jo termiņus darbības veikšanai var pagarināt pēc abu pušu vienošanās, savukārt sagatavošanās termiņus nevar pagarināt. Termiņš darbības veikšanai beidzas nākamajā darbdienā, ja beigu termiņš sakrīt ar oficiālu brīvdienu, savukārt sagatavošanās termiņš beidzas tā pēdējā dienā neatkarīgi no tā, vai tā ir brīvdiena vai darbdiena. Svarīgi procesuālie termiņi saskaņā ar Civilprocesa kodeksu (CPK) ir šādi:

- 1) termiņš pušu izsaukšanai pēc prasības celšanas (sešdesmit [60] dienas pirms tiesas sēdes, ja vien puse nedzīvo ārvalstīs vai tās dzīvesvieta nav zināma — tādā gadījumā termiņš ir deviņdesmit [90] dienas pirms tiesas sēdes; sk. CPK 228. pantu);
- 2) termiņš, kurā var iesniegt pieteikumu sprieduma atlikšanai (piecpadsmit [15] dienas no lēmuma izsniegšanas, ja tiesātā puse, kura dzīvo Grieķijā, nav ieradies uz tiesas sēdi, kurā pieņemts lēmums, ja vien puse, kura nav ieradies, dzīvo ārvalstīs vai tās dzīvesvieta ir nezināma — tādā gadījumā termiņš ir sešdesmit [60] dienas pēc sprieduma izsniegšanas; sk. CPK 503. pantu);
- 3) termiņš pārsūdzības iesniegšanai (trīsdesmit [30] dienas no galīgā sprieduma izsniegšanas dienas, ja puse, kura iesniedz pārsūdzību, dzīvo Grieķijā; ja puse, kura iesniedz pārsūdzību, dzīvo ārvalstīs vai tās dzīvesvieta nav zināma, termiņš ir sešdesmit [60] dienas no galīgā sprieduma izsniegšanas dienas. Ja galīgais spriedums nav izsniegts, termiņš pārsūdzības iesniegšanai ir trīs [3] gadi no sprieduma publicēšanas dienas; sk. CPK 518. pantu);

4) termiņš lietas izskatīšanas atsākšanai (sešdesmit [60] dienas, ja puse, kura to ierosina, dzīvo Grieķijā; ja puse, kura to ierosina, dzīvo ārvalstīs vai tās dzīvesvieta nav zināma, termiņš ir viens simts divdesmit [120] dienas; sk. CPK 545. pantu);

5) termiņš tālākas pārsūdzības iesniegšanai (trīsdesmit [30] dienas no sprieduma izsniegšanas dienas, ja pārsūdzības iesniedzējs dzīvo Grieķijā; ja puse, kura iesniedz pārsūdzību, dzīvo ārvalstīs vai tās dzīvesvieta nav zināma, termiņš ir deviņdesmit [90] dienas no sprieduma izsniegšanas dienas. Ja spriedums nav izsniegts, termiņš tālākas pārsūdzības iesniegšanai ir trīs [3] gadi no sprieduma publicēšanas dienas; sk. CPK 564. pantu).

CPK ir paredzēti arī procesuālie termiņi cita veida tiesvedībai, piemēram, saistībā ar laulāto mantiskajām attiecībām (šķiršanās, laulības anulēšana u. c.), maksājuma rīkojuma pieteikumu un iebildumu pret šādu pieteikumu (sk. CPK 632. pantu), nomas strīdiem, darba strīdiem, pagaidu pasākumiem, izpildes procedūru un iebildumu pret šādu izpildes procedūru.

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Grieķijā brīvdienas ir uzskaitītas papildināmā sarakstā Likumā Nr. 1157/1981. Kritērijs brīvdienas noteikšanai ir darījumu neveikšana kopumā, tādēļ brīvdienas konkrētām profesijām vai dienestiem netiek ņemtas vērā. Tie var būt valsts svētki, reliģiskas brīvdienas vai citas brīvdienas, vai pat vietēja mēroga vai vienreizēja brīvdiena. Valsts iestāžu brīvdienas ir oficiālas brīvdienas. Par brīvdienām uzskata šādas dienas: 25. marts (valsts svētki), 28. oktobris (valsts svētki), Jaungada diena, Zvaigznes diena (6. janvāris), Lielā piektdiena, Klusā sestdiena, 1. maijs, 15. augusts, Pirmie Ziemassvētki un Otrie Ziemassvētki, Svētā Gara diena, Tīrā pirmdiena (Lielā gavēņa pirmā diena), Otrās Lieldienas un visas svētdienas.

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Procesuālie termiņi ir izklāstīti CPK 144.–151. pantā. Atkarībā no faktora, kas nosaka to ilgumu, termiņus iedala likumā noteiktos (noteikti ar likumu, piemēram, termiņi prasības celšanai), tiesas noteiktos (nosaka tiesa, kas izskata lietu, piemēram, termiņš, kurā pusēm jāierodas klātienē — sk. CPK 245. pantu), apturošos (to neievērošana ir sodāma ar tiesas sēdes atcelšanu) un obligātos (to neievērošana ir sodāma ar tiesību zaudēšanu). Termiņu sākums un beigas tiks izskaidroti turpmāk. Termiņa skaitīšana tiek pārtraukta, ja puse tā ritējuma laikā nomirst. Ja termiņš tiek skaitīts no dokumenta iesniegšanas, jaunais termiņš tiek skaitīts no datuma, kad mirušās personas tiesību pārņēmēji iesniedz jaunu dokumentu. Ja termiņš tiek skaitīts no cita notikuma, jaunais termiņš tiek skaitīts no datuma, kad iepriekš minētās personas veic attiecīgo darbību. Ja lietas izskatīšana tiek pārtraukta termiņa ritējuma laikā, termiņa skaitīšana tiek apturēta, un jaunais termiņš tiek skaitīts no jaunās lietas izskatīšanas sākuma datuma. Laikposms no 1. līdz 31. augustam netiek iekļauts tāda termiņa aprēķinā, kas noteikts darbību veikšanai saskaņā ar CPK 147. panta 7. punktu. To vidū ir termiņi prasības celšanai un termiņi iebildumu izvirzīšanai.

Saskaņā ar likumu termiņu ir atļauts pagarināt ne tikai pēc pušu savstarpējas vienošanās, bet arī ar tiesneša piekrišanu. Pagarināt var gan likumā paredzētus, gan tiesas noteiktus termiņus ar nosacījumu, ka tas neietekmē trešo personu tiesības. Pieteikums vienošanās pagarināšanai tiesnesim nav saistošs, un viņš var to apstiprināt daļēji vai noraidīt, izvērtējot katras konkrētas lietas apstākļus. Tas nozīmē, ka pusēm ir jāpamato pagarinājuma iemesls. Visbeidzot, termiņu var saīsināt ar tiesas lēmumu, pusēm par to vienojoties. Saīsināt var visus likumā noteiktos termiņus, izņemot termiņus prasības celšanai.

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Termiņš sākas nākamajā dienā pēc datuma, kurā iestājies notikums, kas nosaka tā sākumu (*a momento ad momentum*).

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Civilprocesa kodeksā nav paredzēta termiņa pagarināšana vai saīsināšana, ja dokumenti tiek nosūtīti pa pastu vai ar cita veida transporta pakalpojumu.

6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Diena, kurā ir iestājies notikums, kas nosaka termiņa sākumu, var tikt iekļauta termiņa aprēķinā tikai tad, ja tas ir īpaši paredzēts likumā, spriedumā vai līgumā. Nosacījums, ka noteikts termiņš tiek skaitīts no izsniegšanas datuma, to nenozīmē. Tādēļ būtiski termiņi pārsūdzības tiesiskajai aizsardzībai, turpmākai pārsūdzībai vai iebildumu izvirzīšanai tiek skaitīti no dienas pēc datuma, kurā spriedums ir izsniegts vai publicēts. Tomēr, ja ir noteikts, ka termiņš tiek skaitīts no konkrētas dienas, attiecīgā diena tiek ņemta vērā aprēķinā. Ja notikums, kas nosaka termiņa sākumu, ir izsniegšana, jebkāda cita veida paziņojuma saņemšanai par izsniedzamā dokumenta saturu nav ietekmes uz termiņa aprēķināšanu.

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Tam, vai pa vidu ir brīvdienas, nav nozīmes. Darbdienas tiek ņemtas vērā aprēķinā tikai tad, ja tas ir īpaši norādīts (piemēram, ja tiek aprēķināts termiņš maksājuma rīkojuma pārsūdzēšanai).

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Līdzīgi, ja termiņš tiek izteikts mēnešos vai gados, nav nozīmes, vai pa vidu ir brīvdienas, ja vien likumā nav īpaši paredzēts, ka termiņš attiecas uz darbdienām.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Ja termiņš ir izteikts gados, tas beidzas tad, kad ir pagājusi pēdējā gada attiecīgā diena. Aprēķinā netiek ņemts vērā, vai pa vidu ir garais gads.

Ja termiņš ir izteikts mēnešos, tas beidzas tad, kad ir pagājusi pēdējā mēneša attiecīgā diena, kas atbilst termiņa sākuma dienai. Ja šādas atbilstības nav, par pēdējo uzskata mēneša pēdējo dienu. Dienu skaitam mēnesī nav nozīmes.

Ja tiek piemērots pusgada termiņš, tas nozīmē sešus (6) mēnešus, savukārt pusmēneša termiņš nozīmē piecpadsmit (15) dienas.

Ja termiņš ir izteikts nedēļās, tas beidzas tad, kad ir pagājusi tās nedēļas attiecīgā diena, kas atbilst termiņa sākuma dienai, proti, ja notikums ir iestājies pirmdienā, nedēļu ilgs termiņš beidzas nākamajā pirmdienā.

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, to pagarina līdz nākamajai darbdienai.

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Saskaņā ar likumu termiņu ir atļauts pagarināt ne tikai pēc pušu savstarpējas vienošanās, bet arī ar tiesneša piekrišanu. Pagarināt var gan likumā paredzētus, gan tiesas noteiktus termiņus ar nosacījumu, ka tas neietekmē trešo personu tiesības. Pieteikums vienošanās pagarināšanai tiesnesim nav saistošs, un viņš var to apstiprināt daļēji vai noraidīt, izvērtējot katras konkrētas lietas apstākļus.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

1) Termiņš, kurā var iesniegt pieteikumu sprieduma atlikšanai (piecpadsmit [15] dienas no sprieduma izsniegšanas, ja tiesātā puse, kura dzīvo Grieķijā, nav ieradies uz tiesas sēdi, kurā pieņemts spriedums, ja vien puse, kura nav ieradies, dzīvo ārvalstīs vai tās dzīvesvieta ir nezināma — tādā gadījumā termiņš ir sešdesmit [60] dienas pēc sprieduma izsniegšanas; sk. CPK 503. pantu).

2) Termiņš pārsūdzības iesniegšanai ir noteikts CPK 518. panta 1. punktā. Ja pārsūdzības iesniedzējs dzīvo Grieķijā, šis termiņš ir trīsdesmit (30) dienas; ja pārsūdzības iesniedzējs dzīvo ārvalstīs vai viņa dzīvesvieta nav zināma, termiņš ir sešdesmit (60) dienas. Sešdesmit (60) dienu termiņš neattiecas uz personām, kuras uzturas ārvalstīs īslaicīgi (brīvdienu ceļojums, dažu dienu prombūtne īpašā nolūkā), taču ir noteikts ilgums, kas ir saistīts ar personas profesionālo vai civilstāvokli.

3) Termiņš lietas izskatīšanas atsākšanai (sešdesmit [60] dienas, ja puse, kura to ierosina, dzīvo Grieķijā; ja puse, kura to ierosina, dzīvo ārvalstīs vai tās dzīvesvieta nav zināma, termiņš ir viens simts divdesmit [120] dienas; sk. CPK 545. pantu).

4) Termiņš tālākas pārsūdzības iesniegšanai (trīsdesmit [30] dienas no sprieduma izsniegšanas dienas, ja pārsūdzības iesniedzējs dzīvo Grieķijā; ja puse, kura iesniedz pārsūdzību, dzīvo ārvalstīs vai tās dzīvesvieta nav zināma, termiņš ir deviņdesmit [90] dienas no sprieduma izsniegšanas dienas. Ja spriedums nav izsniegts, termiņš tālākas pārsūdzības iesniegšanai ir trīs [3] gadi no sprieduma publicēšanas dienas; sk. CPK 564. pantu).

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Tiesiskās aizsardzības prasība saskaņā ar Grieķijas tiesību aktiem neatkarīgi no strīda būtības ietver gan pastāvīgu, gan pagaidu tiesisko aizsardzību. Lietas, kurās, ņemot vērā jautājuma steidzamību vai vajadzību novērst nenovēršamus draudus, tiesas var noteikt pasākumus, lai nodrošinātu vai aizsargātu tiesības regulēt situāciju, kā arī mainīt vai atcelt tās, tiek izskatītas saīsinātās procedūras ietvaros (saskaņā ar CPK 682.–738. pantu). ņemot vērā to steidzamību, tiesnesis, kurš rīkojas ar mērķi nodrošināt ātru izskatīšanu, vienlaikus ņemot vērā pušu tiesības tikt uzklausītām, ir tiesīgs noteikt laiku un vietu, kurā tiek izskatīts pieteikums pagaidu pasākumu piemērošanai. Tiesnesis var arī noteikt tiesas pavēstes izdošanas metodi un termiņu informēšanai par neierašanos pat personām, kuras dzīvo ārvalstīs vai kuru dzīvesvieta nav zināma. Tiesas sēdi var noteikt arī svētdienā vai brīvdienā. Iepriekš minētie termiņi attiecas uz visiem civilprocesiem, izņemot pagaidu pasākumus, neparedzot to pagarinājumu.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Grieķijas tiesību aktos tāda noteikuma nav.

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Termiņu neievērošanai attiecībā uz tiesu iestāžu rīcību nav procesuālu sekas. Ja tiek nokavēts termiņš celt prasību saistībā ar pušu darbībām, attiecīgās tiesības tiek zaudētas, savukārt citu veidu sekas, piemēram, tiesas sēdes nepieļaujamība, rodas sagatavošanās termiņu neievērošanas gadījumā (sk. CPK 271. panta 1. punktu).

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Restitutio in integrum ir Konstitūcijā paredzēts tiesiskās aizsardzības līdzeklis, kas nozīmē, ka pusei, kura *force majeure* vai otras puses krāpniecisko nolūku rezultātā nav ievērojusi termiņu, ir tiesības iesniegt pieteikumu par to, ka tiek atjaunota tās *status quo* pozīcija, kāda tā bija pirms termiņa izbeigšanās.

Tomēr izņēmuma kārtā šādu pieteikumu nevar iesniegt, ja tā pamatā ir a) pieteikuma iesniedzēja pilnvarotās personas vai juridiskā pārstāvja kļūda, b) fakti, kurus tiesnesis ir izvērtējis, uzklāusot termiņa pagarinājuma vai atlikšanas pieteikumu, lai apstiprinātu attiecīgu pagarinājumu vai atlikšanu. Pieteikumā ir jāpamato, kādēļ termiņš nav ievērots, jāsniedz pierādījumi, kas apliecina apgalvojumu patiesumu un neizdarīto darbību, vai jānorāda, ka tā ir izdarīta. *Restitutio in integrum* pieteikums ir jāizskata trīsdesmit (30) dienu laikā no datuma, kurā ir beigušies *force majeure* apstākļi vai ir paziņots par krāpniecisko nolūku, ja vien nav iespējams piemērot jaunu termiņu, ja kāda iemesla dēļ nav ievērots iepriekš minētais termiņš (sk. CPK 152.–158. pantu).

Tomēr izņēmuma kārtā šādu pieteikumu nevar iesniegt, ja tā pamatā ir a) pieteikuma iesniedzēja pilnvarotās personas vai juridiskā pārstāvja kļūda, b) fakti, kurus tiesnesis ir izvērtējis, uzklāusot termiņa pagarinājuma vai atlikšanas pieteikumu, lai apstiprinātu attiecīgu pagarinājumu vai atlikšanu. Pieteikumā ir jāpamato, kādēļ termiņš nav ievērots, jāsniedz pierādījumi, kas apliecina apgalvojumu patiesumu un neizdarīto darbību, vai jānorāda, ka tā ir izdarīta. *Restitutio in integrum* pieteikums ir jāizskata trīsdesmit (30) dienu laikā no datuma, kurā ir beigušies *force majeure* apstākļi vai ir paziņots par krāpniecisko nolūku, ja vien nav iespējams piemērot jaunu termiņu, ja kāda iemesla dēļ nav ievērots iepriekš minētais termiņš (sk. CPK 152.–158. pantu).

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Vairbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 20/06/2018

Procesuālie termiņi - Francija

SATURS

- 1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?
- 2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.
- 3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?
- 4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?
- 5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?
- 6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?
- 7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?
- 8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?
- 11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?
- 12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

- 13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?
- 14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?
- 15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?
- 16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Francijas tiesību aktos papildus tā saucamajiem procesuālajiem termiņiem (*délais de procédure*) ir paredzēti “noilguma termiņi” (*délais de prescription*) un “ierobežojuma termiņi” (*délais de forclusion*).

Noilguma termiņi (*délais de prescription*) ir laika periodi, kuru beigās persona iegūst tiesības attiecībā uz īpašumu (*délai de prescription acquisitive*) vai tiesību subjekts zaudē savas tiesības, jo nav tās izmantojis (*délai de prescription extinctive*). Noilguma termiņus var pārtraukt (*suspendu*) vai apturēt (*interrompu*): ja termiņš tiek pārtraukts un pārtraukšanas iemesls pēc tam izbeidzas, termiņa skaitīšana tiek turpināta; ja termiņš tiek apturēts un apturēšanas iemesls pēc tam izbeidzas, termiņa skaitīšana tiek sākta no jauna.

Ierobežojuma termiņi (*délais de forclusion*) ierobežo laika periodu, kurā iespējams veikt darbību. Tie atbilst Anglijas vispārējo tiesību jēdzienam “prasības celšanas termiņš”. Ierobežojuma termiņus nevar pārtraukt. Parasti tos nevar arī apturēt, tomēr saskaņā ar Civilt kodeksa 2241. un 2244. pantu noteiktas darbības, piemēram, tiesas pavēste, aresta uzlikšana vai cits izpildes pasākums, aptur šos termiņus.

Procesuālie termiņi (*délais de procédure*) ir termiņi, kas attiecas uz tiesvedību, kad tā ir uzsākta. Tos nosaka vai piemēro tiesa. Atšķirībā no ierobežojuma termiņiem, tie nepārtrauc tiesvedību. Šos termiņus nevar pārtraukt vai apturēt.

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Saskaņā ar pašlaik spēkā esošajiem tiesību aktiem svētku dienas ir:

- svētdienas;
- 1. janvāris;
- Otrās Lieldienas;
- 1. maijs;
- 8. maijs;
- Debesbraukšanas diena;
- Svētā Gara diena;
- 14. jūlijs;
- Vissvētākās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas svētki (15. augusts);
- Visu svēto diena (1. novembris);
- 11. novembris;
- Ziemassvētki (25. decembris).

Noteiktās vietās (noteiktos departamentos (*départements*) un teritoriālajās kopienās (*communautés territoriales*)) ir noteiktas svētku dienas verdzības atcelšanas atzīmēšanai: 27. maijs Gvadalupē, 10. jūnijs Franču Gviānā, 22. maijs Martinikā, 20. decembris Reinjonā un 27. aprīlis Majotā.

Elzasas-Mozeles departamentos svētku diena ir arī 26. decembris un Lielā Piektdiena.

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Kopš ir stājies spēkā 2008. gada 17. jūnija Likums Nr. 2008-561 (kurā iekļauti pārejas noteikumi), noilguma termiņš, pēc kura saskaņā ar vispārējām tiesībām tiek zaudētas tiesības, ir pieci gadi (iepriekš — 30 gadi).

Taču šim principam ir vairāki izņēmumi, jo īpaši civiltiesiskās atbildības prasībās saistībā ar notikumiem, kuru rezultātā ir nodarīts fizisks kaitējums, kurās noilguma termiņš ir 10 gadi no sākotnējā kaitējuma vai apstākļu pasliktināšanās konstatēšanas brīža, vai prasībās saistībā ar tiesībām uz nekustamo īpašumu, kurās noilgums ir 30 gadi.

Ierobežojuma termiņu un procesuālo termiņu ilgums atšķiras atkarībā no lietas būtības un procedūras.

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Attiecībā uz procesuālajiem termiņiem saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 640. pantu, ja darbība vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, periods tiek skaitīts no dienas, kurā notikusi darbība, notikums, lēmuma pieņemšana vai izsniegšana, kas nosaka termiņa sākumu.

Uz noilguma un ierobežojuma termiņiem attiecas tas pats noteikums, kam piemēro arī īpašus nosacījumus. Piemēram, saskaņā ar Civilkodeksa 2226. pantu civiltiesiskās atbildības prasībās saistībā ar fizisku kaitējumu noilgums iestājas 10 gadus pēc dienas, kurā ir paziņots par sākotnējo kaitējumu vai apstākļu pasliktināšanos.

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 664. panta 1. punktu, ja dokumentu izsniedz tiesu izpildītājs (*huissier*), izsniegšanas datums ir datums, kurā dokuments ir izsniegts personiski adresāta mājās vai dzīvesvietā, vai datums, kurā tiesu izpildītājs ir sagatavojis oficiālo ziņojumu, kurā minētas darbības, kas veiktas, lai atrastu adresātu. Ja dokuments tiek izsniegts elektroniski, izsniegšanas datums un laiks atbilst datumam un laikam, kurā dokuments ir nosūtīts adresātam.

Ja dokuments tiek izsniegts pa pastu, saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 668. un 669. pantu izsniegšanas datums attiecībā uz sūtītāju ir vēstules izsūtīšanas datums un attiecībā uz adresātu — vēstules saņemšanas datums. Izsūtīšanas datums ir redzams uz pasta nodaļas pasta zīmoga. Saņemšanas datums ir datums, kas norādīts uz saņemšanas apliecinājuma (*récipissé*), vai datums, kurā adresāts parakstījies par saņemšanu (*émargement*). Ja dokuments tiek nosūtīts ierakstītā vēstulē kopā ar piegādes apliecinājuma veidlapu (*avis de réception*), saņemšanas datums ir datums, ko norādījis pasta pakalpojumu sniedzējs, kad vēstule ir nodota adresātam.

Izņēmuma kārtā Civilprocesa kodeksa 647. panta 1. punktā ir paredzēts, ka tiesas pavēles izsniegšanas datums aizjūras departamentos, Jaunkaledonijā un ārvalstīs attiecībā uz sūtītāju ir datums, kurā tiesu izpildītājs vai tiesas kanceleja (*greffe*) ir izsūtījis tiesas pavēli, vai datums, kurā to saņēmis atbildīgā prokuratūra (*parquet*).

6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai dienu, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 641. pantu, ja termiņš ir izteikts dienās, darbības, notikuma, lēmuma pieņemšanas vai izsniegšanas diena, kas nosaka termiņa sākumu, netiek iekļauta aprēķinā.

Izsniegšanas veids neietekmē termiņa sākumu. Taču, ja dokuments nav izsniegts personiski, saskaņā ar atsevišķiem noteikumiem termiņa sākumu var atlikt līdz datumam, kurā dokuments ir faktiski paziņots personai, vai datumam, kurā tiek veikti izpildes pasākumi, pamatojoties uz attiecīgo dokumentu.

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 642. pantu termiņš, kas beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, tiek pagarināts līdz nākamajai darbdienai.

Tas nozīmē, ka termiņa aprēķinā tiek iekļautas svētdienas un svētku dienas, taču tas tiek pagarināts, ja tā beigas paredzētas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 641. pantu, ja termiņš ir izteikts mēnešos vai gados, tas beidzas termiņa pēdējā mēneša attiecīgajā datumā vai pēdējā gada mēnesī, kas sakrīt ar mēnesi, kurā notikusi darbība, notikums, lēmuma pieņemšana vai izsniegšana, kas nosaka termiņa sākumu. Ja attiecīgajā mēnesī tādas dienas nav, termiņš beidzas attiecīgā mēneša pēdējā dienā.

Ja termiņš ir izteikts mēnešos un dienās, vispirms tiek skaitīti mēneši un pēc tam dienas.

Civilprocesa kodeksa 642. panta noteikums (sk. iepriekšējo jautājumu) attiecas uz visiem termiņiem neatkarīgi no tā, vai tie izteikti dienās, mēnešos vai gados.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Kā izskaidrots iepriekš, saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 642. pantu visi termiņi beidzas pēdējā dienā plkst. 24.00, ja vien termiņš netiek pagarināts saistībā ar to, ka pretējā gadījumā tas sakristu ar sestdienu, svētdienu, svētku dienu vai brīvdienu.

Kā izskaidrots iepriekš, visus termiņus sāk skaitīt no brīža, kurā notikusi darbība, notikums, lēmuma pieņemšana vai izsniegšana, kas nosaka termiņa sākumu.

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Kā izskaidrots iepriekš, termiņš, kas beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, tiek pagarināts līdz nākamajai darbdienai.

Brīdis, no kura termiņu sāk skaitīt, ir obligāti noteikts vai nosakāms. Šaubu gadījumā to var noteikt tiesa. Termiņa pagarinājums līdz nākamajai darbdienai attiecas uz visām lietām un visām procedūrām.

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 643. pantu, ja prasība tiek celta tiesā, kas atrodas Francijas pamatteritorijā, ierašanās (*comparution*) termiņi, termiņi parastās apelācijas sūdzības iesniegšanai (*appel*), iebilduma iesniegšanai (*opposition*), sprieduma pārskatīšanas prasības iesniegšanai (*révision*) un apelācijas sūdzības iesniegšanai par noteiktiem tiesību aktu elementiem kasācijas tiesā (*recours en cassation*) tiek pagarināti par:

- vienu mēnesi personām, kuras dzīvo aizjūras departamentā, teritorijā vai kopienā;
- diviem mēnešiem personām, kuras dzīvo ārvalstīs.

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 644. pantu, ja prasība tiek celta tiesā, kas atrodas aizjūras kopienā, kas tajā ir norādīta, ierašanās termiņi, termiņi parastās apelācijas sūdzības iesniegšanai, iebilduma iesniegšanai un sprieduma pārskatīšanas prasības iesniegšanai tiek pagarināti par:

- vienu mēnesi personām, kuras nedzīvo teritoriālajā kopienā, kurā attiecīgajai tiesai ir jurisdikcija;
- diviem mēnešiem personām, kuras dzīvo ārvalstīs.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Parasti saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 538. pantu termiņš parastās apelācijas sūdzības iesniegšanai ir viens mēnesis strīdus lietās vai 15 dienas bezstrīdus lietās. Tomēr saskaņā ar vairākiem citiem noteikumiem šajā ziņā ir vairāki izņēmumi. Piemēram, termiņš šādas apelācijas sūdzības iesniegšanai ir 15 dienas gadījumos, kad ir pieņemti rīkojumi pagaidu noregulējuma tiesvedībā, izpildes tiesas lēmumi, bāriņtiesas lēmumi, nepilngadīgo lietu tiesas lēmumi izglītības atbalsta jautājumos u. c.

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Steidzamās lietās tiesas var saīsināt ierašanās termiņus un var atļaut sākotnējā tiesas pavēstē norādīt fiksētu datumu tiesas sēdei, kurā lieta tiek izskatīta pēc būtības. Tiesas var arī atlikt lietas izskatīšanu uz vēlāku datumu, lai tajā varētu ierasties abas puses.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 647. pantu, ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur tā gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, izsniedz attiecīgajai personai personiski vietā, kur vietējie iedzīvotāji negūtu labumu no šāda pagarinājuma, ir pieļaujami tikai tādi pagarinājumi, no kuriem labumu gūst vietējie iedzīvotāji.

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Noilguma vai ierobežojuma termiņa beigas nozīmē, ka tiek zaudētas tiesības celt prasību un lietā ir iestājies noilgums; pieteikums tiek atzīts par nepieņemamu, neizvērtējot tā būtību.

Likumā paredzēta vai tiesas noteikta procesuālā termiņa gadījumā sods par termiņa neievērošanu ir atkarīgs no termiņa nozīmes un veicamās darbības veida. Ja netiek ievērots ierašanās termiņš, tiek anulēts spriedums, kas izdots pirms termiņa beigām, ja atbildētājs nav ieradies. Pušu rūpības pienākuma neievērošana parasti tiek sodīta ar izņemšanu no lietu saraksta. Ja procesuālā darbība netiek veikta laikā, tā tiek atzīta par spēkā neesošu.

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Nav pieejami tādi līdzekļi, kas ļauj atjaunot nokavētās tiesības vērsties tiesā, kas ir juridiskas sekas tam, ka ir beidzies noilguma vai ierobežojuma termiņš.

Taču, ja tas ir paredzēts likumā, tiesai ir iespēja daļēji atcelt ierobežojumu, kas radies saistībā ar termiņa neievērošanu. Civilprocesa kodeksa 540. pantā ir paredzēta iespēja daļēji atcelt ierobežojumu, ja nav ievērots termiņš, kurā pārsūdzēt aizmugurisku spriedumu vai spriedumu par aizstāvētu darbību, ja puse no tās neatkarīgu apstākļu dēļ nav uzzinājusi par spriedumu laikus, lai varētu to pārsūdzēt, vai nav spējusi rīkoties.

Tiesas lēmumu par procesuālas darbības anulēšanu var pārsūdzēt, vai arī var pieprasīt tā atcelšanu (*rétractation*). Turklāt ar šādu anulēšanu tiek izbeigta notiekoša tiesvedība, taču tiesības celt prasību netiek ietekmētas. Tas nozīmē, ka var iesniegt jaunu pieteikumu, ja vien nav iemesla tiesvedības pārtraukšanai, piemēram, ja ir beidzies ierobežojuma termiņš.

Lēmumu izņemt lietu no lietu saraksta nevar pārsūdzēt. Tomēr pati izņemšana neietekmē tiesības celt prasību. Noilguma un ierobežojuma termiņi tiek apturēti, ja tiek izsniegta tiesas pavēste. Izņemšana no lietu saraksta pārtrauc lietas izskatīšanu, bet pārtraukumu var apturēt, ja tiek iesniegts pieteikums atkārtoti reģistrēt lietu sarakstā.

Saistīti materiāli

[Legifrance tīmekļa vietne — Civilprocesa kodekss \(franču valodā\)](#)

[Legifrance tīmekļa vietne — Civilprocesa kodekss angļu un spāņu valodā](#)

[Legifrance tīmekļa vietne — oficiālās brīvdienas](#)

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 23/07/2018

Procesuālie termiņi - Horvātija

SATURS

- [1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?](#)
- [2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu \(EEK, Euratom\) Nr. 1182/71.](#)
- [3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?](#)
- [4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?](#)
- [5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode \(personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests\)?](#)
- [6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai dienu, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?](#)
- [7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?](#)
- [8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?](#)
- [9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?](#)
- [10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?](#)
- [11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?](#)
- [12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?](#)

- 13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?
- 14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?
- 15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?
- 16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Horvātijas Republikā civilprocesa termiņi tiek regulēti ar Civilprocesa likuma 111.–114. pantu (*Zakon o parničnom postupku*) (*Narodne Novine* (NN; Horvātijas Republikas Oficiālais Vēstnesis), Nr. 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13 un 89/14; turpmāk — *ZPP*).

Termiņš ir noteikts laika periods, kurā var veikt procesuālo darbību vai pēc kura to vairs nevar veikt.

Horvātijas procesuālajās tiesībās ir paredzēti vairāku veidu termiņi:

- likumā paredzēti (*zakonski*) un tiesas noteikti (*sudski*) termiņi — likumā paredzēti termiņi ir noteikti ar likumu, un tos nevar mainīt ne tiesa, ne puses, savukārt tiesas noteiktus termiņus katrā konkrētā lietā nosaka tiesa pēc saviem ieskatiem, pamatojoties uz likumīgajām atļaujām;
- pagarināmi (*produživi*) un nepagarināmi (*neproduživi*) termiņi — likumā paredzēti termiņi nav pagarināmi, savukārt tiesas noteiktus termiņus var pagarināt, par ko lemj tiesa, taču tikai pēc konkrētas personas ierosinājuma, ja tam ir pamatots iemesls (*ZPP* 111. panta 2. daļa);
- subjektīvi (*subjektivni*) un objektīvi (*objektivni*) termiņi — subjektīvi termiņi ir termiņi, kuru sākums ir atkarīgs no tā, kad persona ir uzzinājusi par faktu, kas ir būtisks termiņa aprēķināšanai, savukārt objektīvi termiņi tiek aprēķināti no brīža, kad attiecīgais fakts ir noticis, neatkarīgi no tā, kad persona par to ir uzzinājusi;
- noilguma (*prekluzivni*) un instruktīvi (*instruktivni*) termiņi — noilguma termiņa neievērošana nozīmē, ka tiek zaudētas tiesības veikt procesuālo darbību, savukārt instruktīva termiņa neievērošanas gadījumā nav smagu seku un procesuālo darbību var veikt pēc tam;
- minimālie (*dilatorni*) un darbības veikšanas (*paricijski*) termiņi — minimālie termiņi nozīmē, ka procesuālo darbību nedrīkst veikt, pirms ir pagājis noteikts laika periods, savukārt termiņi darbības veikšanai nozīmē, kas tiesa nedrīkst veikt noteiktu darbību, pirms ir beidzies termiņš darbības veikšanai;
- civiltiesiskie (*građanskopravni*) un procesuālie (*procesnopravni*) termiņi — civiltiesiskie termiņi ir termiņi, kuros jāiegūst atļauja vai jāveic pienākumi, kas izriet no civiltiesību un materiālo tiesību noteikumiem, savukārt procesuālie termiņi ir termiņi, kuros jāiegūst atļauja vai jāveic pienākumi, kas izriet no procesuālo tiesību noteikumiem.

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Horvātijas Republikā brīvdienas tiek regulētas ar Likumu par svētku dienām, atceres dienām un brīvdienām Horvātijas Republikā (*Zakon o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj*) (NN Nr. 33/96, 96/01, 13/02, 136/02, 112/05, 59/06, 55/08, 74/11, 130/11).

Horvātijas Republikā ir šādas svētku dienas:

1. janvāris — Jaungada diena;

6. janvāris — Zvaigznes diena;

Pirmās Lieldienas un Otrās Lieldienas;

Kristus Vissvētākās Miesas un Asins svētki;

- 1. maijs — Darba svētki;
- 22. jūnijs — Antifašisma cīņu diena;
- 25. jūnijs — Valstiskuma diena;
- 5. augusts — Uzvaras un Tēvzemes pateicības diena un Tēvzemes veterānu diena;
- 15. augusts — Vissvētākās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas svētki;
- 8. oktobris — Neatkarības diena;
- 1. novembris — Visu svēto diena;
- 25. decembris — Pirmie Ziemassvētki;
- 26. decembris — Otrie Ziemassvētki / Svētā Stefana diena.

Horvātijas Republikā svētku dienas ir brīvdienas.

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Termiņi tiek aprēķināti dienās, mēnešos un gados.

Termiņu aprēķināšanas noteikumi attiecas uz visiem termiņiem. Termiņi tiek aprēķināti pilnās dienās no pusnakts līdz pusnaktij (*computatio civilis, a die ad diem*), nevis no viena brīža līdz citam, aprēķinot stundas un minūtes (*computation naturalis, a momento ad momentum*). Plašāka informācija par vispārējiem noteikumiem sniegta atbildē uz 1. jautājumu.

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Sākuma datums ir datums, kurā sāka tiesvedība vai veikta cita darbība (piem., izsniegšana, paziņošana), kas ir brīdis, no kura aprēķina termiņu. Sākuma datums netiek iekļauts termiņos, kurus izsaka dienās. Par termiņa sākumu uzskata nākamo dienu.

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Vispārējais noteikums attiecībā uz izsniegšanu ir tāds, ka tas ir jāizdara darbdienā, konkrēti, no plkst. 7.00 līdz plkst. 20.00, tās personas dzīvesvietā vai darba vietā, kurai dokuments jāizsniedz, vai tiesā, kad attiecīgā persona tajā ir sastopama. Noteikums par izsniegšanu darbdienā no plkst. 7.00 līdz plkst. 20.00 netiek piemērots tad, ja dokuments tiek izsniegts ar pasta vai notāra starpniecību.

Dokumentus var izsniegt arī citā laikā un vietā, ja tam piekrīt persona, kurai attiecīgie dokumenti jāizsniedz.

Ja tiesa uzskata to par nepieciešamu, tā izdod rīkojumu par izsniegšanu citā vietā vai citā laikā. Tādā gadījumā personai, kurai paziņojums tiek izsniegts, ir jāizdod kopija tiesas nolēmumam, ar kuru tas ir noteikts. Šādam nolēmumam nav nepieciešams skaidrojums.

6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Ja termiņš ir izteikts dienās, diena, kurā paziņojums ir izsniegts vai no kuras tiek sāka termiņa skaitīšana, netiek iekļauta termiņā. Termiņa skaitīšana sākas ar nākamo dienu.

Piemēram, ja notikums, kas nosaka 15 dienu termiņa sākumu, ir noticis 5. februārī, 15 dienu termiņš beidzas 20. februārī plkst. 24.00.

Tādējādi termiņa skaitīšana tiek sākota nevis no notikuma dienas (*dies a quo*), bet no nākamās dienas.

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Ja termiņš ir izteikts dienās, dienu skaits apzīmē kalendārās dienas. Taču, ja termiņa pēdējā diena ir brīvdiena, svētku diena vai cita diena, kad tiesa ir slēgta, termiņš beidzas nākamās darbadienas beigās.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Mēnešos vai gados izteikts termiņš beidzas pēdējā mēneša vai gada dienā, kas atbilst dienai, kurā sāk skaitīt termiņu.

Ja pēdējā mēnesī šāda datuma nav, termiņa beigās ir attiecīgā mēneša pēdējā diena.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Sk. 8. punktu.

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Jā.

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Tiesas noteiktu termiņu var pagarināt tikai vienu reizi pēc konkrētas personas ierosinājuma, ja tam ir pamatots iemesls.

Termiņa pagarinājums ir jāierosina, pirms ir beidzies termiņš, kam tiek pieprasīts pagarinājums.

Lēmumu par termiņa pagarinājumu nevar pārsūdzēt.

Termiņa pagarinājumu skaita no nākamās dienas pēc tam, kad ir beidzies termiņš, kam ir pieprasīts pagarinājums.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Puses var iesniegt sūdzību par pirmās instances tiesas pieņemtu spriedumu 15 dienu laikā no datuma, kurā ir izsniegta sprieduma kopija, ja vien likumā nav paredzēts cits termiņš. Strīdos saistībā ar čekiem un vekseliem šāds termiņš ir astoņas dienas.

Turklāt maza apmēra prasību procedūrās, komercietišās izskatītās procedūrās un ar nodarbinātību saistītos strīdos termiņš apelācijas sūdzības iesniegšanai ir astoņas dienas.

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Tiesas noteiktu termiņu var pagarināt tikai vienu reizi pēc konkrētas personas ierosinājuma, ja tam ir pamatots iemesls.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Horvātijas Republikas civilprocesa noteikumos nav paredzēts termiņa pagarinājums atkarībā no pušu dzīvesvietas.

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Sekas ir atkarīgas no termiņu juridiskā rakstura, proti, likumā paredzētu nepagarināmu termiņu gadījumā, ja puse nav veikusi procesuālo darbību noteiktajā termiņā, termiņa neievērošanas rezultātā tiek zaudētas tiesības veikt attiecīgo procesuālo darbību.

No otras puses, ir termiņi, kuru neievērošanas rezultātā netiek zaudētas tiesības veikt darbību pēc tam, un šādus termiņus sauc par instruktīviem termiņiem.

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepilnā pusēm?

Ja puse neierodas uz tiesas sēdi vai neievēro termiņu darbības veikšanai tiesvedības ietvaros un tādējādi zaudē tiesības veikt attiecīgo darbību, tiesa pēc saviem ieskatiem var atļaut attiecīgajai pusei veikt darbību vēlāk (lūgums atjaunot iepriekšējo statusu), ja tā uzskata, ka šādai bezdarbībai ir bijis pamatots iemesls.

Ierosinājums ir jāiesniedz astoņu dienu laikā no brīža, kad bezdarbības iemesls vairs nepastāv; ja puse par bezdarbību ir uzzinājusi vēlāk, minēto termiņu sāk skaitīt no dienas, kad puse par to ir uzzinājusi. Ja pēc bezdarbības ir pagājuši divi mēneši, ierosinājumu atjaunot iepriekšējo statusu vairs nevar iesniegt.

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 23/08/2018

Procesuālie termiņi - Latvija

SATURS

- 1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?
- 2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.
- 3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?
- 4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?
- 5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?
- 6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai dienu, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?
- 7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?
- 8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?
- 11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?
- 12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?
- 13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?
- 14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?
- 15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?
- 16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Procesuālais termiņš ir laiks, kas dots kādas procesuālās darbības izdarīšanai.

Atkarībā no subjektiem, kuriem procesuālie termiņi jāievēro, tos var iedalīt sekojoši:

Termiņi, kas jāievēro tiesai, tiesnesim vai tiesu izpildītājam – šos termiņus nosaka likums un parasti tie ir saīsināti. Civilprocesā šie termiņi noteikti robežās no 1 līdz 30 dienām (piemēram, Civilprocesa likuma, turpmāk - CPL, 102.panta otrā daļa – 15 dienas, CPL 140.panta devītā daļa – 30 dienas CPL 341.⁶ panta otrā daļa – 15 dienas) – tiesnesim jautājums par prasības pieteikuma pieņemšanu jāizlemj septiņu dienu laikā, bet gadījumā, ja saņemts pieteikums par pieprasījuma iesniegšanu ārvalstij par bērna atgriešanos Latvijā – pieteikumu izskata tiesas sēdē 15 dienu laikā pēc lietas ierosināšanas, prasības nodrošinājuma jautājums izlemjams ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc lietas ierosināšanas, pagaidu aizsardzības pret vardarbību jautājums izlemjams ne vēlāk kā nākamajā darbadienā pēc pieteikuma saņemšanas, ja nav nepieciešams pieprasīt papildu pierādījumus vai kavēšanās varētu radīt būtisku prasītāja tiesību aizskārumu, pārējos gadījumos pagaidu aizsardzības pret vardarbību jautājums izlemjams 20 dienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas, atsevišķu kategoriju lietām ir noteikt termiņš, kuros lieta jāuzsāk izskatīt, vai jāizskata, jāizlemj, sprieduma un lēmuma noraksts nosūtāms ne vēlāk kā trīs dienas pēc tā pasludināšanas, bet, ja ir pasludināts saīsināts spriedums, — triju dienu laikā pēc pilna sprieduma sastādīšanas, kā arī citi likumā paredzētie termiņi. Dažkārt procesuālās darbības tiesai vai tiesu izpildītājam jāizdara nekavējoties. Likumā paredzētajos gadījumos tiesa (tiesnesis) var konkretizēt relatīvi noteiktos termiņus un tādējādi pati (pats) var noteikt procesuālās darbības izdarīšanas laiku – sarežģītās lietās tiesa var sastādīt saīsinātu spriedumu, kas sastāv no ievaddaļas un rezolutīvās daļas, šajā gadījumā pilnu spriedumu tiesa sastāda 14 dienu laikā, paziņojot datumu, kad būs sastādīts pilns spriedums. Taču Civilprocesa likums nenosaka termiņus, kādos tiesai jāsaņem un jāiztiesā civillietā, taču likums „Par tiesu varu” 28.pants nosaka, ka, lai nodrošinātu personu aizskarto tiesību aizstāvēšanu, tiesai lieta jāizskata savlaicīgi, proti, lieta jāizsprīž tik ātri, cik vien iespējams. Vienlaikus kā izņēmums no vispārējās lietu izskatīšanas kārtības Civilprocesa likumā noteikts konkrēts pieteikumu izskatīšanas termiņš atsevišķām sevišķās tiesāšanas kārtībā izskatāmām civillietu kategorijām, piemēram, pieteikumu par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu tiesnesis izlemj septiņu dienu laikā no pieteikuma iesniegšanas dienas. Kā arī speciālajos likumos ir nostiprinātas normas, kas noteic, kādas lietas tiesā

izskatāms ārpus kārtas (piemēram, atbilstoši Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteiktajam visām darbībām, kas saistītas ar bērnu tiesību un interešu nodrošināšanu, ir prioritāras).

Termiņi, kas paredzēti procesuālajām darbībām, kuras jāveic lietas dalībniekiem – atsevišķi šie termiņi ir noteikti Civilprocesa likumā - 14 dienas pirms tiesas sēdes, ja tiesnesis nav noteicis citu termiņu, pierādījumu iesniegšanai, 10 dienas blakus sūdzības iesniegšanai, 20 dienas apelācijas sūdzības iesniegšanai u.c., bet pārsvarā termiņus pusēm un citiem lietas dalībniekiem nosaka tiesa, tiesnesis vai tiesu izpildītājs konkretizējot relatīvi noteiktos termiņus, vai nosakot tos patstāvīgi, ievērojot procesuālās darbības raksturu, personu dzīves vai atrašanās vietas attālumu u.c. apstākļus.

Termiņi, kas noteikti personām, kas nav lietas dalībnieki – šos termiņus nosaka tikai tiesa vai tiesnesis.

Galvenie termiņu veidi ir šādi:

- pierādījumu iesniegšanas termiņš – pierādījumus iesniedz ne vēlāk kā 14 dienas pirms tiesas sēdes, ja tiesnesis nav noteicis citu termiņu pierādījumu iesniegšanai. Lietas iztiesāšanas laikā pierādījumus var iesniegt pēc puses vai citu lietas dalībnieku motivēta lūguma, ja tas nekavē lietas iztiesāšanu vai tiesa savlaicīgas pierādījumu neiesniegšanas iemeslus atzinusi par attaisnojošiem, vai pierādījumi ir par faktiem, kuri kļuvuši zināmi lietas iztiesāšanas laikā. Tiesas lēmums par atteikšanos pieņemt pierādījumus nav pārsūdzams, bet iebildumus par to var izteikt apelācijas vai kasācijas sūdzībā;
- atbildētāja paskaidrojumu iesniegšanas termiņš – pēc lietas ierosināšanas prasības pieteikums un tam pievienoto dokumentu noraksti nekavējoties nosūtāmi atbildētājam ierakstītā sūtījumā, nosakot rakstveida paskaidrojuma iesniegšanai termiņu - 15-30 dienas no prasības pieteikuma nosūtīšanas dienas;
- pieteikuma par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna trūkumu novēršanas termiņš – atbildētājs ir tiesīgs 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas iesniegt tiesai, kas taisījusi aizmugurisku spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna;

Tiesvedības apturēšanas termiņš:

- ja mirusi fiziskā persona vai beigusi pastāvēt juridiskā persona, kas lietā ir puse vai trešā persona ar patstāvīgiem prasījumiem, un ja apstrīdētā tiesiskā attiecība pieļauj tiesību pārņemšanu – līdz tiesību pārņēmēja noteikšanai vai likumiskā pārstāvja iecelšanai;
- ja pusei vai trešajai personai tiesa noteikusi tādu rīcībspējas ierobežojumu, kas neļauj tai patstāvīgi realizēt civilprocesuālās tiesības un pienākumus – līdz likumiskā pārstāvja iecelšanai;
- ja puse vai trešā persona smagas slimības, vecuma vai invaliditātes dēļ vispār nespēj piedalīties lietas izskatīšanā - līdz tiesas noteiktajam termiņam pārstāvības noformēšanai;
- ja tiesa pieņem lēmumu par pieteikuma iesniegšanu Satversmes tiesai vai arī Satversmes tiesa ir ierosinājusi lietu sakarā ar prasītāja (pieteicēja) konstitucionālo sūdzību; ja tiesa pieņem lēmumu par jautājuma uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai; ja lietas izskatīšana nav iespējama, iekams nav izšķirta cita lieta, kas jāizskata civilā, kriminālā vai administratīvā kārtībā - līdz likumīgā spēkā stājas Satversmes tiesas vai Eiropas Savienības Tiesas nolēmums vai tiesas nolēmums civillietā, krimināllietā vai administratīvajā lietā;
- ja puse vai trešā persona ar patstāvīgiem prasījumiem atrodas ārpus Latvijas robežām sakarā ar ilgstošu komandējumu vai valsts pienākumu pildīšanu, izsludināta atbildētāja meklēšana; ja puse vai trešā persona ar patstāvīgiem prasījumiem slimības dēļ nespēj piedalīties lietas izskatīšanā; ja tiesa nosaka ekspertīzi – līdz brīdim, kad atkrituši šajos punktos minētie apstākļi;
- ja ir pušu savstarpēja vienošanās par tiesvedības apturēšanu un pret to neiebilst trešā persona ar patstāvīgiem prasījumiem – līdz tiesas lēmumā noteiktajam termiņam;
- mantiska rakstura prasībās atbildētājam ir pasludināts juridiskās personas maksātnespējas process vai fiziskās personas maksātnespējas process - līdz juridiskās personas maksātnespējas procesa vai fiziskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanai.

Apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņš – apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu var iesniegt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas. Ja pasludināts saīsināts spriedums, pārsūdzēšanas termiņu skaita no datuma, kuru tiesa paziņojusi pilna sprieduma sastādīšanai. Ja spriedums sastādīts pēc noteiktā datuma, sprieduma pārsūdzēšanas termiņu skaita no sprieduma faktiskās sastādīšanas dienas. Apelācijas sūdzību, kas iesniegta pēc termiņa notecēšanas, nepieņem un atdod iesniedzējam;

Termiņš blakus sūdzības iesniegšanai – blakus sūdzību var iesniegt 10 dienu laikā no dienas, kad tiesa pieņēmusi lēmumu, ja Civilprocesa likumā nav noteikts citādi. Blakus sūdzību, kas iesniegta pēc minētā termiņa notecēšanas, nepieņem un atdod iesniedzējam;

Pieteikuma iesniegšanas termiņš sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem – pieteikuma iesniegšanas termiņu aprēķina:

- par būtiskiem lietas apstākļiem, kas pastāvēja lietas izskatīšanas laikā, bet nebija un nevarēja būt zināmi pieteikuma iesniedzējiem - no šo apstākļu atklāšanas dienas;
- ar likumīgā spēkā stājušos tiesas spriedumu krimināllietā konstatētas apzināti nepatiesas liecinieku liecības, apzināti nepatiesu eksperta atzinumu, apzināti nepatiesu tulkojumu, viltotus rakstveida vai lietiskos pierādījumus, uz kuru pamata taisīts spriedums; ar likumīgā spēkā stājušos tiesas spriedumu krimināllietā konstatētas noziedzīgās darbības, kuru dēļ taisīts nelikumīgs vai nepamatots spriedums vai pieņemts lēmums - no dienas, kad likumīgā spēkā stājies spriedums krimināllietā;
- tā tiesas sprieduma vai citas iestādes lēmuma atcelšanu, uz kura pamata taisīts spriedums vai pieņemts lēmums šajā lietā - no dienas, kad likumīgā spēkā stājies tiesas nolēmums, ar kuru atcelts spriedums civillietā vai krimināllietā, vai arī kad atcelts citas iestādes lēmums, uz kura pamatots tas spriedums vai lēmums, kuru lūdz atcelt sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem;
- lietas izspriešanā piemērotās tiesību normas atzīšanu par neatbilstošu augstāka spēka juridiskai normai - no dienas, kad stājies spēkā spriedums vai cits lēmums, sakarā ar kuru piemērotā tiesību norma zaudē spēku kā neatbilstoša augstāka juridiska spēka tiesību normai.

Izpildu dokumentu iesniegšanas izpildei termiņi - Izpildu dokumentu var iesniegt piespiedu izpildei 10 gadu laikā no tiesas vai tiesneša nolēmuma spēkā stāšanās dienas, ja likumā nav noteikti citi noilguma termiņi.

Ja pēc tiesas sprieduma tiek piedzīti periodiski maksājumi, izpildu dokuments saglabā savu spēku visu periodu, uz kuru piespriedi maksājumi, bet termiņa tecējums, kas paredzēts 10 gadu laikā, sākas no katra maksājuma izbeigšanās dienas.

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Saskaņā ar likumu "Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām" par svētku dienām noteikti:

- 1.janvāris — Jaungada diena;
- Lielā Piektdiena un Pirmās Lieldienas un otro Lieldienu diena;
- 1.maijs — Darba svētki, Latvijas Republikas Satversmes sapulces sasaukšanas diena;
- 4.maijs — Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas diena;
- maija otrā svētdienā — Mātes diena;
- Vasarsvētki;
- 23.jūnijs — Līgo diena;
- 24.jūnijs — Jāņu diena (vasaras saulgrieži);
- Vispārējo latviešu Dziesmu un deju svētku noslēguma diena;
- 18.novembris — Latvijas Republikas Proklamēšanas diena;
- 24., 25. un 26.decembris — Ziemassvētki (ziemas saulgrieži);
- 31. decembris — Vecgada diena.

Pareizticīgie, vecticībnieki un pie citām konfesijām piederošie ticīgie Lieldienas, Vasarsvētkus un Ziemassvētkus atzīmē šo konfesiju noteiktajās dienās.

Ja svētku dienas — 4.maijs, Vispārējo latviešu Dziesmu un deju svētku noslēguma diena un 18.novembris — iekrīt sestdienā vai svētdienā, nākamo darbdienu nosaka par brīvdienu.

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Procesuālās darbības izpilda likumā noteiktajos termiņos. Ja procesuālie termiņi nav noteikti likumā, tos nosaka tiesa vai tiesnesis. Tiesas vai tiesneša noteiktā termiņa ilgumam jābūt tādā, lai procesuālo darbību varētu izpildīt.

Procesuālo darbību izpildīšanai nosaka precīzu datumu vai termiņu līdz noteiktam datumam, vai laika periodu (gados, mēnešos, dienās vai stundās). Ja procesuālā darbība nav jāizpilda noteiktā datumā, to var izpildīt visā noteiktā termiņa laikā. Termiņu var noteikt, norādot arī notikumu, kuram katrā ziņā jāiestājas.

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Termiņš, kas skaitāms gados, mēnešos vai dienās, sākas nākamajā dienā pēc datuma vai pēc notikuma, kas nosaka tā sākumu.

Termiņš, kas skaitāms stundās, sākas nākamajā stundā pēc notikuma, kas nosaka tā sākumu.

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, — pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu. Ja atbildētājam nav deklarētās dzīvesvietas adreses un viņš nav norādījis savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu, tiesas dokumentus nosūta uz lietas dalībnieka adresi, kuru prasītājs ir norādījis, vai tiesa ir ieguvusi pierādījumus par dalībnieka faktisko adresi. Tiesas dokumentus var piegādāt arī uz personas darbavietu.

Tiesas dokumentus piegādā elektroniskā pasta sūtījumā, ja lietas dalībnieks paziņojis tiesai, ka viņš piekrīt saziņai ar tiesu izmantot elektronisko pastu. Šādā gadījumā tiesas dokumentus nosūta uz lietas dalībnieka norādīto elektroniskā pasta adresi. Ja tiesa konstatē tehniskus šķēršļus tiesas dokumentu piegādāšanai elektroniskā pasta sūtījumā, tos piegādā citā šā panta otrajā daļā minētajā veidā.

Ja lietas dalībnieks paziņojis tiesai, ka viņš piekrīt elektroniskajai saziņai ar tiesu, kā arī par savas dalības reģistrēšanu tiešsaistes sistēmā, tiesas dokumentus paziņo tiešsaistes sistēmā. Ja tiesa konstatē tehniskus šķēršļus tiesas dokumentu paziņošanai tiešsaistes sistēmā, tos piegādā citā šā panta otrajā daļā minētajā veidā, bet tiesas pavēsti nosūta uz lietas dalībnieka norādīto elektroniskā pasta adresi.

Jāņem vērā arī tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, vai trešajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar elektroniskā pasta sūtījumu vai paziņojot tiešsaistes sistēmā, adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķērslī dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.

Taču, ja tiesas dokumenti izsniegt adresātam personīgi pret parakstu, tos piegādājis ziņnesis vai lietas dalībnieks adresātam izsniedzis personīgi pret parakstu vai, veicot dokumentu personīgu piegādi, piegādātājs nesastopot adresātu tā dzīvesvietā, tiesas dokumentus izsniedzis kādam no kopā ar šo personu dzīvojošiem pieaugušajiem ģimenes locekļiem - tiesas dokumenti ir izsniegti datumā, kad adresāts vai cita persona tos pieņēmusi.

Ja adresāts atteicies pieņemt tiesas dokumentus, tiesas dokumenti ir izsniegti datumā, kad persona atteikusies tos pieņemt.

Ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, tiesas dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas;

Ja dokumenti nosūtīti ar elektroniskā pasta sūtījumu, tiesas dokumenti ir izsniegti trešajā dienā no nosūtīšanas dienas.

6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai dienu, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Nē, ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, termiņš sākas nākamajā dienā pēc notikuma, kas nosaka tā sākumu.

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Ja termiņš ir izteikts dienās, norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Termiņš, kas skaitāms gados, mēnešos vai dienās, norādītajā periodā tiek ņemtas vērā kalendārās dienas.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Termiņš, kas skaitāms gados, izbeidzas termiņa pēdējā gada attiecīgā mēnesī un datumā.

Termiņš, kas skaitāms mēnešos, izbeidzas termiņa pēdējā mēneša attiecīgā datumā. Ja mēnešos skaitāmais termiņš beidzas tādā mēnesī, kuram nav attiecīga datuma, tas izbeidzas šā mēneša pēdējā dienā.

Termiņš, kas noteikts līdz konkrētam datumam, izbeidzas šajā datumā.

- Procesuālo darbību, kurai beidzas termiņš, var izpildīt termiņa pēdējā dienā līdz pulksten divdesmit četriem.
- Ja procesuālā darbība izpildāma tiesā, termiņš izbeidzas tajā stundā, kad tiesa beidz darbu. Ja prasības pieteikums, sūdzība vai citi sūtijumi nodoti sakaru iestādē termiņa pēdējā dienā līdz pulksten divdesmit četriem, tie uzskatāmi par nodotiem termiņā.

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Ja termiņa pēdējā diena ir sestdiena, svētdiena vai likumā noteikta svētku diena, par termiņa pēdējo dienu skaitāma nākamā darba diena.

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Pagarināt var tikai tiesas vai tiesneša noteiktos termiņus pēc lietas dalībnieka pieteikuma. Pārējos termiņus (likumā konkrēti noteiktos) pēc lietas dalībnieka pieteikuma tiesa var atjaunot. Pieteikums par termiņa pagarināšanu vai nokavētā termiņa atjaunošanu iesniedzams tiesā, kurā nokavēto darbību vajadzēja izpildīt, un to izskata rakstveida procesā. Par pieteikuma izskatīšanu rakstveida procesā iepriekš paziņo lietas dalībniekiem, vienlaikus nosūtot tiem pieteikumu par termiņa pagarināšanu vai nokavētā termiņa atjaunošanu. Pieteikumam par procesuālā termiņa atjaunošanu pievienojami dokumenti, kas nepieciešami procesuālās darbības izpildīšanai, un pamatojums termiņa atjaunošanai.

Tiesneša noteikto termiņu var pagarināt tiesnesis vienpersoniski. Par tiesas vai tiesneša atteikumu pagarināt vai atjaunot termiņu var iesniegt blakus sūdzību.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Blakus sūdzības iesniegšanai - 10 dienu laikā no dienas, kad tiesa pieņēmusi lēmumu.

Par lēmumu, kas pieņemts rakstveida procesā, blakus sūdzības iesniegšanas termiņš skaitāms no dienas, kad lēmums izsniegts.

Savukārt, ja konkrēts lēmums (piemēram, par pierādījumu iegūšanu vai par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu) pieņemts bez lietas dalībnieka klātbūtnes, termiņu blakus sūdzības iesniegšanai skaita no lēmuma izsniegšanas vai nosūtīšanas dienas.

Ja personai, kuras dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese nav Latvijā un, kuras adrese ir zināma, tiesas lēmums nosūtīts saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem vai Latvijai saistošajiem starptautiskajiem līgumiem, tā blakus sūdzību var iesniegt 15 dienu laikā no lēmuma noraksta izsniegšanas dienas vai, ja tiesa pasludinājusi saīsinātu lēmumu, no pilna lēmuma noraksta izsniegšanas dienas.

Apelācijas sūdzības iesniegšanai - 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, bet ja pasludināts saīsināts spriedums - no datuma, kuru tiesa paziņojusi pilna sprieduma sastādīšanai. Ja spriedums sastādīts pēc noteiktā datuma, sprieduma pārsūdzēšanas termiņu skaita no sprieduma faktiskās sastādīšanas dienas.

Ja personai, kuras dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese nav Latvijā un, kuras adrese ir zināma, tiesas sprieduma noraksts nosūtīts saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem vai Latvijai saistošajiem starptautiskajiem līgumiem, tā apelācijas sūdzību var iesniegt 20 dienu laikā no sprieduma noraksta izsniegšanas dienas.

Kasācijas sūdzības iesniegšanai - 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, bet, ja pasludināts saīsināts spriedums - no datuma, kuru tiesa paziņojusi pilna sprieduma sastādīšanai. Ja spriedums sastādīts pēc noteiktā datuma, sprieduma pārsūdzēšanas termiņu skaita no sprieduma faktiskās sastādīšanas dienas.

Ja personai, kuras dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese nav Latvijā un, kuras adrese ir zināma, tiesas sprieduma noraksts nosūtīts saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem vai Latvijai saistošajiem starptautiskajiem līgumiem, tā kasācijas sūdzību var iesniegt 30 dienu laikā no sprieduma noraksta izsniegšanas dienas.

Gan apelācijas, gan kasācijas sūdzību, kas iesniegta pēc termiņa notecēšanas, nepieņem un atdod iesniedzējam. Par tiesneša lēmumu atteikties pieņemt apelācijas vai kasācijas sūdzību var iesniegt blakus sūdzību, kuras iesniegšanas termiņš ir 10 dienu laikā no dienas, kad tiesa pieņēmusi lēmumu.

Atsevišķās lietu kategorijās, piemēram, ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšanas lietās, var būt noteikti specifiski pārsūdzības termiņi, kuri katrā konkrētā gadījumā tiek atrunāti civilprocesuālā regulējuma ietvaros.

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Tiesai ir pienākums atlikt lietas izskatīšanu (nosakot citu tiesas sēdes dienu),:

- ja tiesas sēdē neierodas kāds no lietas dalībniekiem un viņam nav paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu;
- ja kāds no lietas dalībniekiem, kam paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu, neierodas tiesas sēdē tāda iemesla dēļ, kuru tiesa atzīst par attaisnojošu;
- ja atbildētājam nav izsniegts prasības pieteikuma noraksts un tāpēc viņš lūdz lietas izskatīšanu atlikt;
- ja nepieciešams pieaicināt par lietas dalībnieku personu, kuras tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses var tikt aizskartas ar tiesas spriedumu;
- tiesa pēc savas iniciatīvas atliek lietas izskatīšanu nolūkā atjaunot laulāto kopdzīvi vai veicināt lietas mierīgu atrisinājumu. Pēc puses lūguma lietas izskatīšanu šajā nolūkā var atlikt arī atkārtoti;
- ja tiesas sēdē neierodas atbildētājs, kura dzīvesvieta vai atrašanās vieta nav Latvijā, un kuram nosūtīts paziņojums par tiesas sēdes laiku un vietu un ir saņemts apstiprinājums par dokumentu izsniegšanu, bet atbildētājs paziņojumu nav saņēmis savlaicīgi;
- 7) ja tiesas sēdē neierodas atbildētājs, kura dzīvesvieta vai atrašanās vieta nav Latvijā, un kuram saskaņā nosūtīts paziņojums par tiesas sēdes laiku un vietu vai prasības pieteikuma noraksts, un nav saņemts apstiprinājums par dokumentu izsniegšanu vai dokumentu neizsniegšanu;
- ja saņemta pušu piekrišana mediācijai.

Tāpat atsevišķos gadījumos tiesai ir tiesības atlikt lietas izskatīšanu.

Tiesa var atlikt lietas izskatīšanu:

- ja prasītājs, kam paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu, neierodas tiesas sēdē nezināma iemesla dēļ;
- ja atbildētājs, kam paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu, neierodas tiesas sēdē nezināma iemesla dēļ;
- ja atzīst, ka nav iespējams izskatīt lietu tāpēc, ka nav ieradies kāds lietas dalībnieks, kura piedalīšanās lietas izskatīšanā saskaņā ar likumu ir obligāta, kā arī liecinieks, eksperts vai tiesas nodrošinātais tulks;
- pēc lietas dalībnieka lūguma, lai dotu viņam iespēju iesniegt papildu pierādījumus;
- ja persona nespēj piedalīties tiesas sēdē, izmantojot videokonferenci, tehnisku vai citu no tiesas neatkarīgu iemeslu dēļ;
- ja tulks neierodas tiesas sēdē tāda iemesla dēļ, kuru tiesa atzīst par attaisnojošu.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Nē. Saskaņā ar civilprocesuālajām tiesību normām tiesas dokumentu piegādāšana un izsniegšana personai, kuras dzīvesvieta vai atrašanās vieta nav Latvijā, tiek nodrošināta atšķirīgā kārtībā un līdz ar to arī procesuālo termiņu skaitījums, ja tā ritējuma sākums atkarīgs no tiesas dokumentu saņemšanas brīža, tiek noteikts atšķirīgs.

Piemēram, atbilstoši vispārējai kārtībai apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu var iesniegt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas. Savukārt, ja spriedums tiek nosūtīts lietas dalībniekam, kura dzīvesvieta vai atrašanās vieta nav Latvijā, apelācijas sūdzību tam ir tiesības iesniegt 20 dienu laikā no sprieduma noraksta izsniegšanas dienas. Gadījumā, ja attiecībā uz dažādiem lietas dalībniekiem termiņu apelācijas sūdzības iesniegšanai par pirmās instances tiesas spriedumu nosaka atšķirīgi, tiesas spriedums stājas likumīgā spēkā pēc tam, kad notecējis termiņš tā pārsūdzēšanai, termiņu skaitot no vēlākā sprieduma noraksta izsniegšanas datuma, ja nav iesniegta apelācijas sūdzība.

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Tiesības izpildīt procesuālās darbības zūd līdz ar likuma vai tiesas noteiktā termiņa izbeigšanos. Pēc procesuālā termiņa izbeigšanās iesniegtās sūdzības un dokumentus nepieņem.

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Nokavētos procesuālos termiņus pēc lietas dalībnieka pieteikuma atjauno tiesa, ja tā atzīst nokavēšanas iemeslus par attaisnojošiem.

Tiesa var atjaunot:

- nokavētos termiņus;
- likumā noteiktos termiņus;
- termiņus, kas noteikti lietas dalībnieku procesuālo tiesību realizācijai.

Nav atjaunojami procesuālie termini, kas saistīti ar noilgumu, piemēram, nav atjaunojams termiņš izpildu dokumenta iesniegšanai izpildei piespiedu kārtībā pēc 10 gadu termiņa noilguma no tiesas vai tiesneša nolēmuma spēkā stāšanās dienas.

Atjaunojot nokavēto termiņu, tiesa vienlaikus atļauj izpildīt nokavēto procesuālo darbību.

Pagarināt var tiesas, tiesneša vai tiesas izpildītāja noteiktos procesuālos termiņus, pēc lietas dalībnieka pieteikuma, iekams tie vēl nav nokavēti. Nevar pagarināt likumā paredzētos termiņus. Ja tiesas, tiesneša vai tiesu izpildītāja noteiktais termiņš ir nokavēts, persona, kurai šis termiņš bija saistošs, var lūgt noteikt jaunu termiņu procesuālās darbības izpildei.

Pieteikums par termiņa pagarināšanu vai nokavētā termiņa atjaunošanu iesniedzams tiesā, kurā nokavēto darbību vajadzēja izpildīt. Tas tiek izlemts tiesas sēdē, iepriekš par sēdes laiku un vietu paziņojot lietas dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis jautājuma izlemšanai tiesā.

Pieteikumam par procesuālā termiņa atjaunošanu pievienojami dokumenti, kas nepieciešami procesuālās darbības izpildīšanai, un pamatojums termiņa atjaunošanai.

Tiesneša noteikto termiņu var pagarināt tiesnesis vienpersoniski.

Par tiesas vai tiesneša atteikumu pagarināt vai atjaunot termiņu var iesniegt blakus sūdzību.

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 07/02/2019

Procesuālie termiņi - Lietuva

SATURS

- 1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?
  - 2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.
  - 3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?
  - 4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?
  - 5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?
  - 6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai dienu, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?
  - 7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?
  - 8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
  - 9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
  - 10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?
  - 11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?
  - 12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?
  - 13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?
  - 14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?
  - 15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?
  - 16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?
-

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Civillkodeksā (*Civilinis kodeksas*) ir paredzēts vispārējais noilguma termiņš un īsāki noilguma termiņi. Noilguma termiņi var būt atjaunojami, ierobežojoši vai izšķiroši.

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Svētdienas;

1. janvāris — Jaungada diena;

16. februāris — Lietuvas Valsts atjaunošanas diena;

11. marts — Lietuvas Neatkarības atjaunošanas diena;

Pirmās Lieldienas un Otrās Lieldienas (pēc Gregora kalendāra);

1. maijs — Darba svētki;

Maija pirmā svētdiena — Mātes diena;

Jūnija pirmā svētdiena — Tēva diena;

24. jūnijs — Vasaras saulgrieži, Sv. Jāņa Kristītāja diena;

6. jūlijs — Valstiskuma diena (karaļa Mindauga kronēšanas diena);

15. augusts — Vissvētākās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas svētki;

1. novembris — Visu svēto diena;

24. decembris — Ziemassvētku vakars;

25. un 26. decembris — Ziemassvētki.

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Noilguma termiņu, ko nosaka saskaņā ar tiesību aktiem, līgumu vai tiesu iestāžu pilnvarām, izsaka kā kalendāro datumu vai gados, mēnešos, nedēļās, dienās vai stundās.

Noilguma termiņu var interpretēt arī kā notikumu, kam obligāti jānotiek. Tas var būt atjaunojams, ierobežojošs vai izšķirošs. Atjaunojams noilguma termiņš ir termiņš, ko tiesa var atjaunot pēc tam, kad tas ir beidzies, ja attiecīgais termiņš ir nokavēts svarīgu iemeslu dēļ. Ierobežojošs noilguma termiņš ir termiņš, kura beigās tiek piemērotas (iegūtas) noteiktas tiesības vai pienākumi. Izšķirošs noilguma termiņš ir termiņš, kura beigās tiek zaudētas noteiktas tiesības vai noteikti pienākumi vairs nav spēkā. Tiesa vai šķīrējtiesa nevar atjaunot izšķirošu noilguma termiņu.

Vispārējais noilguma termiņš ir 10 gadi.

Lietuvas tiesību aktos noteiktu veidu prasībām ir paredzēts īsāks noilguma termiņš.

Īsāku viena mēneša noilguma termiņu piemēro prasībām, kas izriet no iepirkuma procedūru rezultātiem.

Īsāku trīs mēnešu noilguma termiņu piemēro prasībām, kurās jāpieņem lēmumi par juridisku personu struktūru atzīšanu par spēkā neesošām.

Īsāku sešu mēnešu noilguma termiņu piemēro:

- 1) prasībām saistībā ar maksājumu saistību izpildi (naudas sods, nokavēti maksājuma procenti);
- 2) prasībām saistībā ar pārdotu preču defektiem.

Īsāku sešu mēnešu noilguma termiņu piemēro prasībām, kas izriet no pārvadātāju uzņēmumu attiecībām ar klientiem saistībā ar sūtījumiem no Lietuvas, savukārt viena gada noilguma termiņu piemēro sūtījumiem no ārvalstīm.

Īsāku viena gada noilguma termiņu piemēro apdrošināšanas prasībām.

Īsāku trīs gadu noilguma termiņu piemēro prasībām par zaudējumu atlīdzināšanu, tostarp zaudējumiem saistībā ar neatbilstīgu produktu kvalitāti.

Īsāku piecu gadu noilguma termiņu piemēro prasībām par kavētiem procentu un citiem periodiskiem maksājumiem.

10. Īsāku noilguma termiņu piemēro prasībām par veikto darbu kvalitāti.

Prasībām saistībā ar kravas, pasažieru un bagāžas pārvadājumiem piemēro noilguma termiņus, kas noteikti konkrētiem transporta veidiem piemērojamos tiesību aktos (likumos).

Noilguma termiņu vai noteikumus tā aprēķināšanai nevar mainīt ar pušu vienošanos.

Noilguma termiņš neattiecas uz:

- 1) prasībām, kuras izriet no personiskām ar īpašumu nesaistītām tiesībām, izņemot lietas, kas noteiktas tiesību aktos;
- 2) noguldītāju prasībām attiecībā uz bankā vai citā kredītiestādē glabātu noguldījumu atmaksu;
- 3) citām prasībām attiecībā uz kaitējuma atlīdzināšanu šādu [Kriminālkodeksā \(Baudžiamasis kodeksas\)](#) uzskaitītu noziedzīgu nodarījumu rezultātā:
  - 1) genocīds (99. pants),
  - 2) tāda apiešanās ar personām, kas aizliegta saskaņā ar starptautiskajām tiesībām (100. pants),
  - 3) saskaņā ar starptautiskajām humanitārajām tiesībām aizsargātu personu nogalināšana (101. pants),
  - 4) civiliedzīvotāju deportēšana vai pārvietošana (102. pants),
  - 5) saskaņā ar starptautiskajām humanitārajām tiesībām aizsargātu personu fiziska ietekmēšana, spīdzināšana vai cita veida necilvēcīga uzturēšanās pret šādām personām (103. pants),
  - 6) civiliedzīvotāju vai ieslodzīto piespiedu izmantošana ienaidnieka bruņotajos spēkos (105. pants),
  - 7) aizsargājamu objektu iznīcināšana vai nacionālās bagātības izlaupīšana (106. pants),
  - 8) agresija (110. pants),
  - 9) aizliegti militārie uzbrukumi (111. pants),
  - 10) neatļautu kara līdzekļu izmantošana (112. pants),
  - 11) nolaidīga komandiera pienākumu pildīšana;
- 4) lietām, kas uzskaitītas citos tiesību aktos, un citām prasībām.

Termiņi attiecībā uz civillietu izskatīšanu tiesā. Tiesas uzdevums ir izskatīt civillietu pēc iespējas ātrāk, izvairīties no kavējumiem un nodrošināt, ka civillietā tiek izskatīta vienā tiesas sēdē.

Ar tiesību aktiem var noteikt īpašus termiņus noteiktām civillietām. Ja pirmās instances tiesa nav veikusi procesuālo darbību, kas ir noteikta Civillkodeksā, tiesvedībā iesaistītajai pusei, kura ir ieinteresēta darbības veikšanā, ir tiesības vērsties apelācijas tiesā, lai pieprasītu noteikt termiņu, kurā darbība ir jāveic. Pieteikums ir jāiesniedz tiesā, kurā lieta tiek izskatīta, un tai ir jāpieņem lēmums par pieteikuma apstiprināšanu ne vēlāk kā nākamajā darbdiēnā pēc tā saņemšanas. Ja tiesa, kurai iesniegts pieteikums par neveikto procesuālo darbību, to veic septiņu darbdienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas, tiek uzskatīts, ka attiecīgā puse ir atsaukusi pieteikumu. Pretējā gadījumā pieteikums tiek nodots apelācijas tiesai septiņu darbdienu laikā pēc tā saņemšanas. Šādus pieteikumus parasti izskata rakstveida procedūrā, nepaziņojot pusēm par sēdes laiku un vietu un nepieaicinot tās. Apelācijas tiesai pieteikums ir jāizskata septiņu darbdienu laikā pēc tā saņemšanas. Tas ir jāizskata, un lēmums par to ir jāpieņem apelācijas tiesas priekšsēdētājam, civillietu nodaļas priekšsēdētājam vai to norīkotam tiesnesim. Izdoto lēmumu nevar pārsūdzēt, iesniedzot atsevišķu pārsūdzību.

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Termiņu sāk skaitīt no plkst. 00.00 nākamajā dienā pēc kalendārā datuma vai notikuma, kas nosaka termiņa sākumu, ja vien īpašos tiesību aktos nav paredzēts citādi.

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Rakstiskus pieteikumus un paziņojumus, kas nosūtīti pa pastu, telegrāfu vai ar citiem sakaru līdzekļiem termiņa pēdējā dienā pirms plkst. 24.00, uzskata par nosūtītiem laikā (Civilkodeksa 1.122. pants).

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa (*Civilinio proceso kodeksas*) 123. panta 3.–4. punktu, ja persona, kura piegādā procesuālo dokumentu, neatrod personu tās dzīvesvietā vai darba vietā, dokuments ir jāizsniedz jebkuram pieaugušam ģimenes loceklim, kurš dzīvo kopā ar attiecīgo personu (bērniem (audžubērniem), vecākiem (audžuvecākiem), laulātajam u. c.), izņemot gadījumus, kuros ģimenes locekļiem ir atšķirīgas intereses attiecībā uz lietas iznākumu, vai, ja nav sastopamas arī šādas personas, darba vietas administrācijai.

Ja persona, kura piegādā procesuālo dokumentu, neatrod adresātu juridiskās personas juridiskajā adresē vai citā juridiskās personas norādītā vietā, procesuālais dokuments ir jāizsniedz juridiskās personas darbiniekam, kurš ir sastopams piegādes vietā. Ja procesuālais dokuments nav piegādāts šajā rindkopā paredzētajā kārtībā, tas ir jānosūta uz juridiskās personas juridisko adresi un tiek uzskatīts par piegādātu 10 dienu laikā no izsūtīšanas dienas.

6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Termiņu sāk skaitīt no plkst. 00.00 nākamajā dienā pēc notikuma, kas nosaka termiņa sākumu, ja vien īpašos tiesību aktos nav paredzēts citādi (Civilprocesa kodeksa 73. pants).

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Termiņu izsaka kalendārajās dienās. To sāk skaitīt no plkst. 00.00 nākamajā dienā pēc kalendārā datuma vai notikuma, kas nosaka termiņa sākumu, ja vien īpašos tiesību aktos nav paredzēts citādi.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Gados, mēnešos, nedēļās vai dienās izteiktu termiņu sāk skaitīt no plkst. 00.00 nākamajā dienā pēc kalendārā datuma vai notikuma, kas nosaka termiņa sākumu, ja vien īpašos tiesību aktos nav paredzēts citādi.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Nedēļās izteikts termiņš beidzas plkst. 24.00 termiņa pēdējās nedēļas attiecīgajā dienā. Mēnešos izteikts termiņš beidzas plkst. 24.00 termiņa pēdējā mēneša attiecīgajā dienā. Gados izteikts termiņš beidzas plkst. 24.00 termiņa pēdējā gada attiecīgā mēneša attiecīgajā dienā. Ja gados vai mēnešos izteikts termiņš beidzas mēnesī, kurā nav attiecīgā datuma, termiņš beidzas mēneša pēdējā dienā.

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Termiņa aprēķinā ir iekļautas oficiālās svētku dienas un brīvdienas (sestdiena un svētdiena). Ja termiņa pēdējā diena ir brīvdiena vai oficiālā svētku diena, par termiņa pēdējo dienu uzskata nākamo darbdienu.

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Procesuālo termiņu atjaunošana. Ja personas nokavē tiesību aktos paredzētu vai tiesas noteiktu termiņu un tiesa attaisno šādu kavējumu, attiecīgo termiņu var atjaunot. Tiesa var atjaunot termiņu pēc savas iniciatīvas, ja lietas materiāli liecina, ka attiecīgais termiņš ir nokavēts svarīgu iemeslu dēļ.

Pieteikums termiņa atjaunošanai ir jāiesniedz tiesā, kurā jāveic procesuālā darbība. Tas tiek izskatīts rakstveida procedūras ietvaros. Procesuālā darbība (prasības iesniegšana, dokumentu iesniegšana vai citas darbības), uz kuru attiecas nokavētais termiņš, ir jāveic paralēli termiņa iesniegšanai. Termiņa atjaunošanas pieteikumam ir jābūt pamatotam. Tam ir jāpievieno pierādījumi, kas pamato nepieciešamību atjaunot termiņu.

Procesuālo termiņu atjauno ar tiesas nolēmumu. Atteikums atjaunot procesuālo termiņu tiek izdots pamatota tiesas nolēmuma formā. Tiesas nolēmumu, ar ko tiek noraidīts pieteikums atjaunot nokavētu procesuālo termiņu, var pārsūdzēt, iesniedzot atsevišķu apelācijas sūdzību.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Apelācijas sūdzību par reģionālās tiesas spriedumu var iesniegt 30 dienu laikā no dienas, kad pirmās instances tiesa ir pasludinājusi spriedumu.

Atsevišķu apelācijas sūdzību par reģionālās tiesas lēmumu var iesniegt:

- septiņu dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas lietās, kurās pārsūdzētais pirmās instances tiesas lēmums ir izdots mutiskā tiesvedībā;
- septiņu dienu laikā no lēmuma apliecinātas kopijas izsniegšanas dienas lietās, kurās pārsūdzētais pirmās instances tiesas lēmums ir izdots rakstiskā tiesvedībā.

Apelācijas sūdzības var iesniegt par reģionālo tiesu spriedumiem lietās, kas tiek izskatītas pēc būtības, savukārt atsevišķas apelācijas sūdzības var iesniegt par reģionālo tiesu pagaidu lēmumiem, kas minēti Civilprocesa kodeksā (piemēram, par lēmumu, ar ko tiek noraidīts pieteikums atjaunot procesuālo termiņu (Civilprocesa kodeksa 78. panta 6. punkts), par lēmumu attiecībā uz tiesvedības izmaksām (Civilprocesa kodeksa 100. pants) vai par lēmumu, ar ko tiek aizliegta turpmāka tiesvedība).

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Tiesas sēdei vienmēr ir jābūt nepārtrauktai, izņemot gadījumus, kad ir izziņots pārtraukums, kas nevar būt ilgāks par piecām darbdienu. Pārtraukumu var izziņot, lai ļautu tiesai un tiesvedībā iesaistītajām pusēm atpūsties no ieilgušās tiesas sēdes un apkopotu trūkstošos pierādījumus, tādējādi nodrošinot, ka lieta tiek atrisināta tik ātri, cik vien iespējams.

Ja tiesa izsludina tiesas sēdes pārtraukumu, ir jānosaka un jāpaziņo tiesas sēdes dalībniekiem nākamās tiesas sēdes datums, par ko tiek parakstīts apliecinājums. Personas, kuras nav ieradušās tiesā vai tiek iekļautas turpmākā lietas izskatīšanā, tiek informētas par nākamās tiesas sēdes laiku saskaņā ar Civilprocesa kodeksā noteikto kārtību.

Noteiktās situācijās tiesas sēdi var atlikt. Atlikšana nozīmē, ka jebkāda procesuāla darbība, kas jāveic, lai lemtu par lietas būtību, tiek atlikta uz nenoteiktu laiku. Lietu var atlikt objektīvu iemeslu dēļ, kas izklāstīti īpašos tiesību aktos, kas neļauj izskatīt civillietu un nav atkarīgi no pusēm vai tiesas, vai situācijās, kas nav paredzētas īpašos tiesību aktos, taču tik un tā neļauj tiesai izskatīt lietu pēc būtības.

Tiesai ir jāatliek tiesas sēde šādās situācijās:

- fiziskas personas nāves vai juridiskas personas darbības izbeigšanas gadījumā, ja ir atļauta tiesību pārņemšana, ņemot vērā strīdā iesaistīto personu tiesiskās attiecības; ja puse zaudē savu tiesībspēju, lietas izskatīšana ir jāatliek līdz brīdim, kad ir noskaidrots mirušās fiziskās personas vai vairs nepastāvošās juridiskās personas tiesību pārņēmējs vai apstākļi, kas neatļauj tiesību pārņemšanu, vai kad ir iecelts tiesībspēju zaudējušas personas likumīgais pārstāvis;
- ja konkrētu lietu nevar izskatīt, kamēr nav pieņemts lēmums citā lietā, civillietas, krimināllietas vai administratīvas lietas izskatīšanu atliek līdz brīdim, kad stājas spēkā tiesas lēmums, spriedums vai nolēmums vai kad tiek pasludināts lēmums administratīvajā tiesvedībā;
- ja lietā saistībā ar īpašuma prasībām pret atbildētāju tiek atklāts, ka šādu īpašuma prasību apmierināšana ir saistīta ar krimināllietas izskatīšanu, lietas izskatīšana tiek atlikta līdz brīdim, kad ir izskatīta krimināllietā vai ir atcelti pagaidu ierobežojumi attiecībā uz īpašumtiesībām; īpašos tiesību aktos ir izklāstīti arī citi apstākļi.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Neattiecas.

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Ja termiņš beidzas, pirms prasība tiek ierosināta, prasība tiek noraidīta.

Ja tiesa apstiprina, ka termiņš ir nokavēts svarīga iemesla dēļ, pārkāptās tiesības ir jāaizstāv un termiņš ir jāatjauno.

Īpašuma tiesību jautājumi attiecībā uz īpašumu, kura atgūšanai piemēro termiņu, kas ir izbeidzies, tiek izskatīti saskaņā ar Civilt kodeksa IV sējumu.

Tiesības veikt procesuālo darbību tiek zaudētas, kad ir beidzies likumā paredzētais vai tiesas noteiktais termiņš. Procesuālie dokumenti, kas tiek iesniegti pēc termiņa beigām, tiek atdoti iesniedzējam. Noteikta procesuālā pienākuma termiņa neievērošana neatbrīvo personu no attiecīgā pienākuma pildīšanas.

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Ja termiņi ir nokavēti svarīgu iemeslu dēļ un kopš tiesas sprieduma izdošanas nav pagājuši vairāk kā trīs mēneši, tiesa pēc apelācijas iesniedzēja pieprasījuma var atjaunot attiecīgos termiņus. Termiņu apelācijas sūdzības iesniegšanai var atjaunot, ja tiesa atzīst, ka attiecīgais termiņš ir nokavēts svarīgu iemeslu dēļ. Tiesas nolēmumu, ar ko tiek noraidīts pieteikums atjaunot apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņu, var pārsūdzēt, iesniedzot atsevišķu apelācijas sūdzību. Ja apelācijas tiesa apstiprina atsevišķo apelācijas sūdzību un atjauno apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņu, apelācijas tiesas civillietu nodaļas priekšsēdētājam apelācijas sūdzība kopā ar lietas materiāliem ir jānodod apelācijas tiesas tiesnešu sastāvam vai apelācijas pieņemamības jautājums jānodod atpakaļ pirmās instances tiesai lēmuma pieņemšanai. Ja šajā situācijā lietas materiāli tiek nodoti apelācijas tiesas tiesnešu sastāvam, apelācijas tiesai ir jānosūta apelācijas sūdzības un tās pielikumu kopijas tiesvedībā iesaistītajām pusēm trīs darbdienu laikā no dienas, kad apelācija ir atļauta. Kad termiņš sprieduma pārsūdzēšanai un atbildēšanai uz apelācijas sūdzību ir beidzies, pirmās instances tiesa septiņu darbdienu laikā nosūta lietu apelācijas tiesai un informē puses. Ja lieta tiek nosūtīta apelācijas tiesai un tā nosaka, ka apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņš ir nokavēts, tiesa var atjaunot termiņu pēc savas iniciatīvas (*ex officio*) ar nosacījumu, ka lietas materiāli nepārprotami liecina par to, ka termiņš ir nokavēts svarīgu iemeslu dēļ, vai ierosināt tiesvedībā iesaistītajai pusei iesniegt pieteikumu apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņa pagarināšanai (Civilprocesa kodeksa 307. panta 2.–3. punkts, 338. pants un 78. pants). Lēmumu, ar ko tiek noraidīts apelācijas iesniedzēja pieteikums atjaunot termiņu, var pārsūdzēt, iesniedzot atsevišķu apelācijas sūdzību (Civilprocesa kodeksa 78. panta 6. punkts).

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 26/06/2018

Procesuālie termiņi - Luksemburga

SATURS

- 1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?
- 2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.
- 3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?
- 4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?
- 5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?
- 6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?
- 7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?
- 8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?
- 11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?
- 12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?
- 13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?
- 14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?
- 15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?
- 16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Luksemburgas tiesību aktos ir noteikti termiņi attiecībā uz tiesvedības uzsākšanu, procesuālo darbību veikšanu, ierašanos tiesā, kā arī termiņu pagarinājumiem attāluma dēļ.

Noilguma termiņi, kurus var apturēt, un noilguma termiņi, kurus nevar apturēt, nav tīri procesuāla rakstura, tāpēc tie nav aplūkoti šajā informācijas lapā.

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Sestdienas un svētdienas uzskatāmas par brīvdienām; tāpat par brīvdienām uzskatāmi šādi likumā noteiktie valsts svētki:

- Jaungada diena, Lieldienu pirmdiena, 1. maijs, Debesbraukšanas diena, Vasarsvētku pirmdiena, kā arī Luksemburgas Nacionālā diena — 23. jūnijs;
- Jaunavas Marijas debesbraukšanas diena, Visu svēto diena un Ziemassvētki, un Otrie Ziemassvētki.

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Procesuālie termiņi var atšķirties atkarībā no strīda priekšmeta un tiesvedības veida.

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Termiņš sākas no attiecīgā rīkojuma, notikuma, lēmuma vai rīkojuma izsniegšanas dienas pusnakts.

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Jā — ja tiesību aktos ir noteikts, ka dokumentus izsniedz (*signification*) tiesu izpildītājs vai par tiem nosūta paziņojumu (*notification*) kancelejas darbinieks, var tikt uzskatīts, ka izsniegšana vai paziņošana notikusi dienā, kas nav diena, kurā dokuments faktiski nonācis attiecīgās personas rokās (piemēram, ja dokumenta pieņemšana ir noraidīta, ja dokuments ir atstāts attiecīgās puses mājās, utt.).

6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Visus termiņus sāk skaitīt no attiecīgā rīkojuma, notikuma, lēmuma vai izsniegšanas dienas pusnakts.

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Aprēķinot termiņu, tiek ieskaitītas valsts svētku dienas, sestdienas un svētdienas.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Aprēķinot termiņu, tiek ieskaitītas valsts svētku dienas, sestdienas un svētdienas.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Visi procesuālie termiņi beidzas termiņa pēdējās dienas pusnaktī.

Ja termiņš ir izteikts nedēļās, tas beidzas pēdējās nedēļas dienā, kurai ir tāds pats nosaukums kā rīkojuma, notikuma, lēmuma vai izsniegšanas dienai, no kuras sākas termiņš.

Ja termiņš ir izteikts mēnešos vai gados, tas beidzas pēdējā mēneša vai gada dienā, kurai ir tāds pats nosaukums kā rīkojuma, notikuma, lēmuma vai izsniegšanas dienai, no kuras sākas termiņš. Ja attiecīgajā nākamajā mēnesī nav dienas ar tādu pašu datumu, termiņš beidzas šā mēneša pēdējā dienā.

Ja termiņš ir izteikts mēnešos un dienās vai mēneša daļās, vispirms tiek aprēķināti pilni mēneši un pēc tam — mēneša daļu dienas; ja tiek aprēķinātas mēneša daļu dienas, uzskata, ka mēnesī ir 30 dienas.

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, valsts svētku dienā vai pārceltajā valsts svētku dienā, to pagarina līdz pirmajai sekojošajai darbdienai. Tas pats attiecas uz gadījumu, kad ir jāiesniedz dokumenti pašvaldības iestādēs un termiņa pēdējā dienā pašvaldības iestādes ir slēgtas apmeklētājiem.

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Ja Luksemburgas tiesā tiek uzsākta tiesvedība pret personu, kura dzīvo ārvalstīs, termiņus pagarina attāluma dēļ. Šādi termiņa pagarinājumi var būt 15–35 dienas ilgi atkarībā no vietas, kur atbildētājs dzīvo.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Parasti apelācijas prasības (*appels*) jāiesniedz 40 dienu laikā; šo termiņu pagarina attāluma dēļ, ja personas dzīvo ārvalstīs. Apelācijas prasības pret spriedumiem, kuri īslaicīgi nav izpildāmi, var iesniegt tikai pēc astoņām dienām.

Termiņš pretenzijas (*opposition*) iesniegšanai par aizmuguriski pieņemtu spriedumu ir 15 dienas, sākot no sprieduma izsniegšanas vai paziņošanas dienas.

Rīkojumus par pagaidu noregulējuma pasākumiem (*ordonnances de référé*) var pārsūdzēt 15 dienu laikā no to izsniegšanas dienas. Ja rīkojums par pagaidu noregulējuma pasākumu ir pieņemts aizmuguriski, termiņš pretenzijas iesniegšanai par šādu rīkojumu ir astoņas dienas no rīkojuma izsniegšanas. Termiņš pretenzijas iesniegšanai un termiņš apelācijas sūdzību iesniegšanai rit vienlaikus.

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Ja rīkojums par pagaidu noregulējuma pasākumu pieņemts saīsinātajā tiesvedībā, tiek izdota pavēste ierasties tiesā uz attiecīgu tiesas sēdi šādam procesam ierasti paredzētajā dienā un laikā. Tomēr, ja lieta ir steidzama, tiesas priekšsēdētājs vai viņa aizvietotājs var izdot pavēsti ierasties tiesā uz atklātu sēdi tiesā vai savās mājās norādītajā laikā, tostarp nedēļas nogalēs, valsts svētku dienās vai dienās, kas parasti nav darbdienas.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Ja Luksemburgas tiesā ir uzaicināta ierasties persona, kura nav Luksemburgas iedzīvotājs, piemēro parastos termiņus, ja vien tiesa nenolemj tos pagarināt.

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Ja prasība noteiktajā termiņā nav celta, iestājas noilgums, un prasību vairs nevar celt. Ja ir beidzies termiņš procesuālo formalitāšu veikšanai, parasti prasības celšanai iestājas noilgums, vai arī lieta tiek slēgta no izskatāmo lietu saraksta.

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Ja puse nav cēlusi prasību noteiktajā termiņā, noilgumu, kas iestāties, beidzoties termiņam, var atcelt, ja no attiecīgās puses neatkarīgu apstākļu dēļ darbība, no kuras sācies termiņš, nekļuva zināma pusei saprātīgā laikposmā vai ja pusei nav bijis iespējams attiecīgi rīkoties. Pieteikums šajā saistībā ir pieņemams tikai tad, ja tas iesniegts 15 dienu laikā no brīža, kad attiecīgajai pusei kļuvis zināma darbība, no kuras sācies termiņš, vai no brīža, no kura minētajai pusei bija iespēja attiecīgi rīkoties. Šāds pieteikums nav pieņemams, ja tas iesniegts vēlāk nekā gadu pēc tāda termiņa beigām, kas parasti sāktos no attiecīgās darbības. Šiem termiņiem nav apturošas ietekmes.

Jebkādu prasību celšanai iestājas noilgums, ja tiesvedība ir pārtraukta ilgāk nekā trīs gadus. Šo termiņu pagarina par sešiem mēnešiem, ja ir pamats iesniegt pieteikumu par jaunas puses iesaistīšanu procesā esošās puses vietā vai iecelt jaunu advokātu. Kad iestājas tiesvedības noilgums, tas nenozīmē, ka nav iespējams celt turpmākas prasības. Pusei, kura vēlas rīkoties, ir jāceļ jauna prasība, lai izmantotu savas tiesības, ja vien nav iestājies noilgums prasības celšanai.

Rīkojums svītrot prasību no izskatāmo prasību saraksta, pamatojoties uz to, ka advokāts nav ievērojis termiņus, nav pārsūdzams.

Saistītās saites

 <http://www.legilux.lu/>

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 02/05/2019

Procesuālie termiņi - Nīderlande

SATURS

- 1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?
- 2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.
- 3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?
- 4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?
- 5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?
- 6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai dienu, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?
- 7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?
- 8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?
- 11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?
- 12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?
- 13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?
- 14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?
- 15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?
- 16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepilnām pusēm?

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Termiņus, kas attiecas uz civilprocesu, vispārīgi var klasificēt šādi:

- Minimālais paziņošanas termiņš otras puses, trešo personu un liecinieku izsaukšanai uz tiesu. Parasti tiek piemērots vismaz vienas nedēļas termiņš. Vismaz vienas nedēļas termiņš parasti tiek piemērots arī ieinteresēto personu izsaukšanai uz tiesu, ja tiesvedība tiek uzsākta ar pieteikuma iesniegšanu, ja vien tiesa nenosaka citādi (Civilprocesa kodeksa (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*) 114.–119. un 276. pants (pušu un trešo personu izsaukšana) un 170. un 284. pants (liecinieku izsaukšana)). Svarīgi atzīmēt, ka, ja ir zināma atbildētāja dzīvesvieta ārpus Nīderlandes vai fakts, ka atbildētājs dzīvo ārpus Nīderlandes, paziņošanas termiņš attiecīgās puses izsaukšanai ir vismaz četras nedēļas iepriekš (Civilprocesa kodeksa 115. pants);
- Maksimālais termiņš tiesiskās aizsardzības līdzekļu prasībām. Tiesiskā aizsardzība iebilduma (*verzet*) formā parasti ir jāizmanto četru nedēļu laikā. Trīs mēnešu periodu parasti piemēro apelācijas sūdzībai (*hoger beroep*), pārsūdzībai Augstākajā tiesā (*cassatie*) un prasībai atcelt galīgo spriedumu (*herroeping*) (sk. Civilprocesa kodeksa 143. pantu (iebildums), 339. un

358. pantu (apelācijas sūdzība), 402. un 426. pantu (pārsūdzība Augstākajā tiesā) un 383. un 391. pantu (galīgā sprieduma atcelšana));

c) Termiņi, kuros pusēm jāveic procesuālās darbības un tiesai jāpieņem lēmumi. Parasti to ilgums ir 2–6 nedēļas. Noteiktos apstākļos tiesa var atļaut atlikt procesuālo darbību izpildes termiņus;

d) Noilguma termiņi prasību celšanai un izpildes pilnvaru īstenošanai. Vispārējais noilguma termiņš ir 20 gadi. Tomēr daudzās lietās piemēro īsāku piecu gadu noilguma termiņu. Augošiem soda maksājumiem termiņš beidzas sešus mēnešus pēc dienas, kurā tie piemēroti. Noilguma termiņu, kas jau ir sācies, var pārtraukt, pēc tam sākot jaunu noilguma termiņu. Piemēram, noilguma termiņu, kas attiecas uz izpildes pilnvarām, var pārtraukt, izsniedzot spriedumu vai citu izpildes aktu (Civillkodeksa (*Burgerlijk Wetboek*) 3. grāmatas 306.–325. pants).

Likumā noteiktiem termiņiem piemēro noteikumus, kas izklāstīti arī Vispārējā termiņu pagarināšanas likumā ([Algemene Termijnenwet](#)).

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Papildus sestdienām un svētdienām [Vispārējā termiņu pagarināšanas likumā](#) par svētku dienām ir noteiktas šādas dienas:

- Jaungada diena — 1. janvāris;
- Lielā Piektdiena — piektdiena pirms Lieldienām;
- Otrās Lieldienas — Lieldienu pirmdiena;
- Debesbraukšanas diena — ceturtdiena 40 dienas pēc Lieldienām;
- Karaļa diena — 27. aprīlis;
- Atbrīvošanas diena — 5. maijs;
- Svētā Gara diena — pirmdiena pēc Vasarsvētkiem;
- Pirmie un Otrie Ziemassvētki — 25. un 26. decembris.

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Likumā noteiktiem termiņiem piemēro noteikumus, kas izklāstīti Vispārējā termiņu pagarināšanas likumā. Likumā ir paredzēts, ka, ja aktā noteikts termiņš beidzas sestdienā, svētdienā vai svētku dienā, tas tiek pagarināts līdz nākamās tādas dienas beigām, kas nav sestdienā, svētdienā vai svētku dienā. Ja nepieciešams, vismaz trīs dienu termiņš tiek pagarināts, lai tajā būtu iekļautas vismaz divas dienas, kas nav sestdienas, svētdienas vai svētku dienas.

Valsts procesuālajos noteikumos civilietās, kas tiek uzsāktas ar tiesas pavēsti (*Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingen bij de rechtbanken*), par sākumpunktu pušu procesuālo darbību veikšanai un sprieduma paziņošanai tiek uzskatīts sešu nedēļu termiņš. Saskaņā ar valsts noteikumiem par civilprocesu kantonu tiesu sektoros (*Landelijk reglement voor de civiele rol van de kantonsectoren*) parasti kantonu tiesās tiek piemērots četru nedēļu termiņš (<http://www.rechtspraak.nl/>).

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Sākuma brīdis vienmēr ir pirmā diena pēc izšķirošā notikuma.

Izsaukšana uz tiesu

Neattiecas.

Tiesiskās aizsardzības līdzekļi

Termiņam attiecībā uz tiesiskās aizsardzības līdzekli **iebilduma** formā (pieejams tikai attiecībā uz aizmuguriskiem spriedumiem) ir trīs dažādi sākuma brīži:

- 1) brīdis, kad spriedums ir personiski izsniegts notiesātajai pusei;
- 2) ja tiek izmantota cita izsniegšanas metode — brīdis, kad notiesātā puse veic darbību, lai pierādītu, ka ir informēta par spriedumu vai izpildes sākumu;
- 3) citos gadījumos — brīdis, kad ir pabeigta sprieduma izpilde.

Termiņš **apelācijas sūdzībām un pārsūdzībai Augstākajā tiesā** attiecībā uz spriedumiem tiek aprēķināts no datuma, kurā spriedums ir pieņemts. Termiņa pirmā diena ir nākamā diena pēc sprieduma pieņemšanas. Sk. arī atbildi uz 12. jautājumu.

Termiņu apelācijas sūdzībām un pārsūdzībai Augstākajā tiesā aprēķina:

- no datuma, kurā spriedums ir pieņemts, ja pieteikuma iesniedzējs un ieinteresētās personas ir ieradušās uz lietas izskatīšanu;
- pēc lēmuma izsniegšanas vai paziņošanas citā veidā, ja lietā ir citas ieinteresētās personas.

Termiņš **prasībai atcelt** spriedumu vai lēmumu, kas pasludināts par galīgu, sākas pēc tam, kad ir radies iemesls atcelšanai un prasītājs vai pieteikuma iesniedzējs par to ir uzzinājis, taču nekādā gadījumā pirms sprieduma vai lēmuma pasludināšanas par galīgu, t. i., to vairs nevar atlikt, izvirzot iebildumu, iesniegt par to apelācijas sūdzību vai pārsūdzēt Augstākajā tiesā.

Procesuālās darbības

Fiksēti termiņi procesuālo darbību veikšanai parasti tiek aprēķināti no iepriekšējā lietas izskatīšanas datuma pilnās nedēļās. Piemēram, pēc lietas izskatīšanas trešdienā lieta tiek atkal iekļauta izskatāmo lietu sarakstā trešdienā pēc četrām nedēļām, un iesniegšanas termiņš ir plkst. 10.00. Ja lieta tiek izņemta no saraksta, tiesa nosaka datumu, kurā tā atkal tiks iekļauta sarakstā.

Noilguma termiņi

Uz tiesvedību attiecināma noilguma termiņa sākums ir atkarīgs no tiesvedības būtības. Piemēram, tiesības pieprasīt izpildīt līgumsaistības attiecībā uz kaut kā nodrošināšanu vai izdarīšanu tiek zaudētas piecus gadus no nākamās dienas pēc datuma, kurā prasībai ir radies pamats. Piemēram, tiesības celt prasību par nelikumīgas situācijas izbeigšanu tiek zaudētas piecus gadus no nākamās dienas pēc datuma, kurā var pieprasīt tūlītēju situācijas izbeigšanu.

Izpilde

Parasti izpildes pilnvaras beidzas 20 gadus no nākamās dienas pēc datuma, kurā pieņemts spriedums.

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Nē. Tomēr dažos gadījumos veids, kādā puse uzzina par spriedumu, ietekmē sākumu termiņam, kurā pieprasīt tiesiskās aizsardzības līdzekļus, piemēram, iesniegt iebildumu. Sk. arī atbildi uz 4. jautājumu.

6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Nē. Termiņa sākums ir nākamā diena pēc notikuma.

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Ja vien nav norādīts citādi, Nīderlandes tiesību aktos ir paredzētas kalendārās dienas. Vispārējā termiņu pagarināšanas likumā ir paredzēts, ka, ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā vai svētku dienā, tas tiek pagarināts līdz nākamās tādas dienas beigām, kas nav sestdiena, svētdiena vai svētku diena.

Turklāt, ja nepieciešams, aktā noteikts vismaz trīs dienu termiņš tiek pagarināts, lai tajā būtu iekļautas vismaz divas dienas, kas nav sestdienas, svētdienas vai svētku dienas.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Tas attiecas arī uz kalendārajiem mēnešiem un kalendārajiem gadiem.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Izsaukšana uz tiesu

Neattiecas.

Tiesiskās aizsardzības līdzekļi

Tiesvedībā, kas tiek uzsākta ar tiesas pavēsti, tiesiskās aizsardzības līdzekļi tiek pieprasīti, izdodot tiesas pavēsti. Ja vien to neatļauj tiesa, uz kuru puse tiek izsaukta, tiesu izpildītājs nevar izsniegt tiesu izpildītāja paziņojumu pēc plkst. 20.00. Tas nozīmē, ka termiņš beidzas pēdējā dienā plkst. 20.00. Šādā tiesvedībā vienmēr jāņem vērā, ka, aprēķinot termiņu paziņojumam par ierašanos tiesā, netiek ņemta vērā ne diena, kurā tiesas pavēste ir izdota, ne diena, kurā pusei ir jāierodas tiesā (pirmais lietas izskatīšanas datums). Tas nozīmē, ka minimālajam paziņošanas termiņam ir jābūt starp šiem diviem datumiem.

Tiesvedībā, kas tiek sākta ar pieteikuma iesniegšanu, tiesiskās aizsardzības līdzekļi tiek pieprasīti, iesniedzot pieteikumu tiesas kancelejā. To var darīt pa pastu vai personiski kancelejas darba laikā, vai pa faksu līdz termiņa pēdējās dienas plkst. 24.00.

Attiecībā uz pārsūdzību ģimenes lietās sākuma brīdis nedaudz atšķiras no noteikumiem, kurus piemēro apelācijas sūdzībām citās lietās, kas tiek sāktas ar pieteikuma iesniegšanu (sk. arī sadaļu "Tiesiskās aizsardzības līdzekļi" atbildē uz 4. jautājumu).

Pieteikuma iesniedzējs var iesniegt apelācijas sūdzību trīs mēnešu laikā no dienas, kurā spriedums pieņemts. Citas ieinteresētās puses var iesniegt apelācijas sūdzību trīs mēnešu laikā no dienas, kurā lēmums ir izsniegts vai paziņots tām kādā citā veidā.

Procesuālās darbības

Ja lieta ir iekļauta lietu sarakstā, uz dokumentu iesniegšanu attiecas turpmāk izklāstītās prasības. Parasti dokuments, kam jābūt iesniegtam līdz lietas izskatīšanas datumam, tiek iesniegts tiesas kancelejā līdz iesniegšanas termiņa beigām. Tas ir pēdējais brīdis, līdz kuram visiem dokumentiem, izņemot tiesas pavēsti, un ziņojumiem ir jābūt tiesas rīcībā. Saskaņā ar valsts procesuālajiem noteikumiem diena un laiks, līdz kuram dokumentiem ir jābūt iesniegtiem, ir trešdiena plkst. 10.00. Ja tiesas sēde nenotiek, jo lieta tiek izskatīta rakstiskas procedūras ietvaros, dokumenti tiek iesniegti tiesā noteiktajā lietas izskatīšanas datumā vai pirms tā. Sēdi vienmēr vada tiesas kantona sektors, jo šādā gadījumā procesuālās darbības var veikt arī mutiski. Dokumenti ir jāiesniedz tiesas kancelejā ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc noteiktā lietas izskatīšanas datuma. To var darīt pa pastu vai personiski kancelejas darba laikā, vai pa faksu līdz attiecīgās dienas plkst. 24.00.

Noilguma termiņi

Sk. arī sadaļu "Noilguma termiņi" atbildē uz 4. jautājumu. Dažās prasībās ir svarīgs laiks, kad puse uzzina konkrētu faktu. Piemēram, tiesības celt prasību par nesamaksātas summas atgūšanu tiek zaudētas piecus gadus no nākamās dienas pēc datuma, kurā kreditors ir uzzinājis par prasības pastāvēšanu un saņēmēja identitāti, un jebkurā gadījumā 20 gadus pēc prasības rašanās.

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Jā, termiņš, kas beidzas sestdienā, svētdienā vai svētku dienā, tiek pagarināts līdz nākamās tādas dienas beigām, kas nav sestdiena, svētdiena vai svētku diena. Taču saskaņā ar Vispārējo termiņu pagarināšanas likumu tas neattiecas uz termiņiem, kurus nosaka, skaitot atpakaļ no noteikta brīža vai notikuma. Citiem vārdiem sakot, šis noteikums attiecas uz maksimālajiem periodiem, nevis minimālajiem periodiem.

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Dažos gadījumos likumā ir paredzēts termiņa pagarinājums. Piemēram, ja zaudējusī puse nomirst laika periodā, kurā var iesniegt apelācijas sūdzību, un ja puses mantinieki vēlas pārņemt personas tiesības apelācijas tiesvedībā, tiek piemērots jauns trīs mēnešu termiņš.

Tomēr parasti prasības attiecībā uz termiņiem ir strikti noteiktas, lai gan Nīderlandes Augstākā tiesa (*Hoge Raad der Nederlanden*) ir noteikusi izņēmumu lietās, kurās puse, kura iesniedz apelācijas sūdzību, nav nekavējoties informēta par spriedumu tiesas kļūdas vai bezdarbības dēļ. Tādā gadījumā puse ir nokavējusi termiņu no tās neatkarīgu iemeslu dēļ un tiek piešķirts īss pagarinājums.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Termiņš apelācijas sūdzības iesniegšanai parasti ir trīs mēneši. Noteiktās civillietās, piemēram, noregulējuma tiesvedībā (paātrinātā tiesvedībā) apelācijas sūdzībām un pārsūdzībai Augstākajā tiesā piemēro īsākus termiņus — attiecīgi četras un astoņas nedēļas.

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Visi termiņi attiecībā uz puses ierašanos ir minimālie termiņi. Maksimālais termiņš nav noteikts.

Izsaukšana uz tiesu

Tiesa pēc prasītāja pieprasījuma var saīsināt paziņošanas termiņu puses izsaukšanai uz tiesu, ja nepieciešams, piemērojot īpašus nosacījumus. Noregulējuma tiesvedībā tiesas pavēste tiek izdota tikai pēc tam, kad tiesnesis ir noteicis tiesas sēdes datumu un laiku, kas var būt arī svētdiena. Ja nepieciešams, pusi var izsaukt ļoti īsā termiņā. Tiesa var noteikt īsāku paziņošanas termiņu puses izsaukšanai uz tiesu arī tiesvedībā, kas sāka ar pieteikuma iesniegšanu.

Tiesa nevar pagarināt paziņošanas termiņu puses izsaukšanai uz tiesu, taču tā var noteikt garāku paziņošanas termiņu tiesvedībā, kas sāka ar pieteikuma iesniegšanu (sk. atbildes uz 7. un 8. jautājumu).

Procesuālās darbības

Tiesa var pagarināt termiņus, kuros pusēm ir jāveic procesuālās darbības, ja puses to pieprasa kopīgi. Ja pieprasījums ir vienpusējs, pagarinājums tiek piešķirts tikai nepārvaramu iemeslu jeb *force majeure* gadījumā. Nepārvarami iemesli ir, piemēram, lietas faktiska vai juridiska sarežģītība, nepieciešamība sagaidīt spriedumu citā saistītā tiesvedībā vai situācija, kurā puse vai tās advokāts ir slims vai atvaļinājumā.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Nīderlandes tiesību aktos nav paredzēti noteikumi šādā situācijā.

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Izsaukšana uz tiesu

Ja puse netiek izsaukta uz tiesu savlaicīgi, tiesas pavēste zaudē spēku, ja atbildētājs neierodas, un tiesa atzīst to par nederīgu. Tā nezaudē spēku automātiski. Prasītājs var labot šādu trūkumu, izdodot grozītu tiesu izpildītāja paziņojumu pirms noteiktā lietas izskatīšanas datuma.

Ja atbildētājs neierodas uz pirmo lietas izskatīšanu, tiesas pavēste tiek pārbaudīta, lai noteiktu, vai tā ir atzīstama par nederīgu. Ja tiesas pavēste ir derīga, tiek uzskatīts, ka atbildētājs neierašanās rezultātā nav pildījis tiesas rīkojumu, un lietu parasti ir jāuzskatīt bez atbildētāja klātbūtnes. Ja atbildētājs nav ieradies un pastāv iespēja, ka attiecīgā puse nav saņēmusi tiesu izpildītāja paziņojumu trūkuma dēļ, tiesa pasludina paziņojumu par nederīgu.

Ja atbildētājs neierodas vai neieceļ advokātu, lai gan tiesas pavēstē tam ir paziņots tā rīkoties, un ja tiesu izpildītāja paziņojumā tiek konstatēts trūkums, kā rezultātā tiesas pavēste tiek atzīta par nederīgu, atbildētājs netiek atzīts par neieradušos tiesā tiesas rīkojuma nepildīšanas rezultātā. Tiesa nosaka jaunu lietas izskatīšanas datumu un uzdod labot trūkumu, par ko izmaksas sedz prasītājs. Ja atbildētājs ierodas un nenorāda uz trūkumiem, tiek uzskatīts, ka tiesas pavēste ir izdota pareizi.

Tiesiskās aizsardzības līdzekļi

Ja termiņš tiesiskās aizsardzības līdzekļu pieprasīšanai ir nokavēts, sods ir apelācijas sūdzības noraidīšana. Tādā gadījumā attiecīgais tiesas lēmums kļūst par galīgu, t. i., to vairs nevar atcelt, izvirzot iebildumu, izvirzīt pret to apelācijas sūdzību vai pārsūdzēt Augstākajā tiesā.

Procesuālās darbības

Ja procesuālā darbība nav veikta noteiktajā termiņā, noteiktos apstākļos var tikt piešķirts pagarinājums (sk. atbildi uz 10. jautājumu). Ja pagarinājumu nav iespējams iegūt, tiesības veikt procesuālo darbību tiek zaudētas.

Noilguma termiņi

Ja ieinteresētā persona ir ļāvusi paiet prasības celšanas termiņam, tiesības celt prasību joprojām ir. Tomēr tās vairs nav iespējams izmantot tiesā.

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Pusēm, kuras ir nokavējušas termiņus, ir pieejami turpmāk izklāstītie tiesiskās aizsardzības līdzekļi.

Izsaukšana uz tiesu

Ja atbildētājs neierodas uz pirmo tiesas sēdi, parasti lieta tiek skatīta bez atbildētāja klātbūtnes. Līdz tiek izdots galīgais spriedums, atbildētājs var nepieļaut aizmuguriska sprieduma pieņemšanu, iesaistoties lietā kā puse. Kad ir izsniegts galīgais spriedums, puse, bez kuras klātbūtnes spriedums ir pieņemts, var izmantot tiesiskās aizsardzības līdzekli iebilduma formā. Aizmugurisks spriedums, aizmuguriska sprieduma nepieļaušana, ierodoties tiesā, un iebildumi nav piemērojami tiesvedībā, kas sāka ar pieteikuma iesniegšanu. Šādos gadījumos ieinteresētā puse, kura nav ieradies, var iesniegt apelācijas sūdzību.

Tiesiskās aizsardzības līdzekļi

Termiņus tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanai nosaka tiesa pēc saviem ieskatiem. Termiņi apelācijas sūdzību iesniegšanai un pārsūdzībai Augstākajā tiesā ir saistoši. Juridiskās noteiktības nolūkā tiesas šo termiņu piemērošanā ir ļoti striktas. Taču Nīderlandes Augstākā tiesa ir atļāvusi zināmu elastību attiecībā uz apelācijas sūdzībām tiesvedībā, kas sāka ar pieteikuma iesniegšanu. Apelācijas sūdzības paziņojumā ir jāizklāsta sūdzības pamatojums, taču gadījumos, kad lēmums ir paziņots, bet vēl nav izsūtīts, tādējādi apelācijas iesniedzējam nav piekļuves attiecīgajam pamatojumam, pamatojumu ir atļauts sniegt papildu apelācijas sūdzības paziņojumā, kas tiek sagatavots pēc tam. Tomēr pašai apelācijas sūdzībai ir jābūt iesniegtai noteiktajā

termiņā. Tikai retos gadījumos, kad tiesa ir pieļāvusi divkārtu kļūdu, termiņš tiek pagarināts par 14 dienām pēc lēmuma saņemšanas. Tas notiek tādā gadījumā, kad puse, kura iesniedz apelācijas sūdzību, tiesas (vai tiesas kancelejas darbinieka) kļūdas dēļ nav zinājusi un nav varējusi zināt, kad lēmums tiks paziņots, un lēmums ir izsūtīts vai izdots tikai pēc tam, kad ir pagājis apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņš, ja tas ir noticis no apelācijas iesniedzēja neatkarīgu iemeslu dēļ. Tiesvedībā, kas sāka ar tiesas pavēstes izdošanu, apelācijas sūdzības paziņojumā nav jāizklāsta apelācijas pamatojums. Tas tiek sniegts tiesvedības tālākā posmā.

Procesuālās darbības

Noteiktos apstākļos var pieprasīt pagarinājumu procesuālās darbības veikšanai (sk. atbildi uz 13. jautājumu). Ja pagarinājums netiek piešķirts, tiesības veikt procesuālo darbību tiek zaudētas.

Noilguma termiņi

Noilguma termiņa beigām nepiemēro tiesiskās aizsardzības līdzekļus, izņemot to laicīgu pārtraukšanu (sk. d) punktu atbildē uz 1. jautājumu). Taču ļoti retos izņēmuma gadījumos tiesa var lemt, ka atsaukšanās uz noilgumu neatbilst samērīguma un godīguma principiem.

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 12/09/2018

Procesuālie termiņi - Austrija

SATURS

- 1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?
  - 2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.
  - 3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?
  - 4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?
  - 5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?
  - 6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?
  - 7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?
  - 8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
  - 9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
  - 10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?
  - 11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?
  - 12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?
  - 13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?
  - 14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?
  - 15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?
  - 16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepilnām pusēm?
-

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Austrijas tiesībās pastāv dažādi laika ierobežojumu veidi.

Tiek izšķirti procesuālie laika ierobežojumi, t. i., termiņi, kuros pusei vai citai tiesas procesā iesaistītajai personai vajag vai ir pienākums noteiktā kārtā rīkoties procesa nolūkā, un materiālie laika ierobežojumi, t. i. termiņi, kuros konkrētajam notikumam ir jābūt notikušam, lai radītu noteiktas materiālās sekas juridiskās sistēmas ietvaros (piem., termiņš, kādā ir iesniedzama prasība par pārkāpumu saskaņā ar Civilprocesa kodeksa (*ZPO*) 454. pantu vai kādā ir jāizsniedz ģimējiem brīdinājums saskaņā ar *ZPO* 560. pantu). Svarīgi atzīmēt, ka pasta piegādei nepieciešamais laiks netiek ietverts procesuālajos laika ierobežojumos, bet tiek ietverts materiālajos laika ierobežojumos. Tas nozīmē, ka tiek uzskatīts, ka pārsūdzība ir iesniegta laikā, ja tā ir nosūtīta pārsūdzības iesniegšanas procesuālā laika ierobežojuma pēdējā dienā (pasta zīmoga datums), pat ja tiesa to saņem krietnu laiku pēc minētā termiņa beigām.

Atšķirība ir arī tajā, vai laika ierobežojums noteikts tieši tiesību aktos (piem., pārsūdzības iesniegšanas termiņi), vai tos nosaka tiesnesis, vadoties pēc vajadzības atsevišķā lietā (piem., termiņš, kādā iemaksājams nodrošinājums izdevumu segšanai). Uz izmeklēšanas termiņiem attiecas abas šīs situācijas — tiesību aktos ir noteikts vienīgi kāds konkrēts termiņš (minimālais, maksimālais vai aptuvenais termiņš, kā tas ir *ZPO* 257. panta 1. punktā attiecībā uz pirmstiesas sēdes dienu).

Absolūtie termiņi tiek noteikti ar datumu, kurā tie beidzas (parasti ar vienu kalendāro dienu), kamēr relatīvie laika ierobežojumi tiek noteikti ar sākuma datumu un ilgumu.

Vispārēji runājot, tiesneši laika ierobežojumus var pagarināt (pagarināmie laika ierobežojumi). Izņēmuma gadījumi, kad saskaņā ar tiesību aktiem termiņa pagarināšana ir aizliegta, ir zināmi kā nepagarināmie jeb obligātie laika ierobežojumi (piem., pārsūdzību iesniegšanas termiņi).

Tiek izdalīti grozāmi un negrozāmi laika ierobežojumi atkarībā no tā, vai gadījumā, ja termiņš netiek ievērots, ir iespējams atjaunot iepriekšējo stāvokli. Grozāmība ir vispārējs noteikums. Izņēmuma gadījumos, kad iepriekšējo stāvokli atjaunot ir aizliegts, termiņš tiek dēvēts par preventīvu jeb fiksētu laika ierobežojumu (*Fallfrist*). Preventīva laika ierobežojuma piemērs ir termiņš, kādā var iesniegt pieteikumu par spēkā neesamības atzīšanu vai pieteikumu par lietas pārskatīšanu (*ZPO* 534. pants).

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Austrijā brīvdienas ir sestdienas, svētdienas, Lielā Piektdiena un valsts svētku dienas. Valsts svētku dienas Austrijā ir Jaungada diena (1. janvāris), Zvaigznes diena (6. janvāris), Otrās Lieldienas, Maija svētki (1. maijs), Debesbraukšanas diena, Vasarsvētku pirmdiena, *Corpus Christi* svētki, Debesīs uzņemšanas svētki (15. augusts), Austrijas Nacionālie svētki (26. oktobris), Visu Svēto diena (1. novembris), Šķīstās ieņemšanas svētki (8. decembris), Ziemassvētki (25. decembris) un Ziemassvētku dāvanu diena (26. decembris).

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Lielākā daļa noteikumu par laika ierobežojumiem ir atrodami Civilprocesa kodeksa (*ZPO*) 123.–129. pantā un 140.–143. pantā un Tiesu organizācijas likuma (*GOG*) 89. pantā.

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Vairumā gadījumu laika ierobežojums sākas no datuma, kad nodots lēmums par laika ierobežojuma noteikšanu vai ierosināšanu; citādi tas sākas no lēmuma paziņošanas dienas (*ZPO* 124. pants).

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Nē, kā minēts 4. punktā, parasti lēmuma nodošana ir notikums, ar kuru sākas procesuālais laika ierobežojums, neatkarīgi no nodošanas veida.

Laika ierobežojums sākas tad, kad ir nodots vai paziņots lēmums par laika ierobežojuma noteikšanu vai ierosināšanu.

6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Nē, diena, kad noticis notikums, kas ierosina laika ierobežojumu (piem., lēmuma nodošana), netiek ietverta termiņa aprēķinā.

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Termiņus rēķina kalendārajās dienās.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Arī šajā gadījumā termiņus rēķina kalendārajās dienās.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Termiņi, kas noteikti nedēļās, mēnešos vai gados, beidzas pēdējās nedēļas vai pēdējā mēneša tās dienas pusnaktī, kura atbilst pēc nosaukuma vai skaita termiņa sākuma datumam (*ZPO* 125. panta 2. punkts). Ja termiņa pēdējā mēnesī tāda datuma nav (piem., ja viena mēneša termiņš sākas 31. janvārī), laika ierobežojums beigsies attiecīgā mēneša pēdējā dienā (*ZPO* 125. panta 2. punkts). Brīvdienas neietekmē sākuma datumu vai termiņu ilgumu.

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Jā, laika ierobežojumi, kuru beigu datums iekrīt sestdienā, svētdienā, valsts svētku dienā vai Lielajā Piektdienā, beidzas nākamajā darbdienā.

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Pārsūdzības procesā obligātie laika ierobežojumi tiek apturēti laikā no 15. jūlija līdz 17. augustam un no 24. decembra līdz 6. janvārim. Ja viens no šiem laika posmiem sākas obligātā termiņa laikā vai ja obligātā termiņa sākums iekrīt kādā no šiem laika posmiem, termiņš tiek pagarināts par visu periodu vai par periodu, kas atlicis minētā laika posma sākumā.

Iepriekš teiktais neattiecas uz atsevišķiem īpašiem procesiem, it sevišķi saistībā ar strīdiem par tiesību pārkāpumiem, uzturētājiem, izpildes prasībām un pagaidu pasākumiem, kā arī uz termiņa nokavējuma un atzišanas spriedumiem.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Principā pārsūdzības termiņi ir atkarīgi no lēmuma veida (spriedums vai rīkojums) un lietas būtības. Strīdus civillietās rīkojuma (*Rekurs*) pārsūdzības termiņš parasti ir 14 dienas, bet sprieduma (*Berufung*) pārsūdzības termiņš ir 14 dienas.

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Vispārēji runājot, tiesneši laika ierobežojumus var pagarināt (pagarināmi termiņi). Izņēmuma gadījumos, kad tiesību akti termiņa pagarināšanu aizliedz, termiņi tiek saukti par nepagarināmiem vai obligātiem termiņiem (piem., pārsūdzību iesniegšanas termiņi).

Visus termiņus var saīsināt, noslēdzot dokumentāri pierādāmu vienošanos starp pusēm. Tiesa var saīsināt termiņu pēc vienas puses lūguma, ja vien minētā puse var pamatot, ka īsāks termiņš ir nepieciešams, lai izvairītos no ievērojamu zaudējumu riska, un ka otra puse noteikto procesuālo darbību var vienkārši izpildīt īsākā termiņā (*ZPO* 129. pants).

Termiņu var pagarināt pēc pieprasījuma, ja pusei, kas gūst labumu no minētā pagarinājuma, ir nenovēršami vai ļoti nopietni iemesli, kādēļ tā konkrēto procesuālo darbību nevar izpildīt laicīgi, un jo sevišķi tad, ja termiņa nepagarināšanas dēļ tai rastos neatgriezeniski zaudējumi (*ZPO* 128. panta 2. punkts). Termiņus nevar pagarināt, noslēdzot vienošanos starp pusēm (*ZPO* 128. panta 1. punkts).

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Nē, jo ir svarīgi, lai Austrijas tiesa īstenotu procesuālos soļus laikā.

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Vispārēji runājot, ja puse neizpilda procesuālo darbību laikā, viņai tiek liegts to īstenot (preventīvas sekas, *ZPO* 144. pants). Pastāv izņēmumi, piemēram, kā noteikts *ZPO* 289. panta 2. punktā (kas reglamentē neierašanos tiesā, lai liecinātu) un *ZPO* 491. pantā (kas regulē sekas, ja persona neierodas uz apelācijas tiesas sēdi).

Novēloti veiktas procesuālās darbības parasti tiek noraidītas, pamatojoties uz tiesību aktiem, bet dažos gadījumos ir jāiesniedz pieteikums.

Dažreiz bezdarbībai ir specifiskas sekas papildus ierastajiem rezultātiem. Tās ievērojami atšķiras. Visnozīmīgākās bezdarbības specifiskās sekas ir tādas, ka tad, ja viena puse nerīkojas, otra puse var iesniegt pieteikumu par aizmuguriska sprieduma pieņemšanu (ZPO 396. un 442. pants). Citi piemēri ir šādi: ja abas puses neierodas tiesā, process tiek atlikts vismaz uz trim mēnešiem (ZPO 170. pants); ja lietā, kas ir saistīta ar laulības tiesībām, prasītājs neierodas tiesā, prasību var atcelt, neatsakoties no pretenzijām pēc atbildētāja pieprasījuma (ZPO 460. panta 5. punkts).

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Lai novērstu tiesiskās sekas, kas rastos sakarā ar neierašanos tiesā vai procesuālo darbību neveikšanu, pastāv šādi tiesību aizsardzības līdzekļi:

Iepriekšējā stāvokļa atjaunošana (ZPO 146. pants un turpmākie panti)

Iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu var izmantot, lai novērstu sekas, kas rastos sakarā ar neierašanos tiesā vai procesuālās darbības neizpildīšanu noteiktajā laikā, ja puses vai viņa pārstāvja nespēja ievērot termiņu ir saistīta ar neparedzētu un nenovēršamu notikumu un ja puse vai tās pārstāvis pie tā nav vainojams vai ir vainojams daļēji (viegla nevērība). Pieteikums par šā tiesību aizsardzības līdzekļa piemērošanu ir jāiesniedz 14 dienās no dienas, kad minētais šķērslis tika novērsts.

Iebildums (ZPO 397.a un 442.a pants)

Iebildums ir tiesību aizsardzības līdzeklis aizmuguriska sprieduma atcelšanai saskaņā ar ZPO 396. vai 442. pantu. Parasti iebildumi sagatavošanas pieteikuma veidā ir jāiesniedz tiesai, kura izskata lietu, 14 dienās no aizmuguriska sprieduma nodošanas dienas (nepagarināms laika ierobežojums).

Pārsūdzība (ZPO 461. pants un turpmākie panti)

Pārsūdzību par aizmugurisku spriedumu galvenokārt var celt, pamatojoties uz to, ka termiņš nav ievērots, jo ir piemērojams viens no spēkā neesamības pamatojumiem, kas paredzēti ZPO 477. panta 1. punkta 4) un 5) apakšpunktā (nepareiza lēmuma nodošana vai puses pārstāvības trūkums tiesas procesā).

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 24/09/2018

Procesuālie termiņi - Polija

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējušies.

SATURS

- 1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?
- 2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.
- 3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?
- 4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?
- 5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?
- 6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai dienu, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?
- 7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?
- 8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?
- 11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

- 12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?
- 13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?
- 14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?
- 15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?
- 16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Polijas civilprocesā pastāv: 1) likumā paredzēti, tiesas noteikti un līgumā paredzēti termiņi pušu procesuālo darbību veikšanai; un 2) instruktīvi termiņi tiesas procesuālo darbību veikšanai.

Likumā paredzēti un tiesas noteikti termiņi ir galīgi, un tos nedrīkst nokavēt.

Likumā paredzēti termiņi, kas tiek definēti kā izšķiroši termiņi (kas nozīmē, ka, tos neievērojot, attiecīgā procesuālā darbība tiek atzīta par spēkā neesošu), ir noteikti likumos. Šādus termiņus nevar pagarināt vai saīsināt. Likumā paredzēta termiņa sākums ir noteikts likumā. Ir divu veidu likumā paredzēti termiņi: termiņš, līdz kuram darbība ir jāveic, un termiņš, pēc kura darbību var veikt. Likumā paredzēti termiņi ietver termiņus tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanai, piemēram, termiņu apelācijas vai sūdzības iesniegšanai.

Arī tiesas noteikti termiņi tiek definēti kā izšķiroši termiņi, bet tos nosaka tiesa vai tiesnesis. Tiesas noteiktus termiņus var pagarināt vai saīsināt, bet tikai svarīga iemesla dēļ un tad, ja attiecīgs ierosinājums ir iesniegts pirms termiņa beigām, pat neuzklausot pretējo pusi. Šādus termiņus sāk skaitīt no brīža, kad ir paziņots lēmums vai rīkojums attiecībā uz to. Ja Civilprocesa kodeksā ir paredzēta automātiska izsniegšana, termiņu sāk skaitīt no brīža, kad lēmums vai rīkojums ir izsniegts. Tiesas noteikti termiņi ietver termiņus tiesas vai procesuālās nespējas noregulēšanai vai trūkumu novēršanai apelācijā vai sūdzībā.

Līgumā paredzēti termiņi, kā jau liecina pats nosaukums, ir termiņi, par kuriem puses vienojas. Klasisks piemērs ir tiesvedības apturēšana pēc pušu kopīga ierosinājuma. Ja puses iesniedz šādu ierosinājumu, tiesa var (bet tas nav obligāti) apturēt tiesvedību. Šāda veida termiņš ir atkarīgs tikai no pušu vēlmes.

Instruktīvi termiņi parasti attiecas uz tiesu iestādēm (tiesām), nevis pusēm. To neievērošanai nav negatīvu procesuālo seku. To galvenais mērķis ir ievērot raitas tiesvedības norises principu. Piemērs šādam termiņam ir termiņš, kurā tiesai ir jāsaprot sprieduma pamatojums.

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Saskaņā ar 1951. gada 18. janvāra likumu par brīvdienām valstī par oficiālām brīvdienām ir atzītas šādas dienas:

- visas svētdienas (sestdienas nav oficiālas brīvdienas);
- 1. janvāris — Jaungada diena;
- 6. janvāris — Zvaigznes diena;
- Pirmās Lieldienas;
- Otrās Lieldienas;
- 1. maijs — svētku diena;
- 3. maijs — valsts svētku diena;
- Vasarsvētki;
- Kristus Vissvētākās Miesas un Asins svētki;
- 15. augusts — Vissvētākās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas svētki;

- 1. novembris — Visu svēto diena;
- 11. novembris — valsts svētku diena — Neatkarības diena;
- 25. decembris — Pirmie Ziemassvētki;
- 26. decembris — Otrie Ziemassvētki.

2017. gadā Pirmās Lieldienas ir 16. aprīlī, Otrās Lieldienas — 17. aprīlī, Vasarsvētki — 4. jūnijā, Kristus Vissvētākās Miesas un Asins svētki — 15. jūnijā.

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Civiltiesībās vārdam “termiņš” var būt divas nozīmes. Tas var būt konkrēts brīdis (piemēram, 2017. gada 5. aprīlis) vai konkrēts periods ar sākumu un beigām (piemēram, 14 dienas).

Ja ir noteikts termiņš (*datums, līdz kuram kaut kas ir jāizdara*), svarīgs ir konkrētais brīdis, kurā tas beidzas. Termiņam nav jābūt norādītam kā dienai, bet kā notikumam, ko paredzējušas līgumslēdzējas puses konkrētā situācijā.

Procesuālos termiņus izsaka dienās, nedēļās, mēnešos vai gados. Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 165. pantu metode termiņa aprēķināšanai civilprocesā tiek regulēta ar Civilkodeksa noteikumiem attiecībā uz termiņiem, ja termiņa sākums ir noteikts likumā, tiesas nolēmumā, citas valsts iestādes lēmumā vai tiesību aktā, nenorādot veidu, kādā tas jāaprēķina (Civilkodeksa 110. pants). Dokumenta nosūtīšana, izmantojot Polijas pasta pakalpojumus vai universālu pasta pakalpojumu sniedzēja pakalpojumus citā Eiropas Savienības dalībvalstī, tiek uzskatīta par līdzvērtīgu procesuālā dokumenta iesniegšanai tiesā. Tas pats attiecas uz kareivi, kurš iesniedz dokumentu vienības štābā, ieslodzījumā esošu personu, kura nodod dokumentu cietuma administrācijai, un Polijas jūras kuģa apkalpes locekli, kurš nodod dokumentu attiecīgā kuģa kapteinim.

Diena ilgst 24 stundas, tā sākas un beidzas plkst. 00.00. Dienās izteikts termiņš beidzas pēdējās dienas beigās. Nedēļās, mēnešos vai gados izteikts termiņš beidzas pēdējās dienas beigās, kas pēc nosaukuma vai datuma atbilst termiņa pirmajai dienai, vai, ja šādas dienas termiņa pēdējā mēnesī nav, attiecīgā mēneša pēdējā dienā. Ja termiņš tiek izteikts kā mēneša sākums, vidus vai beigas, tas apzīmē mēneša pirmo, piecpadsmīto vai pēdējo dienu, savukārt pusmēnesis nozīmē 15 dienas. Ja termiņš ir izteikts mēnešos vai gados un nepārtrauktība nav nepieciešama, tiek pieņemts, ka mēnesī ir 30 dienas un gadā — 365 dienas. Ja termiņš darbības veikšanai sakrīt ar oficiālo brīvdienu vai svētdienu, termiņš beidzas nākamajā dienā, kas nav brīvdiena vai svētdiena.

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Ja dienās izteikta termiņa sākums ir konkrēts notikums, notikuma diena netiek ņemta vērā termiņa aprēķinā. Piemēram, ja tiesa 2017. gada 11. janvārī izsniedz lietā iesaistītai pusei pavēli veikt konkrētu darbību septiņu dienu laikā, termiņš beidzas 2017. gada 18. janvārī plkst. 24.00.

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Tiesas var izsniegt pavēli vairākos veidos: pa pastu, ar tiesu izpildītāja, tiesas organizatora vai tiesas pavēļu dienesta starpniecību. Izsniegšanu adresātam var veikt, arī izsniedzot dokumentu adresātam tiesas kancelejā. Ja izsniegšana ir veikta atbilstīgi, ir iespējams izmantot visas šīs metodes, un metodes izvēle neietekmē termiņa ritējumu.

Kopš 2016. gada 8. septembra tiesai ir atļauts izsniegt tiesas pavēli, izmantojot datu pārraides sistēmu, ja adresāts ir iesniedzis dokumentus, izmantojot šādu sistēmu, vai ir izvēlējis to darīt. Adresāts, kurš ir izvēlējis iesniegt dokumentus, izmantojot datu pārraides sistēmu, var atteikties no elektroniskas izsniegšanas.

Ja dokuments ir izsniegts, izmantojot elektroniskos līdzekļus, tas tiek uzskatīts par izsniegtu datumā, kas norādīts elektroniskajā saņemšanas apstiprinājumā, pat tad, ja attiecīgais datums ir oficiāla brīvdiena. Tas, ka elektroniskais ziņojums ir saņemts naktī, neietekmē izsniegšanas faktu. Ja netiek saņemts elektronisks saņemšanas apstiprinājums, tiek uzskatīts, ka dokuments ir izsniegts 14 dienas pēc datuma, kurā dokuments ir augšupielādēts datu pārraides sistēmā. Iepriekš izklāstītie noteikumi nozīmē, ka pusēm ir jāpārbauda savs elektroniskais konts vismaz reizi 14 dienās.

6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Ja dienās izteikta termiņa sākums ir konkrēts notikums, notikuma diena netiek ņemta vērā termiņa aprēķinā.

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Dienās izteikti termiņi tiek aprēķināti kalendārajās dienās. Ja termiņš darbības veikšanai sakrīt ar oficiālo brīvdienu vai svētdienu, termiņš beidzas nākamajā dienā, kas nav brīvdiena vai svētdiena.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Nedēļās, mēnešos vai gados izteikts termiņš beidzas pēdējās dienas beigās, kas pēc nosaukuma vai datuma atbilst termiņa pirmajai dienai, vai, ja šādas dienas termiņa pēdējā mēnesī nav, attiecīgā mēneša pēdējā dienā.

Ja termiņš tiek izteikts kā mēneša sākums, vidus vai beigas, tas apzīmē mēneša pirmo, piecpadsmīto vai pēdējo dienu. Pusemēnesis nozīmē 15 dienas.

Ja termiņš ir izteikts mēnešos vai gados un nepārtrauktība nav nepieciešama, tiek pieņemts, ka mēnesī ir 30 dienas un gadā — 365 dienas.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Nedēļās, mēnešos vai gados izteikts termiņš beidzas pēdējās dienas beigās, kas pēc nosaukuma vai datuma atbilst termiņa pirmajai dienai, vai, ja šādas dienas termiņa pēdējā mēnesī nav, attiecīgā mēneša pēdējā dienā.

Ja termiņš tiek izteikts kā mēneša sākums, vidus vai beigas, tas apzīmē mēneša pirmo, piecpadsmīto vai pēdējo dienu. Pusemēnesis nozīmē 15 dienas.

Ja termiņš ir izteikts mēnešos vai gados un nepārtrauktība nav nepieciešama, tiek pieņemts, ka mēnesī ir 30 dienas un gadā — 365 dienas.

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Ja termiņš darbības veikšanai sakrīt ar oficiālo brīvdienu vai svētdienu, termiņš beidzas nākamajā dienā, kas nav brīvdiena vai svētdiena.

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Pagarināt vai saīsināt var tikai tiesas noteiktus termiņus, proti, termiņus, kurus nosaka tiesa vai tiesas sēdes priekšsēdētājs. Lēmumu par termiņa pagarināšanu vai saīsināšanu var pieņemt tikai tiesas sēdes priekšsēdētājs vai tiesa, taču tikai svarīgu iemeslu dēļ, izvērtējot tos pēc saviem ieskatiem.

Termiņu var pagarināt vai saīsināt tikai tad, ja to ierosina puse, bezstrīdus tiesvedības dalībnieks, persona, kura iestājusies lietā, prokurors, darba inspektors, patērētāju tiesībsargs, nevalstiska organizācija, tiesas nozīmēts eksperts vai liecinieks, ja termiņš ir saistīts ar attiecīgo personu darbībām. Šādu lēmumu nevar pieņemt pēc tiesas vai tiesneša ieskatiem.

Ierosinājums ir jāiesniedz pirms noteiktā termiņa beigām.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Polijas Civilprocesa kodeksā ir noteikti procesuālie termiņi tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanai atbilstoši tiesas lēmumam (spriedumam) (*wyrok*), lēmumam par lietas būtību bezstrīdus tiesvedībā (*postanowienie co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym*), aizmuguriskam spriedumam (*wyrok zaoczny*), maksājuma rīkojumam procedūrā, kurā izdots maksājuma paziņojums (*nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym*), maksājuma rīkojumam maksājuma procesā (*nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym*) un lēmumiem (*postanowienie*). Konkrēti, ir noteikti šādi likumā paredzēti termiņi:

- spriedums un lēmums par lietas būtību bezstrīdus tiesvedībā: sprieduma pamatojumu sagatavo rakstiski pēc puses ierosinājuma izsniegt spriedumu un pamatojumu, kas jāiesniedz vienas nedēļas laikā no datuma, kurā pasludināta sprieduma rezolūtvā daļa, un divos gadījumos — 1) ja puse bez advokāta, juridiskā konsultanta vai advokāta patentu jautājumos pārstāvības nav bijusi klāt sprieduma pasludināšanas brīdī, jo tai ir atņemta brīvība, un 2) ja spriedums ir izdots slēgtā sēdē — vienas nedēļas laikā no datuma, kurā izsniegta sprieduma rezolūtvā daļa. Apelācijas sūdzību var iesniegt tiesā, kas izdevusi apstrīdēto spriedumu, divu nedēļu laikā pēc sprieduma un tā pamatojuma izsniegšanas apelācijas iesniedzējam. Ja nedēļas laikā pēc datuma, kurā pasludināta sprieduma rezolūtvā daļa, puse nav lūgusi izsniegt spriedumu un tā pamatojumu, termiņš apelācijas sūdzības iesniegšanai tiek skaitīts no dienas, kurā beidzies termiņš šāda ierosinājuma iesniegšanai;
- lēmums: termiņš sūdzības iesniegšanai ir viena nedēļa, un tas sākas no lēmuma izsniegšanas brīža vai, ja puse noteiktajā termiņā nav pieprasījusi izsniegt sēdē pieņemto lēmumu, no lēmuma pasludināšanas brīža;

- aizmugurisks spriedums attiecībā uz atbildētāju: atbildētājs, par kuru spriedums ir izdots, var iesniegt iebilduma paziņojumu divu nedēļu laikā pēc sprieduma saņemšanas;
- aizmugurisks spriedums attiecībā uz prasītāju: tiesa norāda iemeslus aizmuguriska sprieduma pieņemšanai, ja prasība ir pilnībā vai daļēji noraidīta un prasītājs ir lūdzis norādīt iemeslus vienas nedēļas laikā pēc sprieduma saņemšanas vai ja prasītājs, kurš nav iesniedzis šādu pieprasījumu, noteiktajā termiņā ir iesniedzis apelācijas sūdzību;
- maksājuma rīkojums procedūrā, kurā izdots maksājuma paziņojums: atbildētājam attiecībā uz maksājumu ir pilnībā jāapmierina prasība un jāsedz saistītās izmaksas vai arī divu nedēļu laikā pēc rīkojuma saņemšanas jāiesniedz iebilduma paziņojums;
- maksājuma rīkojums maksājuma procesā: izdodot maksājuma rīkojumu, tiesa nosaka, ka atbildētājam divu nedēļu laikā pēc rīkojuma saņemšanas ir pilnībā jāapmierina prasība un jāsedz saistītās izmaksas vai arī jāiesniedz aizstāvības pamatojums.

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Lieciniekam vai tiesvedībā iesaistītai pusei ir obligāts pienākums ierasties tiesā. Lieciniekam ir jāierodas tiesā pat tad, ja attiecīgā persona nav informēta par lietas apstākļiem vai ir jau nolēmusi izmantot savas tiesības atteikties liecināt. Lieciniekam ir jāpamato sava neierašanās rakstiski pirms tiesas sēdes datuma. Ja attaisnojums par neierašanos tiek iesniegts vēlāk, tiesa var piemērot lieciniekam naudas sodu tiesas sēdes laikā. Lieciniekam ir jāpievieno rakstiskajam attaisnojumam dokuments, kas pamato neierašanos. Liecinieka neierašanos var pamatot ar slimību, svarīgu komandējumu vai nopietnu neparedzētu incidentu. Ja pēc izsaukšanas uz tiesu norādītais neierašanās iemesls ir slimība, tiesas ārstam ir jāizdod apliecinājums par nespēju ierasties tiesā. Tādā gadījumā tiesa nosaka citu ierašanās datumu.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Pusei un lieciniekam ir jāievēro civilprocesa noteikumi, kurus piemēro tiesu iestāde (tiesa).

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Procesuāla darbība, kuru puse veic pēc termiņa beigām, nav spēkā. Tas attiecas gan uz likumā paredzētiem, gan tiesas noteiktiem termiņiem. Procesuālās darbības spēkā neesība nozīmē, ka darbībai, kas veikta vēlāk, nav juridisku seku, kas saistītas ar tās veikšanu saskaņā ar likumu. Procesuālā darbība, kas veikta pēc termiņa beigām, nav spēkā pat tad, ja tiesa vēl nav izdevusi nolēmumu saistībā ar termiņa beigām.

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Ja termiņš ir nokavēts, puse var pieprasīt tā atjaunošanu, lūdzot uzsākt tiesvedību no jauna.

Ja puse ir nokavējusi termiņu no tās neatkarīgu iemeslu dēļ, tiesa atjauno termiņu pēc saviem ieskatiem. Taču atjaunošana nav pieļaujama, ja termiņa neievērošanai nav negatīvu procesuālu seku attiecībā uz pusi. Prasība ar ierosinājumu atjaunot termiņu ir jāiesniedz tiesā, kurā darbība ir jāveic, ne vēlāk kā vienu nedēļu pēc tam, kad iemesls, kura dēļ termiņš nav ievērots, vairs nav spēkā. Ierosinājumu pamatojošie apstākļi ir jāiekļauj prasībā. Pusei ir jāveic procesuālā darbība paralēli ierosinājuma iesniegšanai. Ja pēc nokavētā termiņa ir pagājis gads, to var atjaunot tikai izņēmuma gadījumos. Termiņa atjaunošana apelācijas sūdzības iesniegšanai par spriedumu, ar ko tiek anulēta vai šķirta laulība vai paziņots par laulības spēkā neesamību, nav pieļaujama pat tad, ja viena no pusēm pēc sprieduma pasludināšanas par galīgu ir apprecējusies vēlreiz. Tiesa noraida termiņa atjaunošanas ierosinājumu, ja tas ir iesniegts par vēlu vai nav pieļaujams saskaņā ar likumu. Ja tiek iesniegts pieprasījums atjaunot termiņu, tiesvedība vai nolēmuma izpilde netiek apturēta. Tomēr atkarībā no apstākļiem tiesa var apturēt tiesvedību vai nolēmuma izpildi. Ja ierosinājums tiek apmierināts, tiesa var nekavējoties turpināt lietas izskatīšanu.

Tiesvedības uzsākšana no jauna ļauj vēlreiz izskatīt lietu, kas pabeigta, izdodot galīgu spriedumu. Sūdzību, kurā tiek pieprasīts uzsākt tiesvedību no jauna, bieži vien uzskata par ārkārtas tiesiskās aizsardzības līdzekli (vai ārkārtas pārsūdzību), ko izmanto, lai apstrīdētu galīgo nolēmumu, nevis parasto tiesiskās aizsardzības līdzekli (ko izmanto saistībā ar nolēmumiem, kas nav pasludināti par galīgiem). Tiesvedības uzsākšanu no jauna var pieprasīt, ja spriedums ir balstīts uz viltotu vai izmainītu dokumentu vai notiesājošu spriedumu, kas pēc tam ir atlikts, vai ja spriedums ir iegūts nozieguma rezultātā. Tiesvedības uzsākšanu no jauna var pieprasīt arī šādos gadījumos: ja galīgais spriedums saistībā ar tām pašām tiesiskajām attiecībām tiek atklāts vēlāk vai tiek atklāti faktiski apstākļi vai pierādījumi, kuri var ietekmēt lietas iznākumu un kurus puse nav varējusi izmantot iepriekšējā tiesvedībā; ja sprieduma saturu ietekmējis lēmums, ar kuru netika izbeigta lietas izskatīšana, kas izdots, pamatojoties uz normatīvo aktu, ko Konstitucionālā tiesa atzīst par neatbilstošu [Konstitūcijai](#), ratificētam starptautiskam nolīgumam vai likumiem (kas atcelti vai grozīti saskaņā ar Civilprocesa kodeksu).

Tiesvedības uzsākšanu no jauna nevar pieprasīt vēlāk kā desmit gadus pēc datuma, kurā spriedums pasludināts par galīgu (ja vien puse nav varējusi rīkoties vai nav bijusi atbilstoši pārstāvēta).

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 27/06/2018

Procesuālie termiņi - Rumānija

SATURS

- 1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?
- 2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.
- 3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?
- 4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?
- 5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?
- 6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai dienu, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?
- 7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?
- 8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?
- 11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?
- 12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?
- 13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?
- 14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?
- 15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?
- 16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

No procesuālā viedokļa procedūras termiņš parasti tiek definēts kā laika intervāls, kurā jāveic noteiktas procesuālās darbības vai, gluži otrādi, tās ir aizliegtas. Tas tiek regulēts ar 180.–186. pantu Likumā Nr. 134/2010 par civilprocesa kodeksu, kas vēlāk grozīts un papildināts (stājies spēkā 2013. gada 15. februārī).

Attiecībā uz dažādiem civilprocesā piemērojamiem termiņiem tie tiek klasificēti pēc tā, kā tie ir noteikti — likumā paredzēti, tiesas noteikti vai parastie termiņi (neatkarīgi no to būtības). Likumā paredzēti termiņi ir termiņi, kas noteikti saskaņā ar likumu, un parasti tie ir fiksēti, lai tiesnesis vai puse nevarētu tos saīsināt vai pagarināt (piemēram, piecu dienu termiņš tiesas pavēles izsniegšanai).

Izņēmuma kārtā noteiktus termiņus ir atļauts pagarināt vai saīsināt. Tiesas noteiktus termiņus nosaka tiesa lietu izskatīšanas laikā attiecībā uz pušu ierašanos, liecinieku nopratināšanu, citu pierādījumu, piemēram, dokumentu, ekspertīžu ziņojumu, apkopošanu. Parastie termiņi ir termiņi, kurus var noteikt puses strīdu risināšanas laikā, un tiem nav nepieciešams tiesu iestādes apstiprinājums.

Atkarībā no veida procesuālos termiņus iedala ierobežojošos (noteiktos) un aizliedzošos (novilcinošos): ierobežojoši termiņi apzīmē termiņus, kuros noteikta procesuālā darbība ir jāveic (piemēram, termiņi, kuros ir jāiesniedz pārsūdzība — apelācija, otrā apelācija utt.), savukārt aizliedzoši termiņi ir termiņi, kuros ar likumu ir aizliegts veikt procesuālās darbības.

Vēl viens termiņu klasificēšanas kritērijs ir saistīts ar sankcijām, kuras piemēro to neievērošanas gadījumā, proti, tie ir absolūti un relatīvi. Absolūta termiņa neievērošana ietekmē procesuālās darbības spēkā esību, savukārt relatīva termiņa neievērošanas gadījumā, pat tad, ja tā rezultātā procesuālā darbība netiek atzīta par spēkā neesošu, vainīgajām pusēm var tikt piemērotas disciplināras vai finansiālas sankcijas (lēmuma pieņemšanas termiņš, sagatavošanās termiņš utt.).

Visbeidzot, attiecībā uz ilgumu termiņus var izteikt stundās, dienās, nedēļās, mēnešos un gados, un to klasifikācija ir paredzēta arī Civilprocesa kodeksa 181. pantā. Turklāt ir gadījumi, kad likumā nav īpaši paredzēts noteikta veida termiņš (stundas, dienas utt.), bet gan brīdis, kad procesuālā darbība ir jāpaveic (piemēram, iebildums attiecībā uz izpildi, ko var iesniegt līdz pēdējai izpildes darbībai), vai arī ir norādīts, ka darbība ir jāveic “nekavējoties” vai “cik ātri vien iespējams”, vai “steidzamā kārtā”.

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Saskaņā ar Rumānijas tiesību aktiem brīvdienas ir visas sestdienas un svētdienas, valsts svētki (Neatkarības diena — 1. decembris, Darba svētki — 1. maijs) un svarīgi reliģiskie svētki (Ziemassvētki — 25. un 26. decembris, Lieldienas — divas dienas un Vasarsvētki — viena diena atkarībā no kalendārajiem datumiem, Vissvētākās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas svētki — 15. augusts, Svētā Andreja diena — 30. novembris), Jaunais gads — 1. un 2. janvāris.

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Termiņiem piemērojamie noteikumi ir izklāstīti Civilprocesa kodeksa 180.–186. pantā.

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Katram termiņam ir sākuma un beigu laiks, no kura līdz kuram tas ilgst.

Attiecībā uz sākuma laiku Civilprocesa kodeksa 184. panta 1. punktā ir paredzēts, ka termiņu sāk skaitīt no brīža, kad procesuālais dokuments ir izsniegts, ja vien likumā nav paredzēts citādi.

Taču ir gadījumi, kad procesuālā dokumenta izsniegšanu, kas nosaka termiņa sākumu, var aizstāt ar līdzvērtīgām procesuālām darbībām (ekvivalentas lietas). Tādējādi procesuālā dokumenta izsniegšana, kas nosaka termiņa sākumu, dažkārt tiek aizstāta ar citu procedūru, kas nosaka termiņa sākumu (piemēram, pieprasījums izsniegt procesuālos dokumentus pretējai pusei, apelācijas sūdzības iesniegšana vai izpildraksta izsniegšana).

Izņēmuma kārtā ir gadījumi, kad termiņus sāk skaitīt no cita brīža, piemēram, lēmuma pieņemšanas (noilguma termiņa beigu konstatēšana, sprieduma papildināšana), no pierādījumu atzīšanas (pieprasītā daudzuma vai liecinieku saraksta iesniegšanai piecu dienu laikā), no noteiktu dokumentu publicēšanas brīža (ēkas pārdošanas sludinājuma izdošanai piecu dienu laikā).

Attiecībā uz beigu laiku tas tiek definēts kā brīdis, kad ir sasniegts termiņa beigu brīdis, kas nozīmē zaudētu iespēju veikt darbību, kurai noteikts termiņš (ierobežojoša termiņa gadījumā), vai, gluži pretēji, nosaka brīdi, no kura ir atļauts veikt noteiktas procesuālas darbības (aizliedzoša termiņa gadījumā).

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Termiņš no tā sākuma līdz beigām parasti rit bez pārtraukuma bez iespējas to pārtraukt vai apturēt. Tomēr no puses gribas neatkarīga šķēršļa dēļ, kas minēts Civilprocesa kodeksa 186. pantā, procesuālo termiņu var pārtraukt. Pārtraukšanai var būt arī citi īpaši apstākļi (piemēram, pārsūdzības termiņa pārtraukšana — Civilprocesa kodeksa 469. pants). Tajā pašā laikā likumā ir paredzēts, ka procesuālos termiņus var arī apturēt (piemēram, noilguma termiņa gadījumā — Civilprocesa kodeksa 418. pants). Ja termiņš tiek pārtraukts saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 186. pantu pēc tam, kad šķērslis ir zudis, neatkarīgi no pārtrauktā termiņa ilguma sākas nemainīgs 15 dienu termiņš. Apturēšanas gadījumā termiņu atsāk skaitīt no brīža, kad apturēšana tiek pārtraukta, un tam tiek pieskaitīts arī iepriekš pagājušais laiks.

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 183. pantu procesuālais dokuments, kas iesniegts likumā paredzētajā termiņā ierakstītas vēstules formā, kas nosūtīta, izmantojot pastu, kurjerpastu vai īpašu sakaru pakalpojumu, tiek uzskatīts par iesniegtu laikā. Par iesniegtu laikā uzskata arī dokumentu, kuru ieinteresētā persona iesniegusi likumā paredzētajā termiņā militārajā vienībā vai tās

vietas administrācijas birojā, kurā persona ir apcietinājumā. Saņemšana no pasta nodaļas vai — atkarībā no piemērojamā — kurjerpasta, īpaša sakaru pakalpojuma, militārās vienības vai administrācijas biroja, ja persona ir apcietinājumā, reģistrācija vai apliecinājums ir pierādījums datumam, kurā ieinteresētā puse ir sākusi darbību.

6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 181. pantu dienās izteiktus termiņus aprēķina pēc izņēmuma sistēmas, t. i., neņemot vērā ne brīvdienas, ne dienu, kurā termiņš sākas (*dies a quo*), ne dienu, kurā tas beidzas (*dies ad quem*), un piemērojamie noteikumi atbilst noteikumiem par sākuma punktu, kas minēti atbildē uz 4. jautājumu.

Dienās izteiktus termiņus vienmēr izsaka pilnās dienās, taču dokumentu var iesniegt tikai tiesas dienestu darba laikā. No šādas situācijas var izvairīties, nosūtot procesuālo dokumentu pa pastu, pasta nodaļai norādot datumu un veidu, kurā tas ir nodots saņēmējam. Sk. arī atbildi uz 4. jautājumu.

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Piemēram, ja personai ir jāveic darbība vai akts tiek izsniegts pirmdienā, 2005. gada 4. aprīlī, un atbilde ir jāsniedz 14 dienu laikā pēc izsniegšanas, vai tas nozīmē, ka attiecīgajai personai ir jāatbild līdz:

1. pirmdienai, 18. aprīlim (kalendārajās dienās); vai
2. piektdienai, 22. aprīlim (darbdienās)?

Dienās izteikts termiņš tiek aprēķināts kalendārajās dienās. Tas nozīmē, ka attiecīgajai personai darbība jāveic līdz 18. aprīlim ieskaitot.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 182. pantu gados, mēnešos vai nedēļās izteikts termiņš beidzas gada, mēneša vai nedēļas tās dienas beigās, kas atbilst sākuma dienai.

Ja termiņš, kas sākas 29., 30. vai 31. mēneša dienā, beidzas mēnesī, kurā šādas dienas nav, tiek uzskatīts, ka tas beidzas mēneša pēdējā dienā.

Ja termiņš beidzas brīvdienā vai tad, kad iesniegšana nav iespējama, tas tiek pagarināts līdz nākamās darbdienas beigām.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Nedēļās, mēnešos vai gados izteikts termiņš beidzas pēdējās nedēļas, mēneša vai gada attiecīgajā dienā. Ja pēdējā mēnesī nav dienas, kas atbilst dienai, kurā termiņš sācies, termiņš beidzas attiecīgā mēneša pēdējā dienā. Ja termiņa pēdējā diena ir brīvdiena, periods tiek pagarināts līdz nākamajai darbdienai.

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Jā, ja perioda pēdējā diena ir brīvdiena, periods tiek pagarināts līdz nākamajai darbdienai.

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Civilprocesa kodeksa 184. pantā ir minēts, ka līdz ar jaunu izsniegšanu procesuālais termiņš tiek pārtraukts un tiek sākts jauns termiņš šādos gadījumos:

- ja nomirst kāda no pusēm; tādā gadījumā jauns dokuments tiek izsniegts mirušās puses pēdējā dzīvesvietā tās mantiniekam, nenorādot katra mantinieka vārdu un pozīciju;
- ja nomirst kādas puses pārstāvis; tādā gadījumā jauns dokuments tiek izsniegts attiecīgajai pusei.

Procesuālo termiņu nesāk skaitīt un, ja tā skaitīšana ir sākta iepriekš, tas tiek pārtraukts attiecībā uz personām, kurām trūkst rīcībspējas vai kurām ir ierobežotas iespējas rīkoties, līdz brīdim, kad ir iecelta persona, kas pārstāv attiecīgo pusi vai palīdz tai atkarībā no situācijas.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Jā, ir noteikti īpaši termiņi attiecībā uz dažādām tiesību jomām. Vispārējais termiņš apelācijas un otrās apelācijas iesniegšanai saskaņā ar Civilprocesa kodeksu ir 30 dienas. Noteiktās lietās (īpašā tiesvedībā), piemēram, prezidenta rīkojuma gadījumā, pārsūdzības termiņš ir piecas dienas, kas ir īsāks nekā pārsūdzības termiņš saskaņā ar vispārējām tiesībām.

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Atbilde ir apstiprinoša, proti, noteiktos izņēmuma gadījumos tiesnesim ir ar likumu atļauts pagarināt termiņu (piemēram, par piecām dienām saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 469. un 490. pantu — attiecīgi apelācijas un otrās apelācijas lietās) vai saīsināt to (piemēram, saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 159. pantu saistībā ar izpildraksta izsniegšanu piecas dienas pirms tiesas sēdes datuma).

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 1087. pantu starptautiskā civilprocesā tiesa piemēro Rumānijas procesuālās tiesības, nepieciešamības gadījumā piemērojot īpašus pretējus noteikumus. Sk. arī atbildi uz 5., 11. un 16. jautājumu.

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Kā minēts iepriekš, absolūta termiņa neievērošana ietekmē procedūras spēkā esību, savukārt relatīva termiņa neievērošanas gadījumā, pat tad, ja tā rezultātā procesuālā darbība netiek atzīta par spēkā neesošu, vainīgajām pusēm var tikt piemērotas disciplināras vai finansiālas sankcijas (lēmuma pieņemšanas termiņš, sagatavošanās termiņš utt.).

Procesuālo termiņu neievērošanas gadījumā parasti tiek piemērotas dažādas sankcijas, proti:

- procesuālās darbības atzīšana par spēkā neesošu;
- termiņa liegšana procesuālās darbības veikšanai;
- tiesai adresēta pieprasījuma atzīšana par nederīgu;
- izbeigts termiņš attiecībā uz tiesībām uz piespiedu izpildi;
- finansiālas sankcijas;
- disciplināras sankcijas;
- pienākums vēlreiz veikt vai labot darbību, kas veikta, neievērojot juridiskās formalitātes;
- pienākums atlīdzināt cietušajai pusei par procesuālo formalitāšu neievērošanu.

Civilprocesa kodeksa 185. pantā ir paredzēts, ka gadījumā, kad procesuālās tiesības ir jāizmanto noteiktā termiņā, šāda pienākuma neievērošanas rezultātā tiek atņemtas attiecīgās tiesības, ja vien likumā nav paredzēts citādi. Pēc termiņa veiktai procesuālai darbībai nav juridiska spēka. Ja likumā ir paredzēta procesuālās darbības pārtraukšana noteiktā termiņā, darbību, kas ir veikta pirms termiņa beigām, var anulēt pēc ieinteresētās personas pieprasījuma.

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Civilprocesa kodeksa 186. pantā ir noteikts, ka pusei, kura ir nokavējusi termiņu, tiek piešķirts jauns termiņš, ja tā pierāda, ka kavējums ir pamatots. Attiecīgā puse veic procesuālo darbību ne vēlāk kā 15 dienu laikā no datuma, kurā traucēklis darbības veikšanai vairs nepastāv, un vienlaikus pieprasa jauna termiņa piemērošanu. Tiesiskās aizsardzības līdzekļu pieprasīšanas gadījumā termiņš ir tāds pats kā pārsūdzības iesniegšanai. Pieprasījumu piemērot jaunu termiņu izvērtē kompetentā tiesa, kas izskata pieprasījumu attiecībā uz noteiktajā termiņā neizmantotajām tiesībām. Ja puse ir vainīga, procesuālie tiesiskās aizsardzības līdzekļi nav pieejami.

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 28/06/2018

Procesuālie termiņi - Slovākija

SATURS

- 1 [Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?](#)

- 2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.
- 3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?
- 4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?
- 5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?
- 6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?
- 7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?
- 8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?
- 10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?
- 11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?
- 12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?
- 13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?
- 14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?
- 15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?
- 16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepilnām pusēm?

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

- a) likumā paredzēti — to ilgums ir noteikts ar likumu;
- b) tiesas noteikti — tiesa var pagarināt termiņu pēc attiecīgās puses pieprasījuma.

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Brīvdienas ir dienas, kas paredzētas strādājošo iknedēļas atpūtai, un valsts svētku dienas:

- a) brīvdienas Slovērijas Republikā: 6. janvāris, Lielā Piektdiena, Pirmās Lieldienas, Otrās Lieldienas, 1. maijs, 8. maijs, 15. septembris, 1. novembris; 24. decembris, 25. decembris, 26. decembris;
- b) valsts svētku dienas Slovērijas Republikā: 1. janvāris, 5. jūlijs, 29. augusts, 1. septembris, 17. novembris.

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

- a) Saskaņā ar Likumu Nr. 160/2015 par civillietu strīdu risināšanu (*zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok*) (turpmāk "LCSR") un, ja nav noteikts citādi, termiņu darbības veikšanai nosaka tiesa. Diena, kurā ir iestājies notikums, kas nosaka termiņa sākumu, netiek iekļauta dienās izteikta termiņa aprēķinā;
- b) termiņš netiek skaitīts attiecībā uz personu, kura ir zaudējusi spēju būt par tiesvedībā iesaistīto pusi vai spēju stāties tiesas priekšā (LCSR 119. pants);
- c) ja tiesvedībā iesaistās jauna puse, juridiskais pārstāvis vai puses aizbildnis, šīm personām piemēro jaunu termiņu no brīža, kad tās iesaistās tiesvedībā (LCSR 120. pants);
- d) termiņš ir ievērots, ja attiecīgā darbība ir veikta tiesā vai pieteikums ir nodots iestādei, kurai tas ir jāpiegādā, termiņa pēdējā dienā (LCSR 121. panta 5. punkts).

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Periodu sāk skaitīt nākamajā dienā pēc notikuma, kas nosaka perioda sākumu.

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Nē.

6 Ja termiņa rītējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Nē.

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Termiņu aprēķināšanā tiek izmantotas kalendārās dienas.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Nedēļās, mēnešos un gados izteiktus termiņus arī aprēķina saskaņā ar kalendārajām dienām.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Nedēļās, mēnešos vai gados izteikts termiņš beidzas tās dienas beigās, kuras apzīmējums atbilst dienai, kurā iestājies notikums, kas nosaka termiņa sākumu, un, ja mēnesī tādas dienas nav, termiņš beidzas mēneša pēdējā dienā. Ja termiņa beigās iekrīt sestdienā, svētdienā vai svētku dienā, termiņa pēdējā diena ir nākamā darbdiena (LCSR 121. pants).

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Jā.

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Ja darbības izpildes termiņš nav noteikts ar likumu, nepieciešamības gadījumā to var noteikt tiesa. Tiesa var arī pagarināt tās noteikto termiņu (LCSR 118. panta 2. punkts).

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Pārsūdzība ir jāiesniedz 15 dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas tiesā, kurai tā adresēta (LCSR 362. pants).

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Jā, bet tikai termiņus, kas saistīti ar informatīvu iztaujāšanu.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Termiņa neievērošanas sekas ir termiņa nokavēšana.

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Tiesa var attaisnot termiņa nokavējumu, ja pusei vai tās pārstāvim tam ir attaisnojošs iemesls, kā rezultātā attiecīgā persona nav spējusi veikt darbību, kuru tai ir tiesības veikt. Pieteikums par termiņa pagarināšanu ir jāiesniedz 15 dienu laikā no dienas, kad šķērslis ir beidzis pastāvēt, un vienlaikus ir jāveic attiecīgā darbība (LCSR 122. pants). Vērtējums par to, vai iemesls, kura dēļ puse vai tās pārstāvis ir nokavējis termiņu, ir attaisnojams, ir tikai tiesas pārziņā.

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Vairbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 14/01/2019